

በሰህንዎ ኃጢአት በው ራሱን የሚያጠፋበት መንፈሳዊ /ረቂት/ ገድያ ነው። በው ከኃጢአት የተነሣ ከመንፈሳውያን ምግባራት፣ ከጸም፣ ከጸሎት፣ ከመስገድ፣ ቅዱሳት መጻሕፍትን ከመመልከት፣ ከካህናት ከሥጋውና ከደሙ፣ ከሌሎችም ጸጋና ድኅነት ከሚገኝባቸው ምግባራት የተለየ እንደሆነ መንፈሳዊ ግንኙነትን ለፍሉን/ ገድሏል።

የራሱን ሥጋዊ ፍላጎት ተከትሎ ለጊዜያዊና ምድራዊ ለሚያልፍዎ እርካታ ብሎ ወደዓለም ያጋደለ ፈቃደኛ ነፍሱንም የተወ በው አምስተኛውን ትእዛዝ በመተላለፍ የራሱን ነፍስ ገድሏል። በወንጌልም «ነፍሱን የሚያጥፍ ያጠፋታል» ተብሎ የተነገረው ለእንደዚህ ዓይነቱ በው ነው። ማቴ.10+39። ለምድራዊ ተድላ ሲርጥ፣ ለሚያልፍ ጊዜያዊ እርካታ ሲደክም የዘላለም ሞትን ገንዝብ አድርጓልና። በእዚህ «አትገደል» የሚለውን ሕግ ለፋትና ጥልቀት ከራሳችን ግንኙነት ጋር በግንኙነቱ ከመገደል ተጠብቀን ለንጥር ይገባል።

ክፍል ሰባት

ስድስተኛው ትእዛዝ

«አታመንዝር»

ዘጸ.20+14።

ዘመት በሚባልበት ጊዜ ለፈ ትርጉም ያለውና በሁለት ጥና ጥና መንገዶች የሚፈታ ነው። በክጥላ ስንመለከተው ዘመት ግለት ፍትረ ተራክቦ ግለት ነው። የሥጋ ፍላጎቱን መግታትና ራሱን መግዛት ካለመቻሉ የተነሣ በው በዘመት ሊፈተን ይችላል። ይህ ዘመትም በሁለት መንገድ በተግባር ይፈጸማል። አንዱ ሲሰኝነት ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ አመንዝራነት ነው። አንድ በው ሲሰኝ ነው የሚባለው በሕግም ሆነ ከሕግ ውጭ ያለግደረጥ ተራክቦን የሚፈጽም እንደሆነ ነው። ሲሰኝ በው በውስጡ ካደረገው የዘመት መንፈስ የተነሣ የተራክቦ ሲሰኝ ነው ለ ግለት ይቻላል። ስለዚህም በአጽዋግት፣ በበዓላት፣ እንዲሁም በሰንበት ያለዕረፍት ተራክቦን ይፈጽማል። ይህ እንግዲህ ገደብ የሌለው ዘመት ነው። ሲሰኝነት የገድ ወደ ብዙ ሴቶች ወይም ወገኖች መሄድን የሚሻ ሳይሆን ይችላል። አንድ በው ከሚሰኩ በጣም ጋር የሚያደርገው /የምታደርገው/ ተራክቦ የተወሰነ ጊዜ ከሌለውና እንደመብላትና መጠጣት ያለግደረጥ የሚፈጸም ከሆነ ሲሰኝነት ነውና ዘመት በባልና ሚስት መካከልም ሊኖር ይችላል።

አንድን ሰው አመንዝራ ነው ለማለት የሚቻለው ከሕግ ሚስቱ ወይም ባሏ ውጭ ከሌላ ሁለተኛ ወይም ሦስተኛ ሰው ጋር ተራክቦ ያደረገ/ች/ እንደሆነ ነው። ከብዙ ሴቶች የደረሰ ወንድ ወይም ከብዙ ወንዶች የሄደች ሴት ሁለቱም አመንዝራ ይባላሉ። የዝሙትን ፍላጎት ለማርካት የሚፈጸመው ይህ ተራክቦ አመንዝራነት ይባላል።

እንግዲህ ሲሰኝነትና አመንዝራነት የዝሙት ሁለት የተለያዩ ገጽታዎች ናቸውና ዝሙት በሚባልበት ጊዜ ሁለቱንም ወይም ከሁለቱ አንዱን ሊያመለክት እንደሚችል ማስተዋል ይገባል።

በአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ «አታመንዝር» ያለውን ስድስተኛውን ትእዛዝ የገለጹ ንባብ «ኢትዘሙ» ይለዋል። የአማርኛው ምንባብ ትርጉሙን ጠባብና ውሱን ሲያደርገው ገለጹ ግን በሰፊው ልንመለከተው እንድንችል ስድል ይሰጣል። በሰዚህ በዚህ መጽሐፍ ስለስድስተኛው ትእዛዝ ስንጽፍ «ዝሙት» እያልን በየርእሱ የጠቀሰው አመንዝራ ነትንና ሲሰኝነትን ለማጠቃለል በማስተዋል እንድናነብ ይሁን።

የዝሙት አስከፊነት

ሐዋርያው ቅዱስ ላውሎስ «ከዝሙት ሽቶ ሰው የሚያደርገው ኃጢአት ሁሉ ከሥጋ ውጭ ነው፤ ዝሙትን የሚሠራ ግን በገዛ ሥጋው ላይ ኃጢአትን ይሠራል።» ብሏል። 1ቆሮ.6+18። ሰው በገዛ ሥጋው ላይ የሚሠራው ኃጢአት አደገኛነቱ ከምን ላይ ነው? እንደ ሐዋርያው አገላለጥ ይህ አደገኛነት በሁለት ምክንያቶች ላይ የተመሠረተ ነው፤

1/ «ሥጋችሁ የክርስቶስ ብልቶች እንደሆነ አታው ቁምን? እንግዲህ የክርስቶስ ብልቶች ወስጂ የጋለሞታ ብልቶች ላድርጋቸውን?» 1ቆሮ.6+15።

2/ «የመንፈስ ቅዱስ ቤተመቅደስ እንደሆነ አታው ቁምን?... ለራሳችሁ አይደላችሁም ስለዚህ በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ። 1ቆሮ.6+19-20። «እኛ የሕያው እግዚ

አብሔር ቤተመቅደስ ነንና።» 2ቆሮ.6+16። «የእግዚአብሔር ቤተመቅደስ እንደሆናችሁ... አታውቁምን? ማንም የእግዚአብሔርን ቤተመቅደስ ቢያፈርስ እግዚአብሔር እርሱን ያፈርሰዋል! የእግዚአብሔር ቤተመቅደስ ቅዱስ ነውና፤ ያውም እናንተ ናችሁ።» 1ቆሮ.3+16-17።

ስለእነዚህ ከላይ ስለተጠቀሱት ምክንያቶች ማንም ዝሙትን ቢያደርግ በክርስቶስ ብልቶች ላይ ኃጢአትን ይሠራል! የእግዚአብሔርን ቤተመቅደስ፤ የመንፈስ ቅዱስን ማደራያ ያረክሳል። ምንኛ አስከፊ ኃጢአት ነው? ዝሙት የተቀደሰውን ንጹሕ አካል ማሳደፍ /ማቆሽሽ/ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስም «በደለኞችንም ይልቁንም በርኩስ ምኞት የሥጋን ፍትወት እየተከተሉ የሚመላለሱትን... እየቀጣቸው ለፍርድ ቀን እንዴት እንዲጠብቅ ያውቃል።» በማለት ዝሙትን የርኩስት ምኞት ሲል ገልጦታል። 2ኢጥ.2+9-10።

በመጽሐፍ ቅዱስ ሲኬም ዲናን ያስነወረበት ታሪክ በተነገረበት ክፍል «ያዕቆብም ሲኬም ልጁን ዲናን እንዳስነወራት ሰማ» ይላል። ዘፍ.34+5። የያዕቆብ ልጆች ግን እጅግ ከመናደዳቸው የተነሣ ሲኬምን ለመግደልና ከተማውንም ለማጥፋት ዕቅድ አዘጋጁ ምክንያቱም እርሱ «እነ ታቸውን ዲናን አርክሰላታልና።» ዘፍ.34+13-27። ነዚዩ ሕዝ ቅኢልም ዝሙት ስለሠራው ሰው ሲናገር «የሳረቤቱን ሚስት አረከበ» ቢል ሐዋርያው ይሁዳ ደግሞ «ሰዎች እያለሙ ሥጋቸውን ያረክሳሉ» ብሏል። ሕዝ.18+11። ይሁ.8። ባለራእዩ ቅዱስ ዮሐንስም «የታላቂቱን ጋለሞታ ፍርድ የሚያስጸይፍ ነገር፤ የዝሙትም ርኩስት» በማለት የዝሙትን አስከፊነት ከመግለጡም በላይ የመቶ አርባ አራት ሺዎችን ሕፃናት ከብርሃን ያለእነርሱም አዲሱን ቅኢ ሊግር የሚችል እንደሌለ ባብራራበት ክፍል «ከሴቶች ጋር ያልረከሱ እነዚህ ናቸው። ድንግሎች ናቸውና በጌ ወደ ሚሄድበት የሚከተሉት እነዚህ ናቸው።» በማለት ከዝሙት የራቁት የከበሩ መሆናቸውን ተናግሯል። ራእ.17+1-4። ራእ.14+4። ከዚህ በላይ የተጠቀሰው ምንባብ ሁሉ የዝሙት ኃጢአት ርኩስ መሆኑን፤ እመንዝራዎችም ከዝሙት

የተነሣ ሥጋቸውን ያረከቡ መሆናቸውን በመግለጥ የዝሙትን አስከፊነት የሚያሳይ ነው። እግዚአብሔር በነቢዩ ኤርምያስ አድሮ «በግልሙትናሽና በኃጢአትሽ ምድሪቱን አረከበሽ» በማለት ዝሙት ከሰው አልፎ ምድርን የሚያረክስ አስከፊ ኃጢአት መሆኑን ተናግሯል። ኤር.3+1-2።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም በመልእክታቱ ዝሙትን ርኩሰት ብሎታል። የተወሰኑትን ለመጥቀስ ያህልም የሚከተለውን እንመልከት፡-«የሥጋ ሥራም የተገለጠ ነው እርሱም ዝሙት፣ ርኩሰት፣ መዳራት» ገላ.5+19። ለቆላስ ደስ ሰዎች በጻፈው መልእክትም «በምድር ያሉትን ብለቶቻችሁን ግደሉ፣ እነዚህም ዝሙት ርኩሰት ፍትወትም... ነው» ብሏል። ቆላ.3+5። እንዲሁም ደግሞ ለኤፌሶን ሰዎች «ለቅዱሳን እንደሚገባ ግን ዝሙትና ርኩሰት ሁሉ ወይም መመኘት በእናንተ ዘንድ ከቶ አይሰማ!... ከዚህ የተነሣ በማይታዘዙት ልጆች ላይ የእግዚአብሔር ቁጣ ይመጣልና» በማለት ዝሙት ርኩሰትና አስከፊ ኃጢአት መሆኑን ገልጧል። ኤፌ.5+3-6።

ጣዖት ማምለክም በሃይማኖት ዝሙት መፈጸም ነው። ከአንድ ፈጣሪነቸው ከእግዚአብሔር በተጨማሪ ጣዖትን የሚያመልኩ ሰዎች በሃይማኖት ላይ አመንዝረዋልና ዘግውያን ናቸው። በዘመነ መሳፍንት እሥራኤል እግዚአብሔርን ትተው ጣዖትን ባመለኩ ጊዜ የነበረውን ሁኔታ «ሌሎች እማልክትን ተከትለው አመነዙ ሰገዱላቸውም እንጂ መሳፍንቶቻቸውን አልሰሙም!» በማለት ቅዱስ መጽሐፍ መዝግቦታል። መሳ.2+17። ይህን የመሰለው አገላለጥ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተለመደ ነው። ለምሳሌም የእሥራኤል መንግሥት በይሁዳ በተተካና በጣዖት አምልኮ በተዘፈቀ ጊዜ እግዚአብሔር በነቢዩ ኤርምያስ አድሮ «ስጻተኞይቱ እሥራኤል ያደረገችውን አየህን? ወደ ረዘመው ተራራ ሁሉ ከለመለመ ዛፍም ሁሉ በታች ሄደች በዚያም ገለሞተች።... አታላይ እንቷ ይሁዳ ግን እንዳልፈራች እርሰዋም ደግሞ ከግንድ ጋር አመነዘረች» ብሏል። ኤር.3+6-9። በሆሴዕም «በዚያ በኢፍሬም ውስጥ

ግልሙትና ተገኝ፣ እሥራኤልም ረከበአል» በማለት ተነግሯል። ሆዕ.6+10። በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ ጣዖትን ማምለክ በማመንዘር የዝሙትን ኃጢአት መፈጸም እንደሆነ የተነገረባቸውን ምንባባት ቁጥር ለመፈጸም አይቻልም። በአጠቃላይ ግን ዝሙት በአንዱም ሆነ በሌላኛው ገጽታው ርኩሰት ተብሏል። ርኩሰት ከማለት በቀር የዝሙትን አስከፊነት ለመግለጥ የተሻለ ቃል አልተገኘም። ይህ ኃጢአት አስከፊ መሆኑን ከሚገልጡት ገጽታዎቹ አንዱ በዝሙት የተነሣ እግዚአብሔር ከፍተኛውን መቅሰፍት በዓለም ላይ ማምጣቱ ነው። እስኪ ዝሙት በዓለም ላይ በሚኖሩ ሰዎች ያመጣባቸውን ጥቂት መቅሰፍቶች እንመልከት።

1/ ብሉይ ኪዳን እንደሚነግረን በመጀመሪያ እግዚአብሔር ዓለምን ሁሉ የቀጣበት መቅሰፍት የጥፋት ውኃ ነው። እግዚአብሔር «የፈጠርሁትን ሰው ከምድር ላይ አጠፋለሁ የሥጋ ሁሉ ፍጻሜ በፊቱ ደርሷል፤ መንፈሴ ለዘለዓለም በእርሱ ላይ አይኖርም» ብሏል። ዘፍ.6+37፤13 ። ይህም የጥፋት ውኃ ከዚያ በፊት ሆኖ የማያውቅ ምሳሌም የሌለው ቅጣት ነው። የዚህ ቅጣት ምክንያቱ ዝሙት ነው። በመጽሐፍ «ሰዎች በምድር ላይ መብዛት በጀመሩ ጊዜ ሴቶች ልጆች ተወለዱላቸው፤ የእግዚአብሔር ልጆችም የሰውን ሴቶች ልጆች መልካሞች እንደሆኑ አዩ፤ ከመረጡአቸውም ሁሉ ሚስቶችን ለራሳቸው ወሰዱ።» የሚል ተጽፏል። ዘፍ.6+1-2።

2/ እግዚአብሔር ከዝሙት የተነሣ ሰዶምና ገሞራን አቃጥሏል። «እግዚአብሔር በሰዶምና በገሞራ ላይ ከእግዚአብሔር ዘንድ ከሰማይ እሳትና ዲን አዘነበ፤ እነዚያንም ከተሞች በዙሪያቸው ያለውንም ሁሉ በከተሞቹም የሚኖሩትን ሁሉ የምድሩን ቡቃያ ሁሉ ገለበጠ።» ዘፍ.19+24-25። ሐዋርያው ቅዱስ ይሁዳም ይህንን አሳዛኝ ክስተት በማስታወስ «እንዲሁም እንደ እነርሱ ዝሙትን ያደረጉና ሌላን ሥጋ የተከተሉ ሰዶምና ገሞራ በዙሪያቸውም የነበሩ ከተማዎች በዘላለም እሳት እየተቀጡ ምሳሌ ሆነዋል።» በማለት ተናግሯል። ይሁዳ.7።

3/ ከዝሙት የተነሣ የብንደም ነገድ ሁሉ ሊበላኑ ነበር። መላ.20። እግዚአብሔርም ከእነርሱ መካከል ከሞፃ ባውያን ጋር ያመነዘሩ ብዙዎችን አጥፍቷቸዋል። ከዚህ ጋር በተያያዘ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ከእነርሱም አንዳንዶቹ እንደሲሳኑ በአንድ ቀንም ሁለት እልፍ ከሦስት ሺህ እንደወደቁ አንሲሰን።» ብሏል። 1ቆሮ.10+8።

4/ ከዘማዊነቱ የተነሣ በአመነዘረው የቆሮንቶሱ ሰው ላይ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ጠንክሮ ያለ ውሳኔ እስተላ ልፎለል። «መንፈሱ በጌታ በኢየሱስ ቀን ትድን ዘንድ እንደዚህ ያለው ለሥጋው ጥፋት ለሰይጣን እንዲሰጥ ፍርዶ ነው።» ሲል መናገሩ ዝሙት ምንኛ የከፋ ጋጠላት እንደሆነ የሚገልጥ ነው። 1ቆሮ.5+5።

ከላይ ከተጠቀሱት ምድራውያን ቅጣቶች በተጨማሪ የፌክራ ፍርድ ይጠበቀዋል። በዚህ አንፃር ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «አትሳቱን ሲሰኙ ሆኑ ወይም ጣዖትን የሚያመልኩ ወይም አመንዝሮች ወይም... ከወንድ ጋር ዝሙት የሚሠሩ ወይም ሌቦች ወይም ገንዘብን የሚመች ወይም ሰከሮች ወይም ተሳዳቢዎች ወይም ነጣቂዎች የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም።» ብሏል። 1ቆሮ.6+9-10። ሐዋርያው በዚህ ትምህርቱ ሲሰኙን ከጣዖት አምላኪዎች አስቀድሞ ማስቀመጡ ዝሙት ምን ያህል የከፋ ጋጠላት መሆኑንና አደገኛነቱን እንድናስተውል ያደርገናል።

ዝሙት እጅግ ከባድና አደገኛ ጋጠላት በመሆኑ የጋብቻን አንድነት ያፈርሳል። ይህን ለክርስቶስና ለቤተ ክርስቲያን አንድነት /ኤፌ.5+22-23/ ምላሴ የሆነ ታላቅ ምሥጢርና ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ደግሞ «እንግዲህ እግዚአብሔር አንድ ያደረገውን ሰው አይለየው» ብሎ የተናገረለትን /ማቴ.19+6/፤ በማንኛውም ምክንያት ቢሆን ሊፈርስ የማይችለውን የተቀደሰ ጥምረት ጋብቻን ዝሙት ሊያፈርሰው ይችላል። በዝሙት ጠንቅ በጋብቻ የተዋሐደው አንድ አካል ይፈርሳል፤ ተጋቢዎችም አንድ ሥጋ መሆናቸው ቀርቶ ሁለት የተለያዩ ግለሰቦች ይሆናሉ፤ ከዚያ በኋላም አንድ ሊሆኑ አይችሉም።

ይህን በመሰለ ሁኔታ ለስከፊና አደገኛ ስለሆነው ዝሙት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ከሌሎች ጋር እንዳትተባበሩ... እንደነዚህ ካለው ጋር መብል እንኳ አትብሉ። ...ከፋውን ከመካከላችሁ አውጡት።» በማለት ይመክረናል። 1ቆሮ.5+9-13። ስለሆነም አመንዝራ ሰው በዝሙት የተዳደፈና በጋጠላት የረከሰ፤ ተላላፊ የሆነውን የጋጠላት ተሐዋሲ የተሸከመ ነውና ከክርስቲያኖች አንድነት የተለየ ነው። ይህም የዝሙትን ለስከፊ ገጽታ የሚያመለክት ነው። በዚህ አንፃር የቆሮንቶሱ ጋጠላተኛ በዝሙት የተነሣ ከክርስቲያኖች አንድነት መለየት በደረሰበቅ ጊዜ ከልክ በሚበዛ ጥልቅ ገዝን ተውጦ ነበር። 2ቆሮ.2+7።

የዝሙት ጋጠላት ውስብስብ ነው። ዝሙት አንድ ሰው በሌሎች ላይ በሚፈጽመው ጋጠላትና ርክብት እንዲሁም ፈተና ብቻ የሚወሰን አይደለም። ሰው በራሱ ሥጋ ላይ የሚሠራውን ጋጠላት፤ ራሱን ማርከሱንና ንጽሕናውን ማጣቱን፤ ራሱንና ጤናውንም ማጥፋቱን ጭምር የሚያጠቃልል ነው። ከዚህ በተጨማሪም ዘማዊ ሰው እግዚአብሔርን ይበድላል፤ የክርስቶስን አካል የመንፈስ ቅዱስንም ማደራያ እርክሷልና። ቅዱስ ጳዊት በእርዮ ሚስት በቤርሳቤህ ላይ ጋጠላትን በሠራ ጊዜ ወደ እግዚአብሔር ፈቱን በመመለስ «አንተን ብቻ በደልሁ በፊትህም ከፋትን አደረግሁ» በማለት መጸለዩ ለዚሁ ነው። መዝ.50+4።

ዝሙት ወደተለያዩ የጋጠላት ደረጃዎች ሊያድግና ሊቆይ ወጤቶችን ሊያስከትል የሚችል ነው። ከገደብ የለሽ የሥጋ ፍላጎት ተነሥቶ ከብረንጽሕናን ማጣት፤ እርግዝና፤ ውርጃ፤ ፍቺ፤ ሃይማኖትን መካድ፤ በመጨረሻም እግዚአብሔርን ወደመካድ ሊያድግ ይችላል። በዘመናችን ጩዎች ሃይማኖታቸውን የሚለውጡት ከእግዚአብሔር ሕግ ከልዝጦች ለመለየትና በነፃነት ለመሆን እንዲመቻቸው የሚችሉትን የሥጋ ፍላጎታቸውን ሁሉ ያለገደብ ለመፈጸም እንዲችሉ ነው።

ዝሙት የሰውን አካል ሙሉ በሙሉ የሚያሳትፍ ጋጠላት ነው። ሰው ዝሙትን በሚፈጽመውበት ጊዜ

አእምሮው፤ የሰሜት ሕዋሳቱ፤ ልቡናው መንፈሱ፤ አካሉ ሁሉ ተሳትፎ በማድረግ በኃጢአት ይመረዛል። በተለይም መመኘትና መጎምጀት ሰውነትን ሙሉ በሙሉ ይቆጣጠሩ ታል። ዝሙት አስከፊና ከባድ ኃጢአት ከመሆኑ የተነሣ «እግዚአብሔርን መጥላትና ዓለምን ማፍቀር ነው» ተብሏል። ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ ይህን አስመልክቶ «እመንዝርች ሆይ፥ ዓለምን መውደድ ለእግዚአብሔር ጥል እንዲሆን እታውቁም? እንግዲህ የዓለም ወዳጅ ሊሆን የሚችል ሁሉ የእግዚአብሔር ጠላት ሆኗል።» በማለት አስተምሯል። ያዕ.4+4።

ከአሕዛብ ወገን ወደቅርብነት ለመጡት ምእመናን እንዳይከብዳቸው በማሰብ ሐዋርያት ከሠሩላቸው ሕግጋት አንዱ ዝሙትን የሚመለከት መሆኑ የዝሙትን አስከፊነት የሚገልጥና ከዚህ ኃጢአት መከላከልም አስፈላጊና ጠቃሚ መሆኑን የሚያመለክት ነው። ለዚህ ነው ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብ «ለእዚህ ከአሕዛብ ወደ እግዚአብሔር የዙፋን እንዳናስቸግራቸው ነገር ገን ከጣያት ርክሰትና ከዝሙት ከታነቀም ከደምም ይርቁ ዘንድ እንድንጸናላቸው እቆርጣለሁ።» በማለት የተናገረው። የሐዋ.15+19-20።

ዝሙት እጅግ አደገኛ ኃጢአት ከመሆኑ የተነሣ ብዙ የተቀደሱ ሰዎችን ለመውደቅ አገቅቷቸዋል። ጥበበኛው ሰሎሞንም ከገጠመኑ በመነሣት /የዝሙት ኃጢአት/ «ወግታ የጣለቻቸው ብዙ ናቸው፤ እርሷ የገደለቻቸው እጅግ ብዙ ናቸው» በማለት የዝሙትን ከፋትና አደገኛነት ተናግሯል። ምሳ.7+26። ዝሙት ኃይለኛ ኃጢአት በመሆኑ እርሱን ለመቋቋም ብርቱ ጥንቃቄና የመንፈስ ቅዱስ ዕርዳታ ያስፈልጋል።

ሴትን ከእርሱ ጋር ዝሙት እንድትፈጽም ያስገደዳትና የደፈራት ወንድ ሰብአዊነቱ ወደ አውሬነት የታለ ወጣ ሆኖአልና ኃጢአቱ እጅግ የከፋ ነው። ከጭካኔውም የተነሣ የሴቲቱን እምቢታና ጩኸት ወደጎን በመተው ለጊዜያዊ የሥጋ ፍላጎት ዕርካታ ሲል አስገድዶ በለደፈራት በለአራሱም ሆነ አብራው ዝሙት በለፈጸመቸው ሴት ተጠ

ያቂ ነው። ስለዚህ ሕግ «ያ የደረሰባት ሰው ብቻውን ይገጠዳል። ...በብላቴናይቱ ላይ ለሞት የሚያበቃ ኃጢአት የለባትም፤ ሰው በባልንጀራው ላይ ተነሥቶ እንደሚገድለው ይህ ነገር ደግሞ እንደዚሁ ነው» በማለት አስገድዶ መድፈር የነፍስ ግድያ ያህል የከፋና ከባድ መሆኑን ይናገራል። ዘዳ.22+25-26። ከዚህም ሌላ ሐዋርያው ቅዱስ ሳውሎስ ለሮማውያን በተናገረው ሁኔታ ከተፈጥሮአዊ ልማድ ውጭ በሆነ ተራክቦ የተፈጸመ ዝሙት የበለጠ አስከፊና አስጠያፊ ነው። ሮሜ.1+26።

የዝሙት አፈጻጸም ዓይነቶች

የዝሙት ኃጢአት በተለያዩ መንገዶች ሊፈጸም ይችላል። እነዚህን የዝሙት የአፈጻጸም ዓይነቶች ከመዘርዘር አስቀድሞ በለቀሰያዩ የዝሙት መጠሪያዎች መናገር ይገባል። ዝሙት የተለያዩ መጠሪያዎች የተሰጡት ኃጢአት ከመሆኑም በላይ የግንዛቤዊ ኑሮ ጠንት ነው። ባለትዳርች ሲፈጽሙት አመንዝራነት፤ በመበለቶች ሲፈጽሙ ሴተኛ አዳሪነት፤ ግልሙትና እና ርክሰት፤ ተመሳሳይ የታባቸው ሲፈጽሙ ግብረ ሰዶም ይባላል። ከአፈጻጸም ሁኔታዎች በመነሣት የተለያዩ መጠሪያዎች ይሰጠው እንደያው ዝሙት ነው።

ዝሙት በልዩ ልዩ መንገድ ሲፈጸም የሚችል በመሆኑ ከአፈጻጸሙ በመነሣት የሚከተሉትን የዝሙት ዓይነቶች ለመዘርዘር ይቻላል። ዝሙት በተራክቦ ምኞት /ሃሳብ/ በሰሜት፤ በልቡና በማመላለስ፤ በአካል፤ በሕልም ውስተ ሊፈጸም ይችላል። ዝሙት በተለያዩ መንገዶች ሥጋዊ ፍትወትን ለማርካት የሚደረጉ ሙከራዎችንም ያካትታል፤ ከዚህም ሌላ በመናገር፤ በመስማትና በመጻፍም ሊፈጸም ይችላል። ሌሎችን ወደ ዝሙት ለማስገባት በማባበል፤ በመጻራት፤ በሽርሽር ለበብ ደብ በመከብለል፤ በማታለል፤ በመተከሽት ውስተ ሊፈጸም ይችላል። በፈቃድና በእጅጋት በኃይልና በግስገድም ሊፈጸም ይችላል። ይህ ሁሉ የዝሙት ዝርያና «አታመንዝር» የሚለው ትእዛዝ ተቃራኒ ነው።

በሰሜት የሚፈጸም ዝሙት

ሰው በማየት ሰሜቱ የተነሣ በዝሙት ሊወድቅ ይችላል። ስለዚህም እግዚአብሔር አምላክ «ወደሴት ያየ ሁሉ የተመኛትም ያን ጊዜ በልቡ ከእርሱም ጋር አመንዝርክላል» ብሏል። ማቴ.5:28። ጳውሎስም በዘመነ ብሉይ «ከዓይኔ ጋር ቃልኪዳን ገባሁ፤ እንግዲህስ ቆንጆይቱን እንዴት እመለከታለሁ?» በማለት የተናገረው ግሩም ቃል ማየት የዝሙት ሰሜትን ሊያመነጭ የሚችል መሆኑን የሚያመለክት ነው። ኢዮ.31:1።

ስለሆነም በክርስቲያኖች ዘንድ ዓይን አፋርነት የጥበብና የማስተዋል ምልክት ሲሆን ዓይኑን በአካላዊ ውበትና ቁመና ላይ ተክሎ በመጎምጀት መመልከት የልብ ገጽሐና አለመኖሩንና የዝሙት መርዝ በሰሜቱ ውስጥ መኖሩን ያሳያል። ይሁን እንጂ ማየት ሁሉ ኃጢአት ነው ማለት አይደለም፤ በተለይ የመጀመሪያ ዕይታ ኃጢአት ሲሆን አይችልም። ሰው አፍአዊ ዓይኑን ጨፍኖ አይኖርምና። መጨረጃ የሚዝገውን ውስጣዊ ዓይንን ነው። የሰው ዓይኖች ከራሱ ቁጥጥር ውጭ በሆነ ሁኔታ ለዝሙት በሚጋብዝ ነገር ላይ ሊያርፉ ይችላሉ። እስከዚህ ድረስ ኃጢአትን አልሠራም። ነገር ግን በመጀመሪያው ዕይታ ተማርኮ ለሁለተኛ ጊዜ ለማየት ዓይኑ የወረወረ እንደሆነ ኃጢአት ይሆንበታል፤ ዓይኑ የመርካት ፍላጎት አድርጎታልና። ኃጢአቱ በተግባር ላይፈጸምና ሰውየውም ራሱን ሊቆጣጠር ይችላል፤ የኃጢአቱ ምንጭ ግን በመጀመሪያ ዕይታው የታወከው ውስጣዊ ማንነቱ /ልቡናው/ ነው።

ከማየት በተጨማሪ ሰው በመስማትም ዝሙትን ሊፈጸም ይችላል። ይህ ደግሞ ሰውየው በተራከበ ሥጋ ላይ ያተኮሩ ነገሮችን በመስማት የመደሰትን ልምድ ያዳበረና በሰማውም ቁጥር ወይም ከሰማ በኋላ ጥቂት ቆይቶ በጎሊናው እያመላለሰ ሲዝናናበት የሚፈጸም ነው። ሰው በሚነካውና በሚያሸትተው ነገር የተማራጩ የረከባበትም እንደሆነ በዚህ ሰሜት ዝሙትን እንደፈጸመ ይቆጠራል።

በማሰብ የሚፈጸም ዝሙት

የሰሜቶች ሥራ አፍአዊ ውጫዊ ነው። ሃሳብ ከተበከለ ግን ዝሙት ውስጣዊ ተግባሩን ይጀምራል። በትንሹ የተጀመረው ሃሳብም ሲያድግ ወደ ምኞት ይለወጣል። ኃጢአትም የዝሙትን ሃሳብ በልቡና ውስጥ በሚያመነጩ ምኞት ይጀመራል። እነዚህ የዝሙት ሃሳቦች ከምኞት የተነሣ ለመርካት የሚሹ ሰሜቶችን በመማረክ መቆጣጠር ይጀምራሉ። ይህ ከማሰብ የሚገኝ የዝሙት ዕርካታ ብዙ ሕልምና ግምት በሚመላለስበት ሃሳብ ላይ የተመሠረተ ነው። ስለተራከበ ማሰብ ከማንበብ፣ ከማየት፣ ከመስማት፣ ወይም ከማንኛውም በፍትወት የሚማርክ ክስተት ሊመነጭ ይችላል።

በሆንም የሃሳብ ጦርነትንና በማሰብ ኃጢአትን መሥራት ለየትል ማየት አለብን። ሰይጣን ሰውን በዝሙት ሃሳብ ሊፈታተነው ይችላል፤ እናም ውጊያው ውጫዊና የማያቋርጥ ከሆነ ሰውየው ኃጢአትን አልሠራም፤ እየተከላከለና ራሱን ለማዳን እየጣረ ነውና። በሃሳብ ኃጢአትን መሥራት ደግሞ የኃጢአትን ሃሳብ መቀበልና ማጣጣም፤ ሌሎች እዳዲስ ሃሳቦችንም በመፍጠር በልቡና ውስጥ መርካት ነው። ስለዚህ ሰውየው ከጥላቻ የተነሣ በሚታወቅና ከእርሱም ዘንድ ሊያርቀው በሚታገለው የዝሙት ሃሳብና፤ ሰውየው ተቀብሎ በሚያስተናግደውና በሚያጣጥመው የዝሙት ሃሳብ መካከል ያለው ልዩነት በዚህ መልክ ግልጽ ሊሆን ይገባል።

በልቡና ምኞት የሚፈጸም ዝሙት

ውጊያው በህሳብ ብቻ ከሆነና በልቡና ውስጥ ሥፍራ የለው ከሆነ የሚገኝ አይደለም። ነገር ግን ሰሜት የተቀላቀለበትና በየደረጃው እያደገና እየጨመረ የሄደ እንደሆነ እየከፈለና ኃያል እየሆነ ወደ አካላዊ ዝሙት ሊደርስ ይችላል። ይህን እንጂ በልቡና ምኞት የሚፈጸም ዝሙት የሌለ ነገር ተጨማሪ እገዛ የሚያስፈልገውና ፍላጎት ብቻም በመሆኑ ሰውየው በተላሉ የሚያስወግደው ሊሆን ይችላል።

በመናገር ወይም በጽሑፍ

የሚፈጸም ዝሙት

ይህ ዓይነቱ ዝሙት በተራከቦ ላይ የተኮሩ ቀልዶችን በአተራከቦ የሚያወሱ ጨዋታዎችን፣ በፍትወተ ተራከቦ ላይ የተኮሩ ዘፈኖችን፣ ለሰላላና በፍትወተ ሥጋ የተሞሉ ንግግሮችን የሚያጠቃልል ነው። እነዚህን ሁሉ አንድ ሰው በራሱና በሌሎች ሰዎች ላይ በፈጸማቸው ጊዜ ኃጢአት ይሆናሉ። በጽሑፍ የሰፈሩና ለመነበብ የበቀ እንደሆነ ደግሞ ወደ ተመሳሳይ ኃጢአት የሚመሩ ሊሆኑ ይችላሉ። የሚመሩባቸው ሁሉ ደግሞ ኃጢአትን ይሠራሉ።

ከዝሙት አንፃር የወላጆች ኃላፊነት

በቤተሰብ ውስጥ ጥፋት የሚፈጸመው ከወላጆች የልጅ አስተዳደግ ዘዴ ጉድለት በሚመነጨ ሁኔታዎች ነው። የቤተሰቡ ኃላፊ ልጆቹን ይዞ ወደፊልም ቤት ሊሄድ ይችላል። ይህ ፊልም ደግሞ የልጆችን መንፈሳዊ ነጽሐና የሚያጎድፍ፣ ዓይኖቻቸውም ለኃጢአት የተከፈቱ እንዲሆኑ በማድረግ በአመለካከታቸው ላይ ተጽእኖ የሚኖረው ሊሆን ይችላል። በአባትየው አመለካከት ግን ፊልሙ በልጆቹ አእምሮ ላይ የሚኖረውን አሉታዊ ተጽእኖ ሥፍራ ሳይሰጠው ስለመልካምነቱ ብቻ ሊናገር ይችላል። ይህን ያስብ እንጂ ይህ ወላጅ አባት በእርሱና በልጆቹ መካከል ያለውን የዕድሜ ልዩነት የዘነጋና ልጆቹም በደመነፍስ ከሚመሩበት የዕድሜ ደረጃ ላይ መሆናቸውን የረሳ ነው።

ከዚህም ሌላ እርሱ በትዳር የሚኖር በመሆኑ በጊዜው የሚፈታተነው የተራከቦ ፈተና የሌለበት ሲሆን በልጆቹ ላይ ሊደርስባቸው የሚችለውን ከባድ ስሜታዊ ፈተናም ዘንግቶቷል። እናም መልካም ያደረገ እየመለሰ ልጆቹን በዝሙት ስሜት እያቃጠላቸው ሊያውቁትና ሊ

የት የማይገባቸውን ያለጊዜው እንዲያዩና እንዲያውቁ በማድረግ ለፈተና ይዳርጋቸዋል። ስለሆነም ወላጆቹ ከዚህ መሰሉ ድርጊት በእጅጉ ሊቆጠቡ ይገባል።

ሌላው ዓይነት የቤተሰብ ኃላፊ ደግሞ ቤቱን ዘመናዊና ባለጥሩ ደረጃ ለማድረግ ከመፈለግ የተነሣ በቪዲዮ ፊልምና በመሳሰሉት ማደራጀት ሚስቱንና ልጆቹን ዘወትር የሚያስደስትና የሚያዝናና የሚመስለው ነው። የሚያዩትንም የሚሰሙትንም በመቆጣጠር ሊያደርገው እንደሚችል በመተማመን ይናገራል፤ ነገር ግን «መሰናክል ግድ ሳይመጣ አይቀርም፤ መሰናክሉን ለሚያመጣው ነገር ግን ወየለት» ተብሎ እንደተጻፈ ማስታወስ ይኖርበታል። ሉቃ.17+1።

በዘመናዊነት ለበብ ልጆቹን ወደ ኃጢአት አደባባይ የሚጋብዝና የሚገፋፋ፣ ሃይማኖተኛነታቸውንም የሚያናገሩ የሚያጣጥል አባት ደግሞ ተጠያቂነቱና ኃላፊነቱ እጅግ ከፍተኛ ነው። ሴት ልጇን በተለያዩ ጊጣጊጥና ትባላቸው በማስገጥ የሰዎችን ሃሳብ በፍትወት እንድትማርክ የምታሰናብት እናትም ከተጠያቂነት የምታመልጥ አትሆንም፤ ምክንያቱም ይህን መሰሉ ግፊት ልጅቱ በኃጢአት እንድትወድቅ ያደርጋታልና ነው።

ከዚህ ጋር በተያያዘ ሊነሣ የሚችለው ሌላው ነጥብ ዝሙት ከመጥፎ ባልንጀርነትም ሊመጣ የሚችል ኃጢአት መሆኑ ነው። በመጽሐፍም «ከተ ባልንጀርነት መልካሙን አመል ያጠፋል።» ተብሎ መነገሩ ይህን ሁሉ የሚመለከት ነው። 1ቆ.15+33። ይህ ከተ ባልንጀርነት የተባለ ግንኙነትም ከሌሎች ጋር በመሆን ስለኃጢአት መነጋገርን፣ የጥፋት ስብሰባዎችን፣ አብሮ መዋልን ወዘተ የሚያጠቃልል ነው።

ይህ ኃጢአት ዝሙት ከተለመደበት ማጠራለብ እና ከተቃራኒ የታ ፈተና ሊመጣም ይችላል። የምንገኘው አለባበስና ጊጣጊጥን በተመለከተ የተለያዩ አስተሳሰቦች በሚገባረቁበት ትውልድ መካከል ነው። አለባበስ ከኋላ ቀርነት ጋር ያልተያያዘ ከሆነና፤ ሰዎችም ከሃይማኖትና ከገሊናቸው

ፍርድ ውጭ ሆነው የሚለብሱና የሚያጌጡ ከሆነ ይህን የሚያደርጉት ከዘመኑ ጋር ለመጣጣም ወይም እንዳይተቹ ብለው ሊሆን ይችላል።

ብዙውን ጊዜ ሴቶች ከሰዎች አድናቆትና ከማይጠቅም ከንቱ ውዳሴ የተነሣ ይደሰታሉ፤ በመሆኑም ራሳቸውን በቤት ላሉት ሳይሆን በውጭ ለሚገኙት ለማሳየት ሲሉ አብዝተው ያጌጣሉ። ከሁሉ ይልቅ በአለባበሳቸውና በጌጣጌ ጣቸው ወንዶችን ለመማረክና ለማጥመድ በመቻላቸው አብዝተው ይደሰታሉ። ይህ ድርጊትም በንግድና በሌሎች ላባቸው ኃላፊነት ውጭ በራሳቸው እንዲተማመኑና በወንዶችም ላይ በሚያሳድሩት ተጽእኖ እንዲከሩ ያደርጋቸዋል። ይህን ሁሉ ሲያደርጉ በግላቸው በምኞት ሳይወድቁ ይችላሉ፤ ቢሆንም ምድራዊና ዓለማዊ ለሆነ አለባበሳቸውና ጌጣጌጣቸው የተዘከሩና የተንበረከኩ መሆናቸውን ያውቁታል።

እነዚህን የመሰሉ ሴቶች ሁሉ በዝሙት አልወደቅንም ሊሉ ይችላሉ፤ ነገር ግን በእነርሱ የተነሣ ስለ ወደቁት ነፍሳት እግዚአብሔር ይጠይቃቸዋል። ስለእነዚህ ነፍሳትም በፍርድ ቀን ቅጣታቸውን ይቀበላሉ። በዚህ አንፃርም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «በእርሱ ጠንቅ ግሰናከያ ለሚመጣበት ለዚያ ሰው ወደላት። የሚያሰናክል ሁሉ የወፍጮ ድንጋይ በአንገቱ ታሥሮ ወደጥልቅ ባሕር መስጠም ይሻለው ነበር።» በማለት የተናገረው በእነርሱ ይፈጸማል። ማቴ.18+6-7። እንደሴቶቹ ሁሉ ራሱን በማስጌጥና በአለባበሱም ሁሉ ሴቶችን የሚማርክና ለኃጢአት የሚጋብዝ ወንድ ከፍ ብለን በጠቀስነው የመጽሐፍ ቃል መሠረት ከመጠየቅና ቅጣቱን ከመቀበል ሊያመልጥ አይችልም።

በክርስትና ተቀባይነት የሌላቸው ግንኙነቶች

በክርስትና የሃይማኖት ሕግ የተወገዙና ተቀባይነት የሌላቸው ነገር ግን በምድራዊውና ዓለማዊው ሕግ ዘንድ ዕውቅና የተሰጣቸው ግንኙነቶች አሉ። እነዚህ ግንኙነቶች በእግዚአብሔር ሕግ ሲመዘኑ የዝሙት ግንኙነቶች ናቸው። እነርሱንም እንደ ሚከተለው እንመለከታቸዋለን።

1. ከሕገወጥ ፍቺ በኋላ የተመሠረተ ጋብቻ

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ፍቺ ሕግ ሲናገር «ያለዝሙት ምክንያት ሚስቱን ፈትቶ ሌላይቱን የሚያገባ ሁሉ ያመነዝራል» «ሚስቱንም የሚፈታ ሁሉ ሌላ ይቱንም የሚያገባ ያመነዝራል» እያለ በመደጋገም አስገንዝቧል። ማቴ.19+9። ሉቃ.16+18። ስለሆነም በቤተክርስቲያን ከተፈቀደው መጽሐፋዊ ፍች ውጭ ከፍትሐ ብሔር ሕግ አንፃር የፈለገውን ዓይነት ውሳኔ ቢያገኝና በማንኛውም ምክንያት ሚስቱን የሚፈታ ሰው ፍችው በክርስትና ሕግ ዘንድ ተቀባይነት የለውምና በጋብቻ እንዳለ ይቆጠራል። ቢያገባም በሚስቱ ላይ ሁለተኛ እንደደረበና ኃጢአትን እንደሠራ ይቆጠራል። እግዚአብሔርም በቃሉ «ሚስቱን ፈትቶ ሌላ የሚያገባ ሁሉ በእርስዋ ላይ ያመነዝራል» ብሏል። ማር.10+11።

ብዙ ሰዎች ፍችን ለማግኘት የተለያዩ ዘዴዎችን ይጠቀማሉ። ስለዚህም ባልና ሚስት የተለያዩ ሃይማኖት ካላቸው አንድነት የላቸውም የሚለውን ለመጠቀም ሲሉ ሃይማኖታቸውን ይለውጣሉ፤ ይፋታሉም። በክርስትና ሕግ መሠረት ቀድሞ ወድዶ ያገባትን ሚስቱን ምክንያት ፈልጎ ይፈታት ዘንድ አይፈቀድለትም። ለሴቲቱም ቢሆን እንደዚሁ። በዝሙት ምክንያት በቀር ትዳር እንዲፈርስ ቃለ እግዚአብሔርም አልፈቀደምና ሁለቱም የሚታወቁት በቀድሞ ትዳራቸው እንዳሉ ነው። ለዚህ ነው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «እግዚአብሔር ያጣመረውን እንግዲህ ሰው አይለየው።» በማለት ያስገነዘበው። ማቴ.19+6። ሰውየው በቀድሞ ሃይማኖቱ በሕግ ያገባትን ፈትቶ ሌላዋን ለማግባት ሲል ሃይማኖቱን ቢቀይርና ቢያገባት የፈጸመው ዝሙት እንጂ ጋብቻ አለመሆኑን መጽሐፍ ተናግሯል።

ቀሳውስትም ቢሆኑ የተፈታቸውን ከማግባት ሊቆጠቡና በሕግ ቤተ ክርስቲያንና በቃለ እግዚአብሔር መሠረት ሊመሩ ይገባቸዋል። በዚህ ረገድ ሕግን በተላለፈ ጊዜም

ለከፍተኛው የመንፈሳዊ ፍርድ ቤት ውሳኔ መቅረብ ይኖርበታል። በማንኛውም ሰው ቢሆን ከሕገወጥ ፍቺ በኋላ የሚደረግ ጋብቻ ሕገወጥና ዝሙትም መሆኑን ማወቅ ተገቢ ነው።

2. የተፈታችውን /የተፈታውን/ ማግባት

በክርስቲና ሕግ ከሚከለክሉት ግንኙነቶች አንዱ ፈትን ማግባት ነው። እግዚአብሔርም «የተፈታችውንም የሚያገባ ሁሉ ያመነዝራል።» «እርሷም ቧልዋን ፈትታ ሌላ ብታገባ ታመነዝራለች።» በግለት ተናግሯል። ማቴ.5+32፤ ሉቃ.16+18፤ ማር.10+12። ይህን በመሰለው ጋብቻ የተጠገኙት ሁለቱም (ቤቲቱም ሆነ ወንዱ) አመንዝረዋል፤ ምክንያቱም ፍቺ ሊፈጸምና ጋብቻ ሊፈርስ የሚችለው ብዙ ሙት ወይም በሌላ ሕጋዊ ምክንያት ብቻ ነውና። ፍቺ ከዝሙት በስተቀር በሌሎች ምክንያቶች ቢደረግ ሕጋዊ አይደለም፤ የቀደመው ጋብቻም በሕጋዊነቱ የታወቀ ሆኖ ይቆያል። በዚህ ረገድ ቤቲቱ ለሁለት ግለሰቦች ተዳረች ግለት ነውና አመንዝራ ሆናለች።

3. ዘመድን ማግባት

ሰው እንዲያገባት በሕግ መንፈሳዊ የተከለከለውን ቤት ቢያገባ አመንዝራ ይሆናል። በዚህ መሠረት ዘመዱን እንዲያገባ ለማንም አልተፈቀደም ይህን የሚያደርግ አመንዝራ ነው። መጥምቀ መለኮት ቅዱስ ዮሐንስ ከሄሮድስ ጋር የተጋፈጠበት ታሪክ ለዚህ ትምህርት ጥሩ ምሳሌ ሊሆን ይችላል። «የወንድምህ ሚስት ለአንተ ልትሆን አልተፈቀደም» በማለት ሄሮድስን እንደነቀፈው በዚህም የተነሣ በሰማዕትነት ግለሱን ቅዱስ መጽሐፍ መዝግቦታል። ማር.6+18። በዘሌዋውያን የተዘረዘረው ሁሉ ደግሞ ተጨማሪ ማስረጃ ሊሆን ይችላል። ዘሌ.18+6-18። ዛሬም ቢሆን ቤተክርስቲያን ይህን የመሰለውን ጋብቻ አትፈቅድም የዝሙት ግንኙነት ነውና።

4. ከአንድ በላይ ማግባት

በቤተክርስቲያናችን ሕግ መሠረት ከአንዲት ሚስት በላይ ማግባት ፈጽሞ የተከለከለ ነው። ከአንዲት ሚስት በላይ የሚያገባ ሰው አመንዝራ ይባላል፤ ይህን የመሰለው ግንኙነትም አመንዝራነትና ዝሙት ነው።

የዝሙትን ጸር እንዴት እንቋቋመው ?

ይህን የዝሙት ኃጢአት የምንከላከልባቸው ዘዴዎች በሁለት ሁኔታዎች ማለትም በአሉታዊና አዎንታዊ ሁኔታዎች ዙሪያ ትኩረት የሚያደርጉ ናቸው። ዝሙትን ለመከላከል ትኩረት የሚደረግባቸው አሉታዊ ሁኔታዎች ለኃጢአት የሚያነሱ ማናቸውንም ነገሮች ኃጢአትንና ሥራፈትነትን መሸሸ ናቸው። አዎንታዊ የተባሉት ሁኔታዎች ደግሞ ከእግዚአብሔር ፍቅር የተነሣ የኃጢአትን ፍቅር በማስወገድ በሚትን ሁሉ ለመንፈሳዊና ለተቀደሰ ነገር በማዋል በፍትረ ቢጽ እንዲጠመድ ማድረግ ነው። በሚትን በማሳወቅ ወደ ኃጢአት የሚመሩ ነገሮችን ሁሉ ማስወገድና መሸሸ የዝሙትን ኃጢአት ለመከላከል ግሩም ዘዴ ነው። ከዚህ ጋር በተያያዘም መጽሐፍ «በጉያው እሳትን የሚታቀፍ ልብሰቹስ የማይቃጠሉ ማን ነው? በፍሕም ላይ የሚሄድ+እግሮቹስ የማይቃጠሉ ማን ነው? ወደሰው ሚስት የሚገባም እንደዚሁ ነው» በማለት ዝሙት ሊሸሹት የሚገባ ከቶ ኃጢአት መሆኑን በእሳት መስሎ እያደነቀ ተናግሯል። ምሳ.6+27-29።

ሰው በተለያዩ ሁኔታ ለኃጢአት ሊጋለጥ ይችላል፤ ይህም ፍላጎቱ በውስጡ አለ ብሎ ለመደምደም የሚያስችል አይደለም። ነገር ግን ለኃጢአት መጋለጥ ብርቱ ጥንቃቄ ካልተደረገ እጅግ አደገኛ መሆኑን ማወቅ ያስፈልጋል። በሆነው አጋጣሚ ለኃጢአት በተመቻቸ ሁኔታ የተገኘ ሰው በልቡናው የዚያ ኃጢአት ፍላጎት ያለው እንደሆነ ልቡናው ገዱኑ ነው ለማለት አይቻልም፤ እንዲህ ዓይነት አጋጣሚ የተፈጠረበት ጥበበኛ ሰው ግን ከኃጢአት በመሸሸ ራሱን ለማስጠበቅ

ዳን ይጥራል እንጂ በድፍረት ከኃጢአት ጋር አይጋፈጥም። በዚህ መሠረትም ለዝሙት ከሚገፋፋና ውድቀትን ከሚያሳክትሉ ግናቸውም ነገሮች መሸሸና መጽሐፍም «እንግዲህ ከወደት እንደወደቅህ አሰብ ንስሐም ግብ» ያለውን ቃል ግስታወስ ይገባል። ራእ.2+5።

ወደ ኃጢአት ከሚጋበዙና በራሳቸው ኃጢአት ከሆኑ በብሰባዎች፣ ጉብኝቶች፣ ምንባቦች፣ ጽሑፎች፣ ድምፆች እንዲሁም ዕይታዎች ሁሉ መሸሸ ያስፈልጋል። ከማይገባና ከክፉ ባልንጀርነትና ግንኙነት ሁሉ መሸሸ ይገባል። ባልንጀራ ሊሆን የሚገባው ወደ እግዚአብሔር ቀርቦ የሚያቀርብ መሆን ይኖርበታል። በሌሊት የሚያስቸግሩ መጥፎ ሕልሞችን በቀን እያስታወሱና ስለእነርሱም እያሰላሰሉ ገሊናን ከግስጫነት መቆጠብ ጠቃሚ ነው፤ ይህን ከራሱ ለይቶ ለሰግወገድ እንደመውደት ይቆጠራል።

ሰው ኃጢአቱን እያሰበ ራሱን በሚወቅስበት አጋጣሚ ወደገሊናው ከሚመጡበት የኃጢአት ሃሳቦች መጠንቀቅ አለበት። ስለእነዚህ የቀደሙ ኃጢአቶች በጥቅል በጥቅሉ ከማውሳት በቀር በጥልቀት ስለ እያንዳንዱ ኃጢአት ማሰብ የለበትም፤ ምክንያቱም ልት ሃሳብ የምኞት ኃጢአትን ወደ ግስከተል ደረጃ ሊያድግ ስለሚችል ነው። በመሆኑም ኃጢአትን በማሰብ የተጀመረው መፀፀት ወደሌላ አደገኛ ስሜት እንዳይለወጥ ብርቱ ጥንቃቄ ያስፈልጋል።

ከኃጢአት አካባቢና ከራሱም ከኃጢአት በአካል መሸሸ ያስፈልጋል። ቅዱሳን አበው «ወደ ኃጢአት የቀረበ ሁለት ውጊያ አለበት፤ አንዱ ውስጣዊ ሁለተኛው ደግሞ አፍአዊ» በማለት ተናግረዋልና ፈጽሞ ወደኃጢአት አለመቅረቡ አማራጭ የሌለው ነው። ወደኃጢአት የቀረበ በቀላሉ ይወድቃል። በጉድጓድ እፍ ላይ እንደቆመና ጠላት በቀላሉ ገፍትሮ ወደጉድጓድ ሊጥለው እንደሚችል ሰው ነው፤ ከጉድጓድ ሩት ቢሆን እግዚአብሔር ከጠላቱ በፊት ደርሶ የሚያድነው ታዳጊ ይልክለትና ያድነው ነበርና።

በቅዱሳን ለመውደት የሚያስቃ ከሆነ ከራሱም መሸሸና ጥንቃቄ ግድረግ ይገባል። ከእግዚአብሔር ጋር መሆን ብቸኝነት እንዳይመስለን ያስፈልጋል። ብቸኝነት ሰው ከሰይጣን

ከርኩስ ሃሳብ ጋር በመሆን ከእግዚአብሔር የሚለይበት ሁኔታና ጊዜ ነው። እንዲህ ባለው ሁኔታ ብቸኝ መሆን አደገኛ ስለሆነ ከራሱ ብቸኝነት ሸሽቶ ከሰዎች ጋር መሆን ይመረጣል።

ዝሙትን ከማሰብ መሸሸ

በመጀመሪያ ደረጃ ይህን የዝሙት ሃሳብ ከሚያመጡ ሁሉ መሸሸ ያስፈልጋል። ይህ የኃጢአት ሃሳብ ወደ አእምሮ በመጣ ጊዜ በጽኑ መቃወምና ቦታም አለመስጠት ተገቢ ነው። ሐዋርያው ትዱስ ዳውሎስም «ለክርስቲስም ለመቃዘዝ አእምሮን ሁሉ እንግርካለን» ቢል የተናገረውን ቃል ዘወትር ግስታወስ ያስፈልጋል። 2ቆሮ. 10+5። አእምሮን በመንፈሳዊ ሃሳብ ግለትም በጸሎት፣ በግንብብ፣ በተዘክሮተ እግዚአብሔር፣ በግንኛውም ምጣኔ ሀብታዊ ወይም ግንበራዊ ጉዳይ እንዲጠመድ በማድረግ የኃጢአትን ሃሳብ መቋቋም ይቻላል። የኋለኛው ሃሳብ ጠቃሚና ትኩረትን የሚጠይቅ በሆነ መጠን የቀድሞውን የኃጢአት ሃሳብ ከገሊና የማጥፋት ኃይል ይኖረዋል።

ክፉውን የኃጢአት ሃሳብ በሌላ የተቀደሰ ሃሳብ በመተካት መቋቋም ካልተቻለ በሥራ ራሱን በመጥመድ ወይም ደግሞ ጊዜን በማይሳጸ ሌላ ተግባር ላይ ማዋል ጠቀሜታ አለው። ይህም የሰውየው ገሊና ብቻውን ለክፉ የዝሙት ሃሳብ እንዳይጋለጥና እንዳይጠቃ ይከላከላለታል። የኃጢአት ሃሳብ በገሊናው እየተመላለሰ የሚያስጨንቀው ሰው ከሌሎች ሰዎች ጋር በተለያዩ አርእስት ላይ በመነጋገር ሊያስወግደው ይችላል፤ አእምሮው በአንድ ጊዜ ስለዝሙት ሊያሰብና ከሌላ ሰው ጋር ለመነጋገር አይችልምና።

ከዝሙት ማዕበል ጋር ከመጋፈጥ መሸሸ

በመዝሙረ ዳዊት «ምስጉን ነው በክፉዎች ምክር ያልሄደ በኃጢአተኞችም መንገድ ያልቆመ፣ በዋዘኞችም ወንበር ያልተቀመጠ» እንደተባለው ከመውደቅ ይልቅ ሊጥል ከሚችለው የኃጢአት ማዕበል መሸሸ ያስፈልጋል። መዝ.

1+1-2:: ምናልባት ቀልደኞች ባልንጀሮቹ ሰውየውን አብሯቸው እንዲጫወት ሊጋብዙት ይችላሉ፤ እምቢ ቢላቸው ሊተኩት ይችላሉ ይሆናል፤ ቢሆንም ብቻውን ወደእነርሱ በመሄድ በሃሳባቸው ማዕበል የተነሣ እንዳይሸነፍና አብሮም እንዳይጠፋ ጠንክሮ ሃሳባቸውን መቃወም ይኖርበታል። ዐዋቂ ሰው ማንም ስለእርሱ የፈለገውን ቢናገር መን ፈላጊ ዓላማውን በጽኑ ሊጠበቅ ይገባል። ሰዎች ስለእርሱ የሚናገሩትንም በመፍራት ለኃጢአተኝነት በሩን መከፈት የለበትም፤ ምክንያቱም የሰው ትችት የሚፈልገውን ፍጹም ነት ሊያመጣለትና በፍርድ ቀንም ይቅርታን ሊያስገኝለት አይችልምና። ዓለምን በማንኛውም ገጽታዋ ቢሆን መከተልና ለፈቃዱም መን በርከክ የማይገባ መሆኑን ሲገልጽ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ይህን ዓለም አትምሰሉ» በማለት አስገንዝቧል። ሮሜ. 12+2:: በእግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረ ሰው ንጽሕናን ገንዘብ ማድረግ እንጂ ዓለምን መስሎ ለዓለም ተገዝቶ መኖር አይገባውም።

ከመረታት መጠንቀቅ

እያንዳንዱ የኃጢአት እርምጃ ወደሚቀጥለው ደረጃ የሚመራ በመሆኑ ከመጀመሪያው እርምጃ አንሥቶ መጠንቀቅ ይገባል። ምናልባት ከመጀመሪያው እርምጃ ራስን በመቆጠብ የመጀመሪያውን እርምጃ ውጤት ለማስቀረት ይችላልና። ለራሱም «አሁን ወድቄአለሁና ዋጋ የለኝም» አይበል። ተስፋ መቁረጥ የሰውን ሃሳብ ደካማ በማድረግ ለውድቀትና ለመረታት እንዲበቃ ያደርገዋልና ከዚህ መጠንቀቅ ያስፈልገዋል።

ኃጢአት ሂደቱን በመቀጠል በተግባር እስኪፈጸም ድረስ መፈታተኑን አያቋርጥም። ስለሆነም ኃጢአትን በመፈጸም በመጨረሻው የውድቀት ደረጃ እስኪያደርስና እስኪረታ ድረስ ዕድል መስጠት አይገባም። በማየት ወይም በመስማት ዝሙትን የፈጸመ ሰው ንስሐ መግባትና ዳግመኛ በሃሳቡ ወደ ዝሙት ከመጓዝና ዝሙትን በገሊና ከማመላለስ

መቆጠብ ይኖርበታል። በሃሳብ ዝሙትን ቢሠራ በልቡ ወደ ማመላለስ ወደመሳምጀትና ወደመመኘት እንዳይደርስ መሸሽ አለበት። በምኞት ቢወድቅ «...እየተጋደላችሁ ገና ደምን እርከማፍሰስ አልተቃወማችሁም» ያለውን በማስታወስተጋድሎው ከባድ መሆኑን ዐውቆ በጽኑ ሊንቃ ወመው ይገባል። ዕብ.12+4:: ቅዱስ ይስሐቅ የተባለው የቤተ ክርስቲያን አባት «ድል ያደረጉት ወታደሮች እነዚያ እክሊል የተቀዳጁት ብቻ አይደሉም፤ ጠላት የደበደባቸውና አጥንታቸውን የሰበረባቸውም ጭምር ናቸው እንጂ፤ እነርሱ ሳይሸነፉና እጃቸውን ሳይሰጡ በጽናት ይታገሉና ይዋጉ ነበረና» ቢል እንደተናገረው ሰው ሁሉ በጽናት ዝሙትን ሊቃወመው ይገባል።

ከሥራ ፈትነት መሸሽ

ሥራ ፈትነት የወጣቶች ጠንቅና የነፍሳቸው ጠላት ነው። በተቃራኒው ደግሞ ባተሌ /የሚሠራ/ ሰው ስለዝሙት ለማሰብ ጊዜ የለውም። በማይጠቅሙ ስብሰባዎች ለመሳተፍም የሚያባክነው ጊዜ የለውም። ስለሆነም የዕረፍት ጊዜውን እንኳን ለዕረፍት በሚስማማ ሥራ ስለሚያሳልፈው በአብዛኛው በኃጢአት አይጠቃም።

ስለሚጠብቀው የወደፊት ተስፋ የሚያስብና ከዚያም ለመድረስ ተግባራዊ የሚያጠና ተማሪ ስለዝሙት የሚያስብበት ጊዜ የለውም። አእምሮውም ኃጢአትን ከማሰብ በማረፋ በጥናቱ ውጤታማ ሊሆን ይችላል። ከዚህም በመነሣት የጊዜንና የሕይወትን ትርጉምና ዋጋ ዐውቆ እያንዳንዱን ደቂቃ በሚጠቅም ነገር ላይ በማዋል ለኃጢአት ጊዜ ከመስጠት መቆጠብ ያስፈልጋል።

ጊዜን በሥራ፣ በጸሎት፣ በመንፈሳዊ ስብሰባዎች፣ ቅዱሳን መጻሕፍትን በማንበብ፣ መንፈሳዊ ዕውቀትን በመገባየት የተያዘ በማድረግ በሥራ ፈትነት ጠንቅ ከሚመጣ የኃጢአት ሃሳብ ለማምለጥ ይቻላል። እነዚህ ሁሉ አእምሮን ስለኃጢአት እንዲያስብ ዕድል ይነፍጉታል። ከዚህም በላይ አብዝቶ በመሥራት ለተራከቧ ፍላጎት የሚቀስቅሰውን የሰው ጉልበትና ኃይል በመቀነስና ሥጋን በማድከም ከዝሙት

ማዕበል ለማምለጥ ይቻላል። የእነዚህ ከላይ የጠቀስናቸው ሁኔታዎች ሁሉ ድምር ወደአዎንታዊ የዝመታ መከላከያ ዘዴ ያደርሳል።

ፍቅረ እግዚአብሔር

ፍቅረ እግዚአብሔር ያደረገበት የሰው ልቡና የኃጢአት ማደሪያ ሊሆን አይችልም። የእግዚአብሔር ፍቅር ሰው ኃጢአትን እንዲጠላውና እንዲንቀው ያደርገዋል። ከእግዚአብሔር ፍቅር የተነሣ መንፈሳዊ ስሜቱ ስለሚበረታ ኃጢአትን ለመቋቋም ኃይል ያገኛል። ሰውም የዝመታን ኃጢአት ለማስወገድ ከዝመታ ምክንያቶች መሸሽ ብቻውን በቂ አይደለም፤ ውስጭዊ ልቡናው ኃጢአትን በሚያስወግድለት ፍቅረ እግዚአብሔር የታነጸና የጸና መሆን አለበት።

ይህን ፍቅረ እግዚአብሔር ማን ትም የጸጋ ምንጭ በሆኑት በጸሎት፣ በጸም፣ ቅዱሳት መጻሕፍትን በመመርመር፣ ቃለ እግዚአብሔርን በማንበብ፣ የቅዱሳንን የተጋድሎ ታሪክ በማጥናት፣ ያለማቋረጥ በማስቀደስ፣ መንፈሳዊ ጉባኤያትን በመከታተል፣ ራስን በመመርመርና በመውቀስ፣ በመናዘዝ፣ ንስሐ እየገቡ ቅዱስ ቀርባንን በመቀበል፣ መንፈሳዊ ግንኙነቶችን በማጠናከርና መልካም አርአያዎችን አብነት በማድረግ የሚመጣ ነው።

እነዚህ ሁሉ መንፈሳውያን መንገዶች ልቡናን ከፍቅረ ኃጢአት በማንጸት ውስጣዊ ጥንካሬ እንዲያገኝና በፍቅረ እግዚአብሔር እንዲሞላ ያደርጉታል። ስለዚህም የዝመታና የሌሎች ኃጣውእ ጸር ቢያጋጥመው እንኳ ታግሎ ያሸንፋል፤ የሚጥለው መሰናክል ቢመጣበትም ወዲያው ነቅቶ በመነሣት በንስሐ ሳሙና ከራሱ ያስወግደዋል። ፍቅረ እግዚአብሔር ኃጢአትን ለማስወገድና ውጊያውንም ተቋቁሞ ለማሸነፍ የልቡና ብርታትንና ጽናትን የሚሰጥ በመሆኑ በፍቅረ እግዚአብሔር ጸንቶ መኖር ይገባል። የዝመታን ጸር ለመከላከል እውነተኛው ዘዴና መሣሪያ በፍቅረ እግዚአብሔር ጸንቶ መኖር መሆኑን ዐውቆ ይኸንኑ ገንዘብ ማድረግ ጠቃሚ ነው።

ኃይልና ስሜት

የዝመታ ጸር /ውጊያ/ በሁለት ሥጋውያን ገጽታዎች ላይ ያነጣጥራል። እነዚህም የሰውነት ኃይልና ስሜት ናቸው። ከተጠራቀመ አካላዊ መቀነት የሚወጣው ኃይል በወጣትነት ውስጥ በጉልህ ሲንፀባረቅ ይታያል፤ የወጣትነት ምልክትም ነው። ይህ የወጣትነት ኃይል ከእምቅና የተጠራቀመ ሰብ የሚወጣ በመሆኑ በተገቢው መንገድ በትዕግሥትና በጥንቃቄ ካልተያዘና ራስን በመግዛት ካልተመራ በቀላሉ ሊያጠፋ እንደሚችል እሳተ ገሞራ ከፈነጻ መመለሻው ከባድ ነው። ይህ አደገኛ የሥጋ ኃይልም በአምልኮ ተግባራት ማለትም በጸም፣ በጸሎት በስግደት፣ በመንፈሳዊ አገልግሎትና በቤተክርስቲያን ውስጥ በሚከናወን የትሩፋት ሥራ በመታገዝ በቁጥጥር ሥር ካልዋለ ወይም ካልተወገደ ከቀጥጥር ውጭ ወደሆነ ፍትወተ ሥጋ በማደግ በዝመታ ሊጥል ይችላል። ይህን ኃይል ለመቋቋም አማራጭ የማይገኝ ሻለት መፍትሔ በሃይማኖት መኖርና ለሕግጋተ እግዚአብሔር መግዛት ነው። በዚህ የሥጋን ፈቃድ ሁሉ ለመቆጣጠርና ውጊያውንም ለመቋቋም ይቻላል።

ስሜታዊነትም የወጣትነት ዕድሜ ዋነኛ ነፀብራቅ ነው። ይህ የወጣትነት ስሜትም በአግባቡ ካልተያዘ፣ በቃለ እግዚአብሔር ካልተሞረደና ካልለዘበ በወጣቱ የወደፊት ሕይወት ላይ የራሱ የሆነ አሉታዊ ተጽእኖ ሊያሳድር ይችላል። ከዚህ ተፈጥሯዊ ስሜታዊነትና ችኩልነት ውጭ በሆኑ ሌሎች ምክንያቶችም ወጣቱ ፍቅር፣ መልካም ምግባር፣ ርኅራኄና አዎንታዊ የሆነ የስሜት ለውጥ ሳይኖረው ይችላል። የዚህን አሉታዊ ውጤት በወጣትነት ሰበብ ለማካከል መሞከር የተሳሳተ ነው።

ስሜታዊነት መፍትሔ ካልተሰጠው ሰውየውን በቀላሉ በኃጢአት ሊጥለው ይችላል። ለምሳሌ የተራከቦ ፈቃድ ለሚዋጋው ሰው ይህንን ስሜቱን የሚቋቋምበት መፍትሔ ካልተሰጠው ይህን ስሜቱን ለማርካት ሲል በዝመታ ሊወድቅ ይችላል። የወጣቶች ስሜት በፍጥነት መርካቅ

የሚፈለግ በሌላ ጊዜ ሰጥቶ ከመተው ይልቅ በጠንካራ መንፈሳዊ ዘዴ እንዲሰክንና እንዲረገብ ማድረግ እጅግ አስፈላጊ ነው። ይህንንም ለማድረግ የሚመረጠው ፍቅረ እግዚአብሔር በወጣቱ ልቡና ውስጥ ሥፍራ እንዲኖረው የሚያስችል ዘዴን መጠቀም ነው። ይህ ፍቅረ እግዚአብሔርም ሰዎች ገንዘብ ባደረጉት ጊዜ ቤተሰባቸውን፣ ባልንጀራ ዎቻቸውን፣ ሀብታቸውን፣ ሥልጣናቸውንና ማንኛውንም ነገር በመተው ሰማያዊውን ምሥጢር ብቻ በማሰብ እንዲኖሩ የሚያደርግ ታላቅ መንፈሳዊ ኃይል ነው።

ከዚህ ፍቅረ እግዚአብሔር ጋር ፍቅረ ቤተክርስቲያን ለቤተክርስቲያን መቆርቆር፣ ለሰው ልጆች ዘላለማዊ ድኅነት በጽኑ መጪነት፣ ከእግዚአብሔር ጋር መታረቃቸውንና የእርሱ ገንዘብ መሆናቸውን መሻት አለ። ስለዚህ የወጣቶች በአገልግሎት መጠመድ ከአካላዊው ይልቅ ጥልቅና ከፍተኛ ለሆነው የመንፈሳዊ ስሜት እርካታ ምክንያት ነው። በጠቅላላው እጋን ለማግኘት የሚተገብር በእግዚአብሔር ፍቅር የተጠመዱ መንፈሳዊ አገልግሎት የሚያበረክቱ ሰዎች ለዝሙትና ለተራክቦ ስሜት በቀላሉ ሊሸነፉና ሊወድቁ አይችሉም።

ሰው በመንፈሳዊ ሕይወቱ በደክመ ጊዜ ኃጢአት በእርሱ ላይ ጦሩን መስጠት ይጀምራል። ስለዚህ ስሜትን ለመቆጣጠር እንዲቻል በሚረዳ መንፈሳዊ አገልግሎት ራሱን ጥመድ በማድረግ በፍቅረ እግዚአብሔር ጸንቶ መኖር የዝሙትን ኃጢአት ለመቋቋምና በአሸናፊነት ለመወጣት ጠቃሚ ነው።

የንጽሕናን ሕይወት ገንዘብ ለማድረግ የመንፈስ ቅዱስ ረዳትነት ያስፈልጋል። ይህን የመንፈስ ቅዱስ ዕርዳታ ማግኘት የሚቻለው ደግሞ በጽኑ መንፈሳዊ ኑሮና በማያቋርጥ የጸሎት ሕይወት ነው። ችሩ ፈጣሪዎችን እግዚአብሔርም በኃጢአት የወደቁትን በመታደግ ለቅድስና እንደአበቃቸው ሁሉ ዛሬም ቢሆን በትሕትና የሚጋደሉትንና ረዳትነቱን የሚጅትን ሁሉ ለመታደግ ፈቃዱ ፍጹም ነውና እርሱን ጥግ በማድረግ የዝሙትን ኃጢአት ለመቋቋም መዘጋጀት ያስጠራል። ለዚህም እግዚአብሔር ይርዳን።

ክፍል ስምንት

ሰባተኛው ትእዛዝ

«አትሰረቅ»

ዘጸ.20+15።

ሌብነት ምንድን ነው?

በአጠቃላይ ሲታይ ሌብነት የሌላውን ሰው ንብረት መውሰድ ብቻ ሳይሆን የሌላውን ንብረት ያለባለቤቱ ፈቃድ መሰረቅ ነው። መጽሐፍ «ወደባልንጀራህ ወይን ቦታ በገባህ ጊዜ እስክትጠግብ ድረስ ከወይኑ ብላ፤ ወደ ዕቃህ ግን ከእርሱ ምንም አታግባ። ወደ ባልንጀራህ እርሻ በገባህ ጊዜ እሸቱን በእጅህ ቀጥፈህ ብላ፤ ወዳልታጩደው ወደባልንጀራህ እህል ግን ማጭድ አታግባ።» በማለት የተናገረው ይህንን የሚያብራራ ነው። ዘጸ.23+24-25። መውሰድ በባልንብረቱ ፈቃደኝነት ሳይ የተመሠረተ እንደሆነ ሌብነት ሊባል አይችልም። ስለዚህ ሌብነት ባለንብረቱ ሳይፈቅድና ሳያይ የሰውን ንብረት ለራሱ ማድረግ ወይም መሰረቅ ነው። ሌብነት ባለንብረቱ ሳያይና ሳይፈቅድ በድብቅ የሚደረግ ዘረፋ ነው ለማለት ይቻላል። ይሁን እንደሚመስል ሳያውቁ ደብቆ ከሙዳዩ ምጽዋቱ ይሰርቅ እንደነበር። ዮሐ.12+6። ሌባ የሚሰርቀው ባለቤቱ ተኝቶ ወይም ሳይኖር ወይም ደግሞ በምሥጢርና በድብቅ ነው። ከሌብነት ጋር አብሮ ተደራቢ ኃጢአት ደግሞ አለ። መዋሸት። በአጠቃላይ ሌብነት ሌሎች ሰዎችንና ንብረታቸውን ካለማክበር የሚጣል በሰዎች ላይ የሚፈጸም ጥፋት ነው።

ሌብነት የሚገልጠው ሌባው ሰው የማይታመን መሆኑና አስጠያራ ተግባር ላይ መሠማራቱን ነው። በዚህም የተነሣ በክፉ ጠባዩ ሰዎች ያገለሉታል፤ ከእርሱም ይጠነቃሉ፤ እርሱም ደግሞ ራሱን በሰዎች መካከል የማይጠቅምና የተጠላ አድርጎ በማሰብ ይሸማቃል። ሌብነት ሌባው ሰው ያለውን ነገር እንኳ ሳይቀር የሚያቃጥል እሳት ነው። ሕጋዊ ባልሆነ መንገድ ስርቆ ያገኘው ንብረት በሕጋዊነት ያገኘውንም ንብረት የተሰረቀ ሊያስመስልበት ይችላል። የተበከለ ምግብ ወደ ሆድ ውስጥ ገብቶ ንጹሐን ምግብ ይዞት እንደሚወጣ፤ ሌብነትም የተበከለ ጠባይ በመሆኑ በሰዎች ዘንድ የተጠላና የረከሰ የእግዚአብሔርንም ሕግ የሚገረር ከባድ ኃጢአት ነው። «አትሰረቅ» ተብሎ ሕግ መሠራቱም ስለዚህ ነው።

አትሰረቅ የሚለው ትእዛዝ ከመሰጠቱ በፊትም ስርቆት የተከለከለና የተወገዘ የተጠላም ክፉ ምግባር ነበር። ላባ ወደ ያዕቆብ ወጥቶ «ጣዖቶቼን ለምን ሰረቅህ?» ብሎ በጠየቀው ጊዜ ያዕቆብ በመበላጩት «ማንም የአንተን ጣዖት ቢወስድ ይህም ቢገኝ በሕይወት አይነር» ብሎ የመለሰው ስርቆት የተጠላ ስለነበር ነው። ዘፍ.31+30-32። የሰረቀ ሰው መኖር አይገባውምና እንዲገደል መደረጉን መጽሐፍ መዝግቦታል። በየሲፍና በወንድሞቹ ታሪክም ከዚህ ጋር የሚመሳሰል ክስተት ተፈጽሟል። ወንድሞቹ የእርሱን ዋንጫ ስርቃችኋል በመባላቸው እጅግ ተበላቃተው በመሆን «ጌታይ እንደዚህ ያለውን ቃል ለምን ይናገራል? ባሪያዎችህ ይህን ነገር የሚያደርጉ አይደሉም። ...ከጌታህ ቤት ወርቅ ወይም ብር እንዴት እንሰርቃለን? ከባሪያዎችህ ጽዋው የተገኘበት እርሱ ይመጣ፤ እኛም ደግሞ ለጌታችን ባሪያዎች እንሁን።» ብለው የተናገሩት ሌብነት በዚያ ዘመን የተወገዘ መሆኑን የሚያመለክት ነው። ዘፍ.44+7-9።

ስርቆት አሳፋሪ ኃጢአት ነው። የጨለማ ሥራና ኃጢአተኛውም የሚናቅበት ስለሆነ ከሰው ዘንድ ወጥቶ ሊጣል ይገባዋል። ሌባው ስርቆቱን ለመፈጸም ሲል መዋሸቱ የማይቀር ቢሆንም የሰረቀ መሆኑን የማይዋሽ ሌባ የለም።

በዚህ መልክ ባለንብረቱን ለማታለል ሲል ከመሰረቁ በፊት ወይም በኋላ ሊዋሽ ይችላል። ለሚያየው ወይም ለሚጠራ ራሱ ለማንም ቢሆን ሊዋሽ ይችላል። ውሸት የስርቆት ጣለያ ነውና ሌባው ኃጢአቱን በሚናዘዝበት ጊዜ መሰረቱን ብቻ ሳይሆን ለመሰረት ሲል ወይም መሰረቱን ለመደበት ሲል መዋሸቱንም ጭምር መናዘዝ አለበት።

የተሰረቀው ከማን ነው?

የድሀውን ወይም የእጓልማውታን ወይም የመበለቲቱን ልጅ፤ ገንዘብ ወይም ንብረት መሰረት እጅግ የከፋ ኃጢአት ነው። ተስፋ ከሌላቸው መሰረት የነረሱትን ከአፍ እንደመንጠቅ ያለ የከፋ ጭካኔ ነው። በቅዱስ መጽሐፍም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ጸሐፍት ፈረሳውያንን «እናንተ ጻፎችና ፈረሳውያን... የመበለቲችን ቤት ስለምትበሉ ወዮላችሁ፤ ስለዚህ የባለ ፍርድ ትቀበላላችሁ።» በማለት መናገሩ ከድሀውና ከመበለቲቱ መቀማት የከፋ ኃጢአት መሆኑን የሚያመለክት ነው። ማቴ.23+14። ከድሀው መሰረትም ከዚህ የተለየ አይደለም። የስርቆት ከባድነት የሚለካው በተሰረቀው ዕቃ ዋጋ ሳይሆን የተሰረቀው ዕቃ ለባለ ንብረቱ በሚሰጠው ጥቅም ነው። ከችግረኛው መሰረቱ በሌላው ልቡና ምንም ዓይነት ሰብአዊነትና ርገራጌ የሌለ መሆኑን የሚያሳይ ነው።

የዕለት ጉርሱን ማግኘት ከማይችለው ችግረኛ አራጣ መጠየቅም የሰውየውንና የልጆቹን የዕለት ጉርስ እንደ መሰረቅ ይቆጠራል። ይህን ሰው ከመርዳት ይልቅ አራጣ እንዲከፍል መጠየቅ ጭካኔ የተሞላበት ኃጢአት ነው። አራጣ መቀበል ከጭካኔ የመነጨ የሌብነት ዓይነት ነው። ለዚህ ነው እግዚአብሔርም እንደመያዣ ሁሉ አራጣንም የከለከለው ሕእንተ ጋር ለተቀመጠው ለወገኔ ለድሀው ገንዘብ ብታበድረው፤ እንደባለ አራጣ አትሁን፤ አራጣም አትጫዝት።» «ወንድምህ ከእንተ ጋር ይኖር ዛንድ ከእርሱም የንም ወለድ ወይም ትርፍ አትውሰድ፤ ነገር ግን

አምላክህን ፍራ፤ ብርሀን በወለድ አታበድረው፤ መኖህንም በትርፍ አትሰጠው።» በሚል መናገሩ አራጣና ወለድ ከደህው እንደመሰረት የሚቆጠሩ ሰለሆነ ነው። ዘጸ.22÷25-26። ዘሌ. 25÷35-37። እንግዲህ በአራጣ ማበደር የሌብነት ሌላ ገጽታና ርኅራኄ የጎደለው ድርጊት ከሆነና ከተከለከለ የሰው ቤት ሰብሮ ገብቶ ባለቤቱ ሳይመስረትም ምንኛ የከፋና አስቃፊ እንደሚሆን ግልጽ ነው።

ድሀውን ሰው መዘረፍና ሀብቱን መስረቅ ይህን ያህል የጭካኔ ተግባር ከሆነ የእግዚአብሔር የሆነውን የቤተ ክርስቲያንን ንብረት መስረቅና ንዋዩ ቅድሳቷን መዘረፍም ምንኛ የባለ ጭካኔ ይሆን? የሚጸልይ ሰው መሰሉ ወደ ቤተ ክርስቲያን ከገባ በኋላ ንዋዩ ቅዱሳቱን ታቦቱን ሥዕሎቹን ወዘተ መስረቅ እጅግ አሳዛኝና የሚዘገንን ኃጢአት ነው። ማንም ሰው ወደቤተ እግዚአብሔር ገብቶ ይሰርቃል ተብሎ አይገመትም፤ በቤተ ክርስቲያን ያለው ሁሉ ንዋይ ቅዱስ ነውና ወደዚያ የሚመጣውም በፈሪሃ እግዚአብሔርና በትግትና ሆኖ ድገነቱን ፈልጎ ነውና በዚህ ሁኔታ ተመሳሳሉ ወደ ተቀደሰው ቤተ ጸሎት ከመጣ በኋላ ከቤተ ክርስቲያን ሻ ማ፤ ቅዱሳት መጻሕፍትን አልባላትንና ንዋዩ ቅድሳትን የሚሰርቀው ሰው ምን ይባላል? የቤተ ክርስቲያንን ንብረት ሰርቆ ለራሱ ቤትና ኑሮ የሚያደርገውን ሰውስ ምን እንለዋለን? ዕውቀት ፍለጋና ከፍትራችን ጽናት የተነሣ ነው በሚል ሽፋን ከየገጸማቱና አድባራቱ ንዋዩ ቅድሳትን በድብቅ እያወጡ ለባዕዳን የሚሸጡትንና ከሀገር የሚያሸጡትን ሌቦችስ ምንድን ነው የምንላቸው? እነዚህ ሁሉ ድርጊቶች እንግዲህ በየደረጃው የተወሳሰቡ ኃጢአቶች ናቸው።

ከሁሉ የሚያሳዝነው ደግሞ ከእግዚአብሔር የሚሰርቅ ሰው ነው። ይህም አሥራት በኩራትና ቀዳምያትን በታዘዘው መሠረት ባለማውጣት የሚፈጸም ነው። ይህን በተመለከተ ነቢዩ ሚልክያስ «ወደ እኔ ተመለሱ፤ እኔም ወደ እናንተ እመለሳለሁ፤ ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር። እናንተ ግን፡- የምንመለሰው በምንድር ነው ብላችኋል። ሰው እግዚአብሔርን ይሰርቃልን? እናንተ ግን እኔን ሰርቃችኋል። እናንተም፡- የሰረቅንህ በምንድር ነው ብላችኋል። በአሥራ

ትና በበኩራት ነው፤ በቤት ውስጥ መብል እንዲሆን አሥራ ቱን ሁሉ ወደ ጎተራ አግቡ፤ ...በረከትንም አትረፍርፈላል፤ ሰላም ፈትኑኝ፤ ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር።» በማለት የተናገረው ይህንን የሚያብራራ ነው። ሚል.3÷7-10። ይህ ከእግዚአብሔር የተሰረቀ ገንዘብ ከድሆች የተሰበሰበ ለተገቢው ባለቤቱ ያልተሰጠ የዓመፃ ገንዘብ ነው።

በዚህ ዓይነት የእግዚአብሔር ገንዘብ ከቤተ ክርስቲያንና ከሰዎች እንደሚሰረቅ ሁሉ የእግዚአብሔር ጊዜም ይሰረቃል። ሰው በሕይወት ዘመኑ ሲኖር ለእግዚአብሔር ቤት አገልግሎት ሊያውለው የሚገባ ነገር ግን ለሌላ ጉዳይ የሚጠቀምበት ጊዜ ከእግዚአብሔር የተሰረቀ ነው። በሳ ምንቱ ውስጥ የእኛ ያልሆነ አንድ የእግዚአብሔር ቀን አለ፤ ይህም ዕለት ሰንበት ወይም የጌታ ቀን ነው። ይህ ቀን ለእግዚአብሔር ክብር ለአምልኮቱ ካልሆነ ለሌላ ተግባር እንዳይውል የተከለከለ ነው፤ ለራሱ ጉዳይ የሚጠቀምበት ማንም ቢኖር የእግዚአብሔርን ጊዜ ሰርቋል። በየዕለቱ የተወሰነው ሰዓት ለጸሎት፤ ለመንፈሳዊ ተግባር፤ ቅዱሳት መጻሕፍትን ለመመርመር፤ ጉባኤያትን ለመካፈል ወዘተ መዋል ይኖርበታል። ይህ ሳይሆን ቀርቶ ቀኑን ሙሉ ተግባረ ሥጋችንን ስንፈጽም ብንውል ከእግዚአብሔር ጊዜ ሰርቀናል ማለት ነው። እግዚአብሔር ለሰው ከሰጠው ሀብት አሥራቱን በኩራቱን ቀዳምያቱን የማግኘት መብት እንዳለው ሁሉ ከጊዜው የመጀመሪያውን ማግኘት ይገባል፤ ይኸውም የአምልኮና የምስጋና ጊዜ ነው። ነቢዩ ዳዊት «አምላኬ አምላኬ ነፍሴ አንተን ተጠማች፤ ሥጋዬ አንተን እንዴት ናፈቀች» በማለት የተናገረው ለዚህ ነው፤ የእግዚአብሔርን ጊዜ ለእርሱ መስጠት ይገባልና። መዝ.62÷1። ማለጻ ተነሥቶ ዕለቱን በአምልኮ ሥራ፤ በጸሎትና በምስጋና መጀመር ሲገባ ቀኑን ሙሉ በተግባረ ሥጋ መዋል የእግዚአብሔርን ጊዜ መስረቅ ነው።

ከዚህ ጋር በየዓመቱ አንድ ጊዜ የሚመጡት የበዓላት ቀናት ለምሳሌ ልደት፤ ጭቀት፤ ሰሙን ሕማማት፤ ትንሣኤ ፍልሰታ የመሳሰሉትና ሌሎችም እግዚአብሔርን

የምናመለካቸው በጸሎት፣ ቅዱሳት መጻሕፍትን በመመልከት፣ ወዘተ የምንጠመድባቸው ቀናት ናቸውና እንዳንሰርቃቸው መጠንቀቅ ይገባል።

ሌብነት ትርጉሙ በጣም ሰፊ ከመሆኑ የተነሣ ከዚህ በላይ በጠቃቀስናቸው የሰርቆት ዓይነቶች ብቻ የሚወሰን አይደለም። ግድግዳ ሰርጦር ከመሰረቅ ጀምሮ በሐሰትና በማምታታት እስከተገኘ ገናና ስም ያሉትን ሁሉ የሚያጠቃልል ነው። ከእነዚህ ጋር አድራጊው ራሱን እንደጥፋተኛ የማይቆጥርባቸው፣ ያለማፈርም የሚፈጽማቸው ከግምት ውስጥ የማይገቡ የሚመስሉ የሰርቆት ዓይነቶችም የማይዘነጉ ናቸው። ለምሳሌ፦

1. ብዙ ሠራተኞች ለመሥሪያ ቤታቸው ሥራ የተገዛላቸውን ወይም የተሰጡአቸው የጽሕፈት መሣሪያዎች ለግል ጥቅማቸው ያውሏቸዋል፤ አንዳንድ ባለሥልጣናችም ለሥራ ብቻ እንዲጠቀሙባቸው የተሰጡአቸውን መኪናዎች ለግል ጉዳያቸው መፈጸሚያ ያደርጉአቸዋል፤ ሁሉም በዚህ ተግባራቸው በመሰረቅ መሥሪያ ቤቱ ያለጊዜው ከመጠን ያለፈ ወጪ እንዲያወጣ ምክንያት ይሆናሉ።

2. የተዋሉትን ዕቃ በጊዜው ባለመመለስ ባለንብረቱ በረሳው ጊዜ የራሳቸው የሚመስላቸው ብዙ ሰዎች አሉ። ይህ ንብረት ባለቤቱ ስለረሳው ብቻ የተዋሰው ሰው ንብረት የሚያደርገው ሕግ የለም። ከተዋሰነ በኋላ የሚያረሳ ወይም ባለንብረቱ የረሳውን ዕቃ አስታውሶ የማይመልስ ሰው እንደሌባ ይቆጠራል።

3. የተበላሸውን ዕቃ ደህና በማስመሰል መሸጥ በማጭበርበር የተፈጸመ ስርቆት ነው። ብልሽቱን ደብቀው የሚሸጡ ነጋዴዎች ታማኝነት የሌላቸው ናቸው። ይህ አሮጌውን እንደአዲስ መጥፎውን እንደጥሩ አስመስለው የሚሸጡትን ይመለከታል። አንድን ዕቃ መልካም ዝናና ተፈላጊነት ባለው ሌላ ዕቃ ስም መሸጥ፣ ቅቡን ወርቅ ነው

ብሎ መሸጥ ሁሉ በማጭበርበር የሚፈጸም ስርቆት ነው። ትክክል ባልሆነ መለኪያ፣ ክብደት፣ ሜትር ወይም በሌላ በመጠቀም መሸጥም ሌብነት ነው። ዕቃውን ከገበያ በመሰወር ፈላጊው በበዛ ጊዜ ከሚገባው በላይ ዋጋ በመጠየቅ ብዙ ለማትረፍ መጣር ራሱ ሌብነት ነው፤ የማይገባ ጥቅም ማግኘት ነውና።

4. ለሠራተኛው ከሚገባው በታች እየከፈሉ ጉልበቱን በነፃ መበዝበዝም አንዱ የሌብነት ገጽታ ነው። ፈርዖን በነፃ የሚበዝብዘውን የእሥራኤልን መከራ የተመለከተው እግዚአብሔር «በግብፅ ያለውን የሕዝቤን መከራ በእውነት እየሁኑ ከአስገባሪዎቻቸውም የተነሣ ጩኸታቸውን ሰማሁ» በማለት መናገሩ ያለዋጋ በነፃ ስለተሰረቀው ጉልበት ነው። ዘጸ.3+7። ቅዱስ ያዕቆብም «እነሆ እርሻችሁን ያጪዱት የሠራተኞች ደመወዝ በእናንተ ተቀምቶ ይጮታል» ያለው ከሠሩበት በታች ስለተከፈላቸው ሠራተኞች ነው። ያዕ.5+4።

5. ጉቦም የሰውን ገንዘብ ያለአግባብ መበዝበዝ በመሆኑ ከሌብነት ይቆጠራል። ደመወዝ የሚከፈለው ሠራተኛ ሌላ ክፍያ ሳይጠይቅ አገልግሎቱን ለሕዝብ ማበርከት አለበት። ጉቦ የተቀበለ እንደሆነ ሌብነትን ፈጽሟል። ጉቦ በስጦታ መልክ ቢፈጸም እንኳ አብሮ የተያያዘ ጥቅም ስላለ ከሌብነት ተለይቶ አይታይም።

6. በሥራ ጊዜ በሰዓት አለመገኘት፣ በሥራ ቦታ የተቀጠሩበትን ሥራ ትቶ የግል ሥራን ማከናወን፣ የሥራ ጊዜን ለመዝናናትና ለጫዋታ ማዋል፣ ሕጋዊ ያልሆነ የሕመም ፈቃድ በማምጣት ከሥራ መቅረት ወዘተ የሥራ ሰዓትን መሰረቅ ናቸው። ሥራውን በተገቢው ሁኔታ አለመሥራት፣ ጥራቱን፣ መጠኑን አለመጠበቅ፣ ከሥራ ገቢታ ጠፍቶ መሄድ ወዘተ ሁሉ ጊዜን መሰረቅ ነው። እንዲጠቅሙበት የተሰጠውን መሣሪያ ማበላሸት፣ በግድያለሽነት በሥራ ላይ ግዋል፣ አሠራውን ለአላስፈላጊ ወጪ የሚዳርግ ነውና ይህ ተጨማሪ ወጪ በሠራተኛው እንደተሰረቀ ገንዘብ ይቆጠራል።

7. ባልንጀራው እንዲያስቀምጥለት በእምነት የሰጠውን ዕቃ አልተቀበለችም ብሎ መካድ ሊብነት ነው። እንዲህ የሚያደርገውም ሰው ሌባ ነው። መጽሐፍም ስለዚህ ነገር «ማናቸውም ሰው ኃጢአትን ቢሠራ፣ እግዚአብሔር ንም ቢበድል፣ ያናረበትን አደራ ወይም ብድር ወስዶ ባልንጀራውን ቢክድ፣ ወይም ቢቀማ፣ ወይም በባልንጀራው ላይ ግፍ ቢያደርግ፣ ወይም የጠፋውን ነገር ቢያገኝ፣ ያንን ሽሽ፣ በሐሰት ቢምል፣ እርሱ ኃጢአትን ሠርቶ በደለኛ ቢሆን በቅድሚያ የወሰደውን ወይም በግፍ የተቀበለውን ወይም የተሰጠውን አደራ ወይም ጠፍቶ ያገኘውን፣ ወይም በሐሰት የማለበትን ነገር በሙሉ ይመልስ» ብሏል። ዘሌ.6+2-4።

8. ከሌባ ጋር መተባበር በራሱ ሊብነት ነው። መጽሐፍም «ማንም የሌባ ባልንጀራ ቢሆን ወንጀለኛ ነው። ይላል። ምሳ.29+24። እንዲሁ ሁሉ ለሌባው ከለላ ወይም መጠጊያ የሰጠ ወይም ያበረታታ ወይም ድርጊቱን ያሞክሽና በሌብነቱ እንዳይፀፀት ያደረገ የሌባ ተባባሪ የሌብነቱም ተካፋይ ነው።

9. የሌባውን ሰው ሃሳብ እንደራስ አድርጎ ማቅረብ፣ ከሌባ የተወሰደውን ጥቅስ ራስ የተናገሩትና የፈጠሩት በማስመሰል ማቅረብ የሃሳብ ሌብነት ነው። ይህ በድርሰት፣ በዜማ፣ በሥነ-ጽሑፍ ወዘተ የተለመደ ስርቆት ነው። ይህ ዓይነቱ በዓለማዊውም ሕግ ቢሆን የተከለከለ ተግባር ነው። የራስ ያልሆነውንና ያልደከመበትን ሥራ እንደ ደከመበት አስመስሎ ማቅረብ በእግዚአብሔርም ፊት ሊብነት ነው።

10. ሰውን በመሰለልና ያልተፈቀደለትን ምሥጢር በመስማት፣ የሰውን የግል ማስታወሻ ወይም ደብዳቤ በማየት ምሥጢር ሊሰረት ይችላል። ሰው የሌባውን ምሥጢር ለማወቅ መሞከር የሌለበት ከመሆኑም በላይ ያወቀውንም ምሥጢር እክብሮ ሊጠብቀው ያስፈልጋል። ከዚህ ውጭ የሚያደርግ የምሥጢር ሌባ ነው።

11. ነፍሳትን መስረቅም አንዱ የሌብነት ዓይነት ነው። ይህን ዓይነቱ በኑፋቄና በእንግዳ ትምህርት እያታለሉ ምእመናንን ከእናት ቤተክርስቲያናቸው በማስኮብለል ሃይማኖታቸውን እንዲክዱ የሚያደርጉትን የሚመለከት ነው። በዚህ ተግባር የተሠማሩት ሁሉ ምእመናንን ድኅነት ከሚያገኙበት እውነተኛ ሃይማኖት የሚያስከበልሉና የሚያሳስቱ በመሆኑ ይህ ተግባራቸው ነፍሳትን መስረቅ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ከእኔ በፊት የመጡት ሁሉ ሌቦችና ወንበዴዎች ናቸው» በማለት የተሳሳተ ትምህርት ያስተማሩ የነበሩትን መምህራን ሐሰት ሌቦች ብሏቸዋል። ዮሐ.10+8። የሕግ መምህር የነበረው ገማልያልም/ስለእነዚህ ሲናገር «ከዚህ ወራት አስቀድሞ ቴዎዳስ፡-እኔ ታላቅ ነኝ ብሎ ተነሥቶ ነበርና፤አራት መቶ የሚያህሉ ሰዎችም ከእርሱ ጋር ተባበሩ፤ እርሱም ጠፋ የሰሙትም ሁሉ ተበተኑ፤ እንደምናምንም ሆኑ።» በማለት የጠቀሰው ሐሰተኛ ትምህርት ስለአስተማረው ቴዎዳስና ደቀመዛሙርቱ መሆኑ ግልጽ ነው። ዮሐ.5+36-37። ይህን በመሰለ የነፍሳት ስርቆት ከመወሰድ ሊደረግ ስለሚገባው ጥንቃቄ ሲናገር ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ «ማንም ወደ እናንተ ቢመጣ ይህንም ትምህርት ባያመጣ በቤታችሁ አትቀበሉት፤ ሰላምም አትበሉት፤ ሰላም የሚለው ሰው በክፉ ሥራው ይካፈላልና።» በማለት አስጠንቅቋል። 2ዮሐ.1+10-11።

የመስረቅ ምክንያትና መፍትሔው

ምክንያቶች፡-

ምኞት፣ ስስት፣ ፍቅረንዋይ፣ ራስወዳድነት፣ ጭካኔ፣ ጥላይ፣ የሌሎችን መብትና ክብር መድፈር፣ ሕገወጥነትና የመሳሰሉት ሁሉ ለመስረቅ የሚያነሡ ምክንያቶች ናቸው። የሌብነት አመል ከሌሎች በመውረስ፣ በመኮረጅ ወይም በተዛባ አመለካከት የተነሣም ሊመጣ ይችላል። ድህነት፣ ችግርና ጉስ ቁልናም የሌብነት ምክንያቶች ሊሆኑ ይችላሉ።

ተስፋ ለቆረጠችና ለተዋረደች ነፍስ ሊብነት ምናልባት በሽታ ወይም ልምድ ወይም የደስታ ምንጭ ይሆን ይሆናል። ጠቢቡ ሰሎሞንም «የሰርቆት ወጋ ይጣፍጣል፤ የተሸሸገ እንጀራ ደስ ያሰኛል» በማለት ተናግሯል። ምሳ.9+17። ከዚህ በተጨማሪም «ፈሳሾች ሁሉ ወደ ባሕር ይሄዳሉ፤ ባሕሩ ግን አይሞላም» በማለት ሀብት ንብረት እያላቸው በቃኝ ከማለትና ከሰስት የተነሣ በፍቅረ ንዋይ ፈረስ እየጋለቡ ስለሚሰርቁት ሃብታም ሰዎችም ተናግሯል። መክ.1+7-10። የእነዚህ ሰዎች የሰርቆት ምክንያት ያላኝ ይበቃኛል ማለትን ካለማወቅና ከፍቅረ ንዋይ የመነጨ ነው።

ስርቆት ተቸግሮ በሚሰርቀው ድሀም ሆነ አልጠግብ ብሎ በሚሰርቀው ሀብታም ቢፈጸምም ይቅርታ የሌለው ኃጢአት ነው። መጽሐፍም «ሌባ በተራብ ጊዜ ነፍሱን ሊያጠግብ ሲሰርቅ ቢያዝም ሰባት እጥፍ ይከፍላል፤ በቤቱም ያለውን ሁሉ ይሰጣል» ማለቱ ደህ ነውና ቢሰርቅም ይቅርታን ያገኛል ማለት አለመቻሉን ያመለክታል።

መፍትሔው፡-

የመጀመሪያው መፍትሔ በሰው ልጅ ልቡና ውስጥ የታማኝነትን ፍቅር መትከልና የተዋረደውን ንብር የሌብነትን ችግኝ መንግሉ ነቅሎ መጣል ነው። ሰዎች ሌሎችን መውደድና የሌሎችን መብት ማክበር መልመድ ይገባቸዋል። ሰዎች እርስ በርስ የተዋደዱ እንደሆነ አንዱ የሌላውን ንብረት አይፈልግም፤ አንዱም ሌላውን አይከዳም። አንዱ የጣለውን ንብረት እንኳ ቢያገኝ በቅንነት የጠፋበትን ሰው ለማግኘትና ለማወቅ የተቻለውን ሁሉ ያደርጋል እንጂ ወድቆ ያገኘውን የባልንጀራውን ንብረት እንደራሱ አየቆጥረውም።

በሕጋዊነት ያልተገኘ ገንዘብ ሕጋዊውን ጨምሮ የሚበላ እሳት መሆኑን ሰዎች ሁሉ መገንዘብ አለባቸው። ከዚህም የተነሣ ደሀውም በአቅሙ ሠርቶ ከችግር ኑሮ መውጣትን ሌሎችም ሰዎች በታማኝነት ላይ የተመሠረተ ትርፍ ማግኘትና ጠንክሮ በመሥራት ራሳቸውን ማሻሻል የሚገባቸው መሆኑን ማወቅና ጠንክሮ መሥራት እንጂ መሰረት የለባቸውም።

በወጣቶች ዘንድም ቅንጦት፤ ልቅ የሆነ መዝናናት፤ ያለጊዜውና አስፈላጊ ሳይሆን ከተቃራኒ የታዎች ጋር መወዳጀትና መስዳናት፤ የምሽት ፖርቲዎችና ጭፈራዎች፤ ቁማሮችና መጠጦች ሁሉ ሊወገዱ ይገባቸዋል። ምክንያቱም ሁሉ ለአፈጻጸም የሚያበቃቸውን ገንዘብ ለማግኘት ሲባል ወደ ስርቆት የሚገፋፉ ገቢረ ኃጣው እናቸውና ነው። ለእነዚህ ሁሉ ማሟያ የሚፈልጉትን ለማግኘት ቤተሰቦቻቸውን ወደማስገደዱ፤ ካልተሳካ ደግሞ ወደ ሌብነት እንዲያዘነብሉ የሚያደርጉ ናቸውና ከወጣቶች አእምሮ መሠረዝ አለባቸው መባሉ ተገቢ ነው።

ከሁሉም ይበልጥ ሌብነትን ለማስቀረት የሚጠቅመው ወሳኝ መፍትሔ ንስሐ ነው። ንስሐ ሊባውን ስለቀደመ በደሉ እንዲፀፀትና ዳግመኛ ሌላ ስርቆት ሳለመ፤ ፈጸም እንዲወስን ስለሚያደርገው ጠቀሜታው ከፍተኛ ነው። ሌባው በንስሐው ወቅት መሰረቱን ከመናዘዙና ቀናናውን ተቀብሎ ከመፈጸሙ በተጨማሪ የሰረቀውን ሁሉ በምሥጢርም ሆነ በግልጽ ለተሰረቀበት ሰው መመለስ አለበት። በዘሌዋውያን «በትሚያ የወሰደውን ወይም በግፍ የተቀበለውን... ነገር ይመልስ» የሚል ሕግ የተሠራ ሲሆን በዘጸአት ደግሞ «ሰው በሬ ወይም በግ ቢሰርቅ፤ ቢያርደው ወይም ቢሸጠው፤ በበሬው ፈንታ አምስት በሬዎች፤ በበጉም ፋንታ አራት በጎች ይክፈል» ተብሎአል። ዘሌ.6+4። ዘጸ.22+1-2። ምሳ.6+30-31። ዘኬዎስ ደግሞ «ሬታ ሆይ ማንንም በሐሰት ከሰሼ እንደሆንሁ አራት እጥፍ እመልሳለሁ» ማለቱ ይህንኑ በማስታወስ ነው። ሉቃ.19+8።

ስለዚህ የሰውን ንብረት የሰረቀው ሌባ በብሉይ ኪዳን እንደተሠራው ሕግ እጥፍ ለመመለስ ባይችል እንኳ የሰረቀውን ንብረት ለባለቤቱ መመለስ ይገባዋል። ይህም በትምህርተ ንስሐ፤ የበደሉትን መካሰነት የቀሙትን መመለስ እንዲገባ ከተሠራው ሥርዓት ጋር በመጣጣም የተነሳሐውን ንስሐ ዋጋ ያለው ያደርገዋል።

ክፍል ዘጠኝ

ስምንተኛው ትእዛዝ

«በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር»

ዘጸ.20÷16::

በሐሰት መመስከር መዋሽት ነው። በቅዱስ መጽሐፍም ስለሐሰት የተነገሩት ቃላት የመዋሽትን አስከፊ ገጽታ የሚያሳዩ ናቸው። ስለዚህም ነገር ጠቢቡ ሰሎሞን «ውሽተኛ ከንፈር በእግዚአብሔር ዘንድ አስጸያፊ ነው» በማለት ተናገሯል። ምሳ.12÷22:: መዋሽት በእግዚአብሔር ዘንድ የተጠላ በመሆኑም ቀደም ብሎ በዘሊዋውያን «እናንተም እርስ በርሳችሁ ሐሰት አትነጋገሩ» የሚል ትእዛዝ ተሰጥቶ ነበር። ዘሌ.19÷11:: ይህም በሰዎች ዘንድ ሐሰት መናገር ያለተፈቀደ መሆኑን የሚያስገነዝብ ነው። ከዚህ በመነሣት ሐሰት ወይም ውሸት ምንድነው? ለሚለው ጥያቄ መልስ መስጠቱ አስፈላጊ ነው። ሐሰት /ውሸት/ የሆነውን አልሆነም? ያለሆነውን ሆነ ብሎ ለሌላው ሰው መናገር ወይም አሉታዊውን አዎንታዊ አዎንታዊውን ደግሞ አሉታዊ አድርጎ በማቅረብ የተሳሳተ መረጃ መስጠት ማለት ነው። ሐሰት የእውነት ተቃራኒ ነው።

በዚህ ላይ በመመሥረት ነው መምህረ አሕዛብ የተባለው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለኤፌሶን ምእመናን በላከው መልእክቱ «ስለዚህ ውሸትን አስወግዳችሁ... እያን

ዳንዳችሁ ከባልንጀሮቻችሁ ጋር እውነትን ተነጋገሩ።» በማለት የመከረው። ኤፌ.4÷25:: በዚህ ምንባብም ቢሆን እውነትን መናገር የክርስትና መሠረት መሆኑ በግልጽ ነው የተመለከተው። ብሉያትም ሆኑ ሐዲሳት ተባብረው ሐሰትን እውግዘውታል፤ ክፉ ነውና።

መዋሽት በሰውም በእግዚአብሔርም ዘንድ መጠላቱ ኃጢአት ስለሆነ ነው። ውሸት ከፍርሃትና ከደካማ ባሕርይ የሚመነጭ ሊሆን ይችላል። በራሱ የሚተማመንና እውነተኛ ሰው አይዋሽም፤ የተሰጠውንም ኃላፊነት በሚገባ ይወጣል። በራሱ የማይተማመን ደካማና ሰነፍ ሰው መዋሽትን የሰንፍናው መሸፈኛና ቀላል የመፍትሔ አማራጭ አድርጎ ይጠቀምበታል። አልፎ አልፎም ውሸትን ለቀደመ ሐሰት መሸፈኛ ሲጠቀሙበት የሚታዩም አሉ። እንዲህ ዓይነቶቹ ሰዎች ከአንዱ ውሸት ወደሌላው እየቀጠሉ ሲዋሹ ይኖራሉ፤ መዋሽታቸውን ለመሸፈን መዋሽትን ለምደዋልና።

የሐሰተኛ ሰው ቃሉ አይታመንም፤ የሚያምነውም የለም፤ እውነትን እንኳ ቢናገር፤ እውነተኛነቱንም ለማረጋገጥ ቢያል፤ ከቀደመው ውሸቱ የተነሣ ነገሩን አምኖ የሚቀበለው አያገኝም፤ አንድ ጊዜ ተአማኒነቱን አጥፏልና። መዋሽት በጀርባ ሌላ ኃጢአትን የከለለ፤ ያለፈውን መሸፈኛ ወይም የሚመጣውን መከለያ እጥፍ ኃጢአት ነው። ስለሆነም እንደዋሽ ያመነውን ተነሳሪ የሚያናዝዘው ካህን ለመዋሽት የገፋው ምን እንደሆነ ይነግረው ዘንድ ሊጠይቀው ይገባል፤ ከውሸት በስተጀርባ ሌላ ኃጢአት ሳይኖር አይቀርምና።

ሐሰትን ወደዓለም ያስገባው የመጀሪያው ውሸተኛ ጣላታችን ዲያብሎስ ነው። እርሱ በሥጋ ከይሲ በእባብ ተሰውሮ የመጀመሪያ ወላጆቻችንን እጽምንና ሔዋንን «ሞትን እትሞቱም» በማለት በሐሰት በተናገራቸው ጊዜ ዋሽ። ዘፍ.3÷4:: ለዚህ ውሸት ያነሣውም ክፉቱና እነርሱን ለማጥፋት የነበረው ፍላጎቱ ነው። እግዚአብሔርም ስለዚህ ክፉ ጣላታችን ሲናገር ላርሱ «...ሐሰተኛ የሐሰትም አባት ነውና።» ማለቱን ባወገኔል ተጽፎ እናገኘዋለን። ዮሐ.8÷44:: እነዚህ ምንባባት ሐሰተኛ ሰው በግብሩ የዲያብሎስ ልጅ መሆኑን ያስተምሩናል።

ሐሰት ቀጥተኛ ወይም ተዘዋዋሪ ሊሆን ይችላል። የሐሰት መልእክትን የሚያስተላልፍ ሰው ሁሉ በተዘዋዋሪ ስለሚዋሸና የውሸትም ተባባሪ ስለሆነ ሐሰተኛ ነው። አንዳንድ የዋህ ሰዎች መድኃኒታችን «እንደ እባብ ብልህ እንደ ርግብ የዋህ ሁኑ» ያለውን በመዘንጋት የሰሙትን ሁሉ እውነት መሆኑን ሳያረጋግጡ መልሰው በማውራት የሐሰት ተባባሪና ሐሰተኞች ይሆናሉ። የክርስቲያኖች የዋህነት ግን በማስተዋልና በጥበብ ላይ የተመሠረተ መሆን ይገባዋል። ሳያረጋግጡ መናገር ሳያውቁ መመስከር በተለይ ከክርስቲያኖች የሚጠበቅ አይደለም።

ዓለማችን እውነትም ሐሰትም፣ እውነተኛም ሐሰተኛም የመላባት በመሆኑም በውስጧ የሚኖር ሰው ሁሉ የሚሰማውን በደፈናው ከማመን አስቀድሞ መመርመርና እውነተኛውን ነገር ማረጋገጥ ግዴታው ሊሆን ይገባል። በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን ነገር ሁሉ በምስክር የተረፈ በሲሆን እንደሚጻፍ መነገሩ ስለዚህ ነው። ዘፃ.17÷6። ማቴ.18÷16። 2ቆሮ.13÷1። በዚህ የተነሣም በቅዱስ መጽሐፍ ውስጥ «ነገር ሁሉ በሁለት ወይም በሦስት ምስክር ይጻፋል» የሚለው ቃል በተደጋጋሚ ተጽፎ እናገኛለን። ስለአንድ ነገር ምስክርነቱን የሰጠ ወይም የሰማውን ለሌላ ሰው የተናገረ ሰው ስለነገሩ እውነቱን ሳያውቀው ስለሚችል፣ ስለተናገረው ነገር የተረጋገጠ ዕውቀት ሳይኖረው ስለሚችል፣ ነገሩም የተጋነነ ሊሆን ስለሚችል፣ የተላላተ ነገር ሰምቶ ሊሆን ስለሚችል፣ ስለሰማው ነገር የማይታመን ወይም አጠራጣሪ መረጃ ሊያገኝ ስለሚችል፣ በግል ምክንያት የሰውን ዝና ለመጉዳት ብሎ ሊያደርገው ስለሚችልና በመሳሰሉት ምክንያቶች እንደ እርግጠኛ ምስክር ሊቆጠር አይገባም።

ባልንጀራ ወይም ጠላት የተናገረውን ነገር ከማጣራትና ከማረጋገጥ በፊት በጥላቻ መመልከትና በክፉ መጠርጠር ተገቢ አይደለም። ስለሆነው ነገር ሁሉ እርምጃ ከመውሰድ አስቀድሞ መመርመርና በቂ መረጃ ማግኘት ያስፈልጋል። ያልተጣራና ያልተረጋገጠን ነገር መናገርና ባልተረጋገጠ ነገር ላይ ተመርኩዞ መወሰን ከሐሰተኛነት አይለይም። የዚህ ዓ

ይነቱ ተግባር በጥንቃቄ ላይ ካልተመሠረተ እውነተኛውንና ጻድቁን ወደመኮነን ሊያደርስ ይችላል፤ በመጽሐፍም «በድፍረትና በትዕቢት በመናቅም በጻድቅ /በእውነተኛው/ ላይ የሚናገሩ የሸንገላ ከንፈሮች ድጻ ይሁኑ።» የተባለው ሳይረጋገጥ ስለሚነገር ነገር አደገኛነት ለማመልከት ነው። መዝ.30÷18። ይህም የተባለበት ምክንያት ብዙዎች የአይሁድ ሊቃነ ካህናት እንደአደረጉት ሁሉ በቅዱሳን ላይ በሐሰት ስለሚመሰክሩ ነው። እነዚህ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ የሐሰት ምስክር ይፈልጉ ነበርና።» ማቴ.26 ÷59።

በቅዱሳን ላይ በሐሰት መመስከር

በመጽሐፍ እንደተመዘገበው ቅዱስ እስጢፋኖስን አይሁድ ሊገድሉት በፈለጉ ጊዜ ብዙ ሰዎች በሐሰት መስክረውበት ነበር። በሐሰት ቃላቸው «ይህ ሰው በዚህ በተቀደሰው ስፍራ በሕግም ላይ የሰድብን ነገር ለመናገር አይተውም» በማለት እነርሱን ትክክለኛ፤ እርሱን ደግሞ ተላዳቢና ሕግን ተላላፊ አድርገው በመናገር መስክረውበት ነበር። የሐዋ.6÷13። ቀደም ብሎም በብሉይ ኪዳን ንግሥቲቱ ኤልሃቤል በኢይዝራኤላዊው በኖቡቴ ላይ ያቆመቻቸው የሐሰት ምስክሮች «ኖቡቴ እግዚአብሔርንና ንጉሡን ሰድቦአል ብለው በኖቡቴ ላይ መስክሩ። የዚያን ጊዜም ከክተማ እውጥተው እስኪሞት ድረስ ወገሩት»። 1ነገ.20÷13።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «በክብርና በውርደት በክፉ ወሬና በመልካም ወሬ ራሳችንን እናማጥናለን፤ አላችን ስንባል እውነተኞች ነን» በማለት የተናገረው በሐዋርያዊ አገልግሎታቸው ላይ በሐሰት ይኖፈስ የነበረውን አሉባልታ የሚመለከት ነበር። 2ቆሮ.6÷8። ከዚህም በላይ በቅዱሳን ላይ ስለተነገረው የሐሰት ምስክርነት ሁሉ እንጻፍ ቢባል ጊዜም አይበቃም። ብዙ ቅዱሳን በሐሰት ምስክርነት የተነሣ ያለ በደላቸው መከራን ተቀብለዋል፤ የነፍስ መሥዋዕትነትም ጭምር ከፍለዋል። ለምሳሌ ያህል ቅዱስ ኦትናቴዎስ ሐዋርያዊ በዝሙትና በነፍስ ግድያ ሶርያዊው ቅዱስ አብርሃም፤

ታላቁ መቃርዮስ፤ እባ መሪና በዝሙት የተከሰሱት በሐሰት እንደነበር ቅዱሳት ድርሳናት ያስረዳሉ። እነዚህ ቅዱሳን አበው በሐሰት ከተከሰሱበት ያጠሉት ነፃ መሆናቸው ተረጋግጧል። ስለዚህ እንግዲህ በሐሰት ለሚነገር ከሰም ሆነ ወሬ ጆሮን ከመስጠት መቆጠብ ለሰው ሁሉ ጠቃሚ ነው።

«በሐሰት አትመስክር» የሚለው ትእዛዝ ዋሽቶ የሚናገረውንና ሐሰተኛ ወሬን የሚሰማውንም ሰው ሁሉ የሚመለከት ነው። ሐሰት ወሬን የሚሰማና የሚቀበል ሰው ውሸተኛውን የበለጠ እንዲሞሽ ይገፋፋዋልና በኃጢአት ላይ ያጠሉት እንዲሠራ ምክንያት ይሆናል። በዚህ መሠረትም በሐሰት ያጠሉት ተናጋሪውና አድማጩ ሁለቱም ተላታፊዎች ናቸው። በቅዱስ መጽሐፍ የምናገኘው የመጽሐፍ ቃል የሚያስተምረው ሐሰተኛ ወሬን መስማትና ማስተጋባትም ተገቢ አለመሆኑን ነው። ምሳ.29+12። የቤተ ክርስቲያን ሕግም ከዚህ በተመሳሳይ ካህኑ ሐሰተኛ ነገርን እንዳይሰማ ያገዛል።

ቃላት ለአድማጭ እስኪደርሱ ድረስ ስለመበረዛቸው

አንዳንድ ሰዎች ስለአንድ ነገር የሰሙትን እንዳለ ከማስተላለፍ ይልቅ የራሳቸውን ሃሳብ ጨምረው በራሳቸው መደምደሚያ እበጅተውለት፤ የራሳቸውንም ፍላጎት እንዲያስተላልፍላቸው ካመቻቹ በኋላ ልክ እንደተናጋሪው ቃላት አስመስለው ለሰሚው ያቀርባሉ። እነዚህ ሰዎች ሐሰተኞች ናቸው። የዓባይን ወንዝ እንደ ምሳሌ እንወሰድ፤ መልኩ ቡናማ ቀለም ነው፤ ቡናማ የሆነበት ምክንያት ከመነሻው ጀምሮ በሰበሰበው የተሸረሸረ አፈር የተነሣ ነው። ከዚያ በፊት በኢትዮጵያ ተራራዎች ላይ በዘነበው ንጹሕ ውኃ የተሞላ ነበር፤ በረዥሙ ጉዞው ግን ከአፈር ጋር ተደባለቀ ቡናማ መልክ ኖረው። የመጀመሪያ መልኩም ለመለወጥ በቃ። እንዲሁ ሁሉ ከመነሻቸው ንጹሐን የነበሩት ወሬዎች በመጨረሻ በሚሰማቸው ሰው ጆሮ ሲደርሱ ከብዙ ሃሳብ

ጋር ተደባለቀውና ማንነታቸው ተለውጦ ነው። ሐሰት የተጠደባለቀባቸውና የተበረዙ ሆነው ለጆሮ ይቀርባሉ። ከንጹሐን ግግር ጋር የተቀላቀለ ሐሰት በሰዎች መካከል ያለውን ግንኙነት የሚያሻክር ይሆናል። በዚህ የተነሣም የተናፈሱትን የሐሰት ወሬዎች መሠረት በማድረግ ባልንጀራን ወይም ወዳጅን ወይም ማንኛውንም ሰው ቢሆን ከመቀየምና ስለጉዳዩም ከመናገር አስቀድሞ ስለሆነው ነገር ሁሉ እርግጠኛ መሆን ይገባል።

አንዳንድ ሰዎች በሐሰተኛ ወሬ የተነሣ ሰማቸው ሲገድፍና ሲታሙ እየሰሙ ራሳቸውን ከመከላከል ተቆጥበው ይኖራሉ። እነዚህ ንጹሐን ቁጥብነትን በመምረጣቸው እንደጥፋተኛ መቆጠር የለባቸውም። የአንድን ሰው ንጽሕና ለማረጋገጥ የሚደረገው ጥረት ስለሰውየው ሊታወቅ የማይገባውን የግል ምሥጢሩን የሚያጋልጥ፤ የሌላውን ሰው ወንጀለኛነት የሚያጋልጥ፤ ወይም የሰውየውን በስተቀኝ የሚያጋልጥ ሊሆን ስለሚችል ራሱን ለመከላከል ሳይመርጥ ይችላል። የአንድን ሰው ንጽሕና ማረጋገጥ በከፋኞቹና በሰም አጥፊዎቹ ላይ ችግር የሚያስከትል ሲሆን ንጹሐ ሰው ነገሩን ሁሉ ለእግዚአብሔር በመስጠት መከላከሉን ሊተው ይችላል።

ይሁን እንጂ ሐሰተኛው ሰው ንጹሐን ጥፋተኛ፤ ጥፋተኛውን ደግሞ ንጹሐ አድርጎ የሰዎችን ኅሊናና አመለካከት ሊበርዝ ይችላል። ይህን በተመለከተ በቅዱስ መጽሐፍ «ኃጥኡን የሚያጸድቅና በጸድቀ የሚፈርድ፤ ሁለቱ በእግዚአብሔር ዘንድ አስጸያፊዎች ናቸው።» የሚል ተጽፎ እናገኛለን። ምሳ 17+15። ንጹሐን ሰው የሚኮንን ያጠላቸውንም ጸድቅ እንደሆነ የሚመስክር ሰው ሐሰተኛ ነው። በሌላም በኩል በአንድ የሥራ መስክ በቂ ችሎታና ዕውቀት ሳይኖረው እንደአንድ ዐዋቂና ብቁ ባለሙያ ሆኖ ሥራ እንዲያገኝ ማድረግም ራሱ ሐሰት ነው፤ ይህን ያደረገውም ሐሰተኛ ነው። ይህ ውሸት /ሐሰት/ ችግረኛውን ወይም ድህውን ለመርዳት ተብሎ የተደረገ ቢሆንም የዋሸውን ሰው በኃጢአቱ ከመጠየቅ ሊያድነው አይችልም።

ውዳሴ ከንቱ

ከመጠን ያለፈ ምስጋናና የተጋነነ አድናቆት እውነተኛ መሠረት የሌለውና ሐሰት በመሆኑ ተወዳሽን ሰው በለራሱ የተሳሳተ እምነት እንዲኖረው በማድረግ ይገዳዋል። ብዙ ሰዎች ይህን ቀላል ዘዴ በመጠቀም ከሌሎች የሚፈልጉትን ያገኛሉ፤ ከሚሹት ሥፍራም ይደርሳሉ። ይህንን ኃጢአት አስጠያፊ የሚያደርገው ነገር እወዳሽ የሚያደንቀውን ሰው ሲያገኘው ማወደሱና በሌለበት ሥፍራ ደግሞ የሚተቸው በመሆኑ ነው። ስለዚህም ሰውን ባልዋለበት እንደዋለ፤ ያልሠራውን እንደሠራ፤ ያልሆነውን እንደሆነ አድርጎ ምስጋናና ውዳሴ እየሰጡ ማዋካሽት እውነተኛ መሠረት የሌለውና ያልተገባ ጥቅም ለማግኘት የሚደረግ ስለሆነ ከሐሰት ተነጥሎ አይታይም።

ከዚህ ሌላ ደግሞ ስለ አንድ ሰው ጠንካራ ጎን ሊነገሩ የሚገባቸውን በመተው ድካሙን ብቻ አጉልቶ በማሳየት ሌሎች በለእርሱ ያላቸውን አመለካከት ለመለወጥ መሞከር ግማሽ እውነት በመሆኑ እንደሐሰት የሚቆጠርና በኃጢአትነቱም የሚያስጠይቅ ነው። ሐሰት የተሰኘበት ምክንያትም ስለ ሰውየው የተሳሳተ መረጃ መስጠት ስለሆነ ነው።

ሐሰተኛ ሰው በሕብረተሰቡ መካከል ያለው ሥፍራ የተናገረው ነገር ተአማኒ እንዳይሆን ያደርገዋል። እንዲህ ያለው ሰው የሚናገረው ሐሰት አስጠያፊ ነው። ስለሆነም ሐሰትን የሚናገረው ሰው ደረጃው ከፍ ያለ መሆኑ የተናገረውን ሐሰት የበለጠ አስጠያፊ ያደርገዋል። በዚሁ አንፃር ሐሰተኛውን ወሬ የተናገረው ሰው ሥልጣንና ደረጃ ሐሰትን አስጠያፊ ያደርገዋል። ለማንኛውም ተራ ሰው የተነገረና ለባለሥልጣን ወይም ለመንፈሳዊ አባት የተነገረ ሐሰት የሚመዘንበት ሚዛን እኩል አይደለም። ለምሳሌ ያህልም የዮሴፍ ወንድሞች ለአባታቸው እንደዋሹት፤ አንድ ሰውም ለንስሐ አባቱ እንደሚዋሽ፤ ሐናንያና ሰዲራ መንፈስ ቅዱስን እንደዋሹና እግዚአብሔር እንደቀጣቸው። የሐዋ.5÷3-4።

በሕዝቡ መካከል ከያዙት መንፈሳዊ ሥልጣንና ሥፍራ የተነሣ ሕዝቡን የሚያስቀትን ሐሰተኞች ነቢያት፤ ሐሰተኞች ክርስቶሶች፤ እግዚአብሔር ያልነገራቸውን ነገርን የሚሉ ሐሰተኞች መምህራንንና የመሳሰሉትን ሁሉ እግዚአብሔር «እኔም ሳልናገር፡- እግዚአብሔር እንዲህ ብሏል ስትሉ፡- ከንቱ ራእይን ያያችሁ፤ ውሸተኛንም ምዋርት የተናገራችሁ አይደላችሁምን? በማለት በለጥፋታቸው ነቅፎአቸዋል። ሕዝ.13÷7። ስለሐሰተኞች ነቢያት ደግሞ «በሰሜ ሐሰትን የሚናገሩትን የነቢያትን ነገር ሰምቻለሁ።» በማለት ቅሬታውን ገልጧል። ኢር.23÷25። ሕዝቡ ለመንፈሳውያን መምህራን በእነርሱ ለሚደረጉት ተአምራትና ድንቆችም የሚሰጠውን እውነታዊ ግምት ተገን አድርገው የተሳሳተ ትምህርት የሚያስተምሩት ሐሰተኞች ሐዋርያት እንዲሁም ለማሳሳት የሚጠቀሙባቸው «ሐሰተኛ ድንቆች» የእነርሱን ሐሰተኝነት አስከፊና ተጠያቂነታቸውንም ከፍተኛ ያደርጉታል። ራእ.2÷2። 2ተሰ.2÷9።

የመዋሸት ምክንያትና መፍትሔው

እንዳንድ ሰዎች መዋሸት ከፈጸሙት ጥፋት የሚያድናቸው እየመሰሰባቸው የሠሩትን ኃጢአት ለመደበቅ ይዋሻሉ። ይሁን እንጂ የሐሰት መንገድ ለጦርና የትም የግያደርስ ብዙ ጊዜም መገለጡ የግይቱር በመሆኑ ሰዎች ከሐሰት ይልቅ የሚያድናቸውን እውነተኛና ተገቢ መንገድ መጠቀም ይኖርባቸዋል። በተገለጠ ጊዜ የሚያሳፍርና ግንባራዊ ከበሬታውና መንፈሳዊ ተአማኒነትን የሚያሳጣ ሐሰትን በመጠቀም ምንም ነገር መሥራት ተገቢ ካለመሆኑም በላይ ጉዳቱ ያመዘናል። ለሁሉም የሚበጀው ደግሞ ልቡናን ከከፋት አእምሮን ከሐሰት ነፃ በማድረግ የገኘውንም ኃጢአት ለማስወገድ የሚቻል መሆኑን ግመን ነው።

አንዳንድ ሰዎች ከመበላጨት ወይም ከመፍራት ወይም ስለአንድ ነገር የሚጠይቃቸው ሰው ከሚያሳድርባቸው ጫና የተነሣ ሊዋሹ ይችላሉ። ከመዋሸት ይልቅ ግን በእንደዚህ ያለ ጊዜ ዝምታ መልካም መሆኑን ማወቅ ተገቢ ነው። በሐሰት ራስን ለማዳን ከመሞከር ምንም ይሁን ምን የንግግርን አቅጣጫ በመቀየርም ቢሆን፤ መልሰ ላለመስጠት ይቅርታ በመጠየቅም ቢሆን፤ በተቻለ መጠን በማስተዋልና እውነትን በመናገር ራስን መከላከልና ስለተሠራው ስሕተት ይቅርታ መጠየቅ መልካም ነው።

አንዳንድ ሰዎች ሳያውቁ እንደወቁ፤ ሳይሆኑም እንደሆኑ በማስመሰል የሚኩራሩ በመሆኑና አለማወቃቸውንም እንዳይታወቅባቸው ስለሚዋሹ መዋሸትን እንደመሸፈኛ ሊጠቀሙበት ይችላሉ። አንዱን ኃጢአት ለመሸፈን በመዋሸት ተጨማሪ ኃጢአት ከመሥራት አላውቅም በማለት እውነት መናገሩ የተመረጠና ተገቢም ነው።

ለማጠቃለልም ሐሰት በእንደበት በመናገር የሚፈጸም ኃጢአት ነው። በሰው ዘንድ በምሥጢር መጠበቅ ያለባቸው ብዙ ጉዳዮች ስላሉ በዚህ ረገድ የማይናገረው ሰው ሐሰተኛ ሊባል አይችልም። እንዲሁም ስለሆነ ባለመናገር የሐሰትን ኃጢአት መዋጋትና መከላከል ይኖርብናል።

ክፍል አሥር

ዘጠነኛው ትእዛዝ

«የባልንጀራህን ቤት አትመኝ፤ የባልንጀራህን ሚስት ሎሊውንም ገረዱንም በሬውንም ለሀያ ውንም ከባልንጀራህ ገንዘብ ሁሉ ማናቸውንም አትመኝ።»

ዘጸ.20÷17

የምኞት አደገኛነቱና ዕድገቱ

«አትመኝ» የሚለው ትእዛዝ የብሉይ ኪዳንን ሕግ ውበት የሚገልጽ ነው። በጥልቀት ሲተረጉምና ሲጤን ኃጢአቶችን ሁሉ የሚመለከት ሆኖ መገኘቱ «አትመኝ» የሚለው ትእዛዝ የበለጠ ጠቃሚ መሆኑን ለመረዳት አስችሏል። በቀድሞ ጊዜ የሰዎች ልቡና በክፋት የደነደነ ነበርና ይህ ሰማያዊና ታላቅ ሕግም በሰዎች ዘንድ የታወቀና ትኩረትም የተሰጠው አልነበረም። ትኩረት በተሰጠው ጊዜ ነው ውበቱና ጠቃሚነቱ የታወቀው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «ሕግና ነቢያትን ለመሻር የመጣሁ አይም ሰላችሁ! ልፈጽም እንጂ...» በማለት የተናገረው የሰውን እእምሮ ወይም ዕውቀት ስለ ሕግ ፍጹም ሳደርገው ነው ማለቱ ነበር፤ ቀድሞ ፍጹም አልነበረምና። ማቴ.5÷17።

በወንጌልም «ወደ ቤት ያየ ሁሉ የተመኛትም ያንጊዜ በልቡ ከእርሰዋ ጋር አመንጋርክል» የሚለው ትምህርት በውስጡ የብሉይ ኪዳንን ሕግ የያዘ የብሉይ ኪዳን ሕግ

ትርጉምም ነበር፤ እግዚአብሔር አስቀድሞ በእርሱ «የባልንጀራህን ሚስትም አትመኝ» ብሎ ሕግ ሠርቶ ነበርና። ማቴ. 5+28። ዘፃ.5+21። እግዚአብሔር አምላካችን «አትመኝ» የሚለውን ትእዛዝ ሲሰጥ የኃጢአትን መነሻ /ሥር/ በላሚያውት ነው። የኃጢአት ሁሉ መነሻ ምኞት ነው። ለምሳሌ ግመንዘር የሚጀመረው በሥጋዊ ምኞት ነው፤ ሊብነት ሁብታም ለመሆን ወይም ገንዘብ ለማግኘት ከመመኘት የሚመጣ ነው፤ ሐሰትም እውነተኛ ለመምሰል ወይም አንዳች ነገርን ያለአገባብ ለማግኘት ከመመኘት የተነሣ የሚፈጸም ነው፤ መግደል ከመበቀል ምኞት ወይም ወደዚያ ከሚያመራ ስሜት የሚመጣ ነው። ሰው እንግዲህ ምኞትን ከተዋጋውና ድል ካደረገው ኃጢአትን ሁሉ ድል ያደርጋል። ለዚህ ነው «አትመኝ» የሚለው ትእዛዝ የእርሱን ውበት የሚገልጽ ያግረ ነው የተባለው።

አንድን ሰው «ምኞተኛ ነው» ግለት የሌለውን በመመኘት የሚኖር ነው ግለት ነውና ሰድብ ነው። መሳደብም ደግሞ ኃጢአት ነውና ሰውን እንዲህ ከግለት መቆጠብ ይገባል። ሰው ከምኞት ጋር በተፋጠጠ ጊዜ ከምኞት ከመታገል ይልቅ የሚበጀው ምኞትን መሸሸ ነው፤ ምክንያቱም ምኞትን ከማሸነፍ ይልቅ ልቡ በምኞት ጦር ሊወጋና በምኞት መርዝ የተነደፈ ሊሆን ይችላልና ነው። ለዚህ ነው ሐዋርያው ቅዱስ ላውሎስም ለደቀመዝሙሩ ለጢሞቴዎስ «ከክፉ የካል ግሳነት ምኞት ግን ሸሽ» በማለት የመከረው። 2ጢ. 2+22።

ምኞት እስኪፈጸም ድረስ ያለማድረግ የሚዋጋ በመሆኑ ከምኞት መሸሸ አማራጭ የሌለው መፍትሔ ነው። በመሸሸ ምኞት የሚያሳድረውን ተጽእኖ ለመቋቋም ከተቻለ ለምን ከምኞት ጋር ወደመታገልና ወደመሟገት ይኬዳል? ምኞት በሰው ልቡና ውስጥ ሥፍራ በተሰጠው መጠን የሰውን ፈቃደኝነት ያገኛል፤ ስለእርሱ /ምኞት/ በታሰበ መጠንም በልቡና ውስጥ ያድጋል፤ ከዚያም ስለ እርሱ በማሰብ ወደ መደሰት፤ ለመፈጸም ወደ ግሰጎምጀት፤ ቀጥሎም በተግባር ወደ መፈጸም ያደርሳል። ስለዚህ ምኞትን በመፈጸም ከመውደቅ መጀመሪያውኑ ከመመኘት መሸሸ እጅግ ጠቃሚ

ነው። የሰው ባሕርይ ደካማ ነውና ከሥጋው የተነሣ ስለሚመኘው ኃጢአት ከማሰብ ጀምሮ በእርሱ ወደ መመራት ወደመፈጸም፤ ወደመደጋገም፤ በእርሱ ወደመለከፍ፤ ለሚመኘው ነገር ወደመግዛት ሊደርስ ይችላልና ጠንቀኛ ከሆነው ምኞት አብዝቶ ራስን መቆጠብ አስፈላጊ ነው።

ምኞት የሚያስከትለው አደጋ እስከአሁን በተጠቀሰው ብቻ የሚያበቃ አይደለም። ሰው ምኞቱን ለመፈጸም ሲል በሌላ ኃጢአት ሊወድቅ ይችላል። ለምኞቱ ብሎ ሊዋሸ፤ ሊያታልል፤ ሊበርቅ፤ ሊገድል፤ ምናልባትም ከዚህ የበለጠ ኃጢአት ሊሠራ ይችላል። ከዚህ ሁሉ ምኞትን ከሥሩ ነቅሎ ከልቡና ማውጣት ተገቢ ነው።

ምኞት በእርካታ የሚገታ አይደለም

ሰው ምኞት ባደከመውና ተገዥ ባደረገው ጊዜ «ዳግመኛ እየጓጓሁ ከምቸገር ይህን ምኞቱን ፈጽሜው ባርፍ ይሻለኛል» በማለት ራሱን ያታልል ይሆናል። ምኞት ግን በአንድ ጊዜ እርካታ ከልቡና የሚነቀል ከገሊናም የሚጠፋ አይደለም። የተጠማ ሰው ሁሉ አንድ ጊዜ ጠጥቶ ዳግመኛ እንደሚጠማ፤ ምኞትም እንደዚህ ነው። በዚህ ረገድ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሣምራዊቷ ሴት «ከዚህ ውኃ የሚጠጣ ሁሉ እንደገና ይጠማል» በማለት የነገራት ቃል መሠረታዊ መልእክት የሚያስተላልፍ ነው። ዮሐ.4+13። ውኃን የጠጣ ሁሉ ዳግመኛ እንደሚጠማ፤ ምኞቱን በመፈጸም ደስታን የሚያገኝ የሚመስለውና ፈጽሞ እንደሚረካ በማሰብ የተመኘውን የፈጸመ ሰው እንደገና ደግሞ ይመኛል፤ ለምኞቱም ማብቂያ የለውም። ምኞቱን መፈጸም ሰውን ዳግመኛ ከመመኘት አያድነውም፤ የበለጠ የምኞት ጸርን ይጨምርበታል እንጂ። ለምሳሌም በዓለማችን እንደምናየው ገንዘብን ተመኝቶ ገንዘብን ያገኘ ሰው በዚያው መጠን የበለጠ ገንዘብ ለመሰብሰብ ይመኛል እንጂ የሰበሰቡት ይበቃኛል አይልም። በአንዱ ደረጃ ያለውን የዝሙት ኃጢአት የፈጸመ ደግሞ ሌላኛውን ለመፈጸም ይመኛል።

አባታችን አዳም በገነት ያሉትን ዛፎች ሁሉ ከአንዲት በቀር እንዲያዝዝባቸው ሥልጣን ተሰጥቶት ነበር። በዚህ ባለመርከቱም ያቺን አንዲቱን ደግሞ ፈለገ ተመኛት። ከፍሬው ለመብላትም ጓጓ። ሁሉን ያለው ንጉሠ አክዓብ የኢይዝ ራሴላዊውን የናቡቴን መሬት ተመኘ፤ ሰባ ሚስቶች የነበሩት ዳዊት የአገልጋዩን የአርዩንን ሚስት ተመኘ፤ ንጉሥ ሰሎሞንም ምኞቱን ለማርካት እስከ መጨረሻው ተጓዘ «ዓይኖቼንም ከፈለጉት ሁሉ አልከለከልኋቸውም» በማለት መጨረሻ የሌለው ምኞቱን ተናገረ። መዘ.2+10። በዚህ ውጤትም በመቶዎች የሚቆጠሩ ሚስቶችን ለእርሱ አደረገ፤ በማይሞተው ቃልም «ፈላሾች ሁሉ ወደ ባሕር ይሄዳሉ። ባሕሩ ግን አይሞላም ዓይን ከማየት አይጠግብም፤ ጆሮም ከመስማት አይሞላም፤» በማለት ምሳሌውን ትቶልን አልፏል። መዘ.1+7-10።

በዚህም ምኞትን ፈጽሞ እርካታን ግግኝት ጊዜያዊ በመሆኑ ከመመኘት የሚገባል መፍትሔ ምኞትን አለመፈጸም መሆኑን አስተምርናል። ለዚህ ችግር መፍትሔው የሚመኝ ሥጋን ራስን በመግዛት ልጓም መቆጣጠር ነው። ያገባው፤ ብዙም ሚስቶች የነበሩት ዳዊት እርካታን በፈለገ መጪን በምኞት ድል እንደተመታና ያላገባው የቤፍ በንጽሕና ሆኖ ምኞትንም በመሸሽ እንደአመለጠውና ድልም እንደአደረገው ማስታወስ ጠቃሚ ነው። ምኞትን ያሸነፉት የሸሹት ናቸው እንጂ የተጋፈጡት አይደሉምና በጥበብ ሆኖ ከከፋ የሥጋ ምኞት መሸሽ መድኃኒት መሆኑን እንወቅ።

የምኞት ዓይነቶች

የምኞት ዓይነቶች ብዙ ናቸው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «ሥጋ በመንፈስ ላይ ይመኛል...» በማለት ምኞት ከሥጋ ፈቃድ የሚመነጭ መሆኑን ተናግሯል። ዝላ.5+17። ምኞትን የሚያስከትል የሥጋ ፈቃድም ተዘርዝሮ

የሚያበቃ አይደለም። በዚህ የሥጋ ፈቃድ ላይ ተመሥርቶ በሰው ልቡና ስለሚመላለሰው ምኞት ሲናገር ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም «በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምርት፤ በላገንዘብም መመካትሯ» በማለት የተወሰኑትን ዘርዝሮአል። 1ዮሐ.2+16።

በዚህ መሠረትም የዓይን አምርት፤ የገንዘብ ፍላጎት ሌሎችም ሁሉ የምኞት ዓይነቶች ናቸው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ደግሞ «የክርስቶስ ኢየሱስም የሆኑት ሥጋን ከከፋ መሻቱና ከምኞቱ ጋር ሰቀሉ» በማለት በክርስቲያናቹ ዘንድ ምኞት በምን ዓይነት ሁኔታ እንደተረታ ገልጿል። ዝላ.5+24። ሥጋን ከከፋ መሻቱና ከምኞቱ ጋር በመስቀል የሚገኘው ደስታ መንፈሳዊ እርካታን የሚሰጥ ከፍተኛ ድል ነው።

የሥጋ ምኞትም ለዝሙት፤ ለመብላት፤ ለዓይን አምርት፤ ለመስማት ወይም ለማሸተት የሚደረገውን ጉጉት ሁሉ ያጠቃልላል። እግዚአብሔር «የባልንጀራህን ሚስት አትመኝ» ማለቱ አታመንዝር ቢል ነው። ኤሳው ብዙር ናውን ለምሥር ወጥ እንዲለውጥ ያስገደደው የመብል ምኞቱ ነው። ዘፍ.25+29-34። የአሥራኤላውያንም መላም ጀትና «የምንበላውን ሥጋ ማን ይሰጠናል? በግብፅ ያለ ዋጋ እንበላው የነበረውን ዓሣ፤ ዱባውንም ፤ በጢጅንም፤ በኩራቱንም፤ ...ሸንኩርቱንም እናስባለን» በማለት ማልቀስ ከዚህ የመሆኑ ምኞት ጋር ተመሳሳይነት አለው። ዘገ.11+4-5። እሥራኤል የተመኙትን ሥጋ እግዚአብሔር ሰጣቸው፤ ነገር ግን በከባድ መቅሰፍት መታቸው፤ ይህም ስለከፋ ምኞታቸው መቀጣጫ ነው። የሳመጁ ሕዝብ በዚያ ተቀብረዋል ልና።» የዚያ ሥፍራ ስም የምኞት መቃብር ተብሎ ተጠራ። ዘገ.11+34።

የገንዘብ ምኞት ንብረትን የማደራጀት ምኞትን የሚያጠቃልል ነው። ንጉሠ አክዓብ የናቡቴን መሬት ለመውሰድ እንደበቃበት ያለምኞትም አለ። ስለዚህ እግዚአብሔር «የባልንጀራህን ቤት አትመኝ» በማለት አዝዞአል።

የክብርና የታዋቂነት፣ የሥልጣንና የማዕረግ፣ የታላቅነት፣ የውበትና የጊጠኝነት ወዘተ ምኞቶችም አሉ። እነዚህ ሁሉ ወደ ውድቀት የሚያደርሱ የጥፋት መንገዶች ናቸው። ዲያብሎስም የወደቀው «ወደ ሰማይ ሀርጋለሁ» ዙፋኔንም ከእግዚአብሔር ከዋክብት በላይ ከፍ ከፍ አደርጋለሁ... በልዑልም እመሰላለሁ» በማለት የማይገባውን ለማንነትና ለመሆን ካደረበት ጽኑ ምኞት የተነሣ ነው። ኢሳ. 14+13-14። በዚህ ተመሳሳይ ዲያብሎስ «እንደ እግዚአብሔርም መልካምንና ክፉን የምታውቁ እንድትሆኑ... ትሆናላችሁ» ባላቸው ጊዜ አጻምና ሔዋን ለመውደት የበቁት ባደረባቸው ከፍተኛ ምኞት የተነሣ ነበር። ዘፍ.3+5።

ከሁሉም የበለጠ አደገኛው በሰይጣን ልቡና የነገሠው የሰውን ልጅ የማጥፋት ክፉ ምኞት ነው። ከመጀመሪያው እንሥተ ዓላማው ሰውን በየምክንያቱ በማሰናከል ከእግዚአብሔር ለማጣላትና በነፍሱም እንዲሞት ለማድረግ ነበርና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በለእርሱ «እርሱ ከመጀመሪያ ነፍስ ገዳይ ነበረ» ብሎአል። ዮሐ.8+44። የበቀል ስሜትም ከዚህ ምኞት ጋር የሚደመር ነው።

የሰው ልጅ ከዚህ ክፉ ኃጢአት ከምኞት ተለይቶ ሊኖርና ውጊያውን ለመቋቋም የሚችለው ለዚህ ዓለም እንግዳ መሆኑን በመገንዘብና ከንቱ የሆነውን የምኞት ምንጭ መናቅና መተው ሲቻለው ነው። «ሁሉ ከንቱ ንፋስን እንደመስተል ነውና» እንዲሁም ደግሞ «ዓለሙም ምኞቱም ያልፋልና።» መክ.1+10። 1ዮሐ.2+17።

የራስን ጥቅምና እርካታ በማሰብ ብቻ ላይ ተመሥርቶ በምኞት እሳት ከመቃጠል ይልቅ ሳያቋርጡ በሌሎች ሰዎች ማሰብን፣ ሰውን ማፍቀርን፣ እንዲሁም ሌሎችን በቸርነት መርዳትን ገንዘብ በማድረግ ከምኞት የተነሣ የሚፈጸመውን ኃጢአት ለመቋቋም ይቻላል።

ክፍል አሥራ አንድ

አሥረኛው ትእዛዝ

«ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ»

ዘሊ.19+18

በዚህ መጽሐፍ በመጀመሪያው ክፍል እንደተገለጠው ሁሉ በዘሊዋውያን 19+18 የተጻፈው «ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ» የሚለው ትእዛዝ በዘጸአት 20+3-17 ከተዘረዘሩት ጋር ተጻምሮ ከአሠርቱ ትእዛዛት መካከል አንዱ ነው። ይህን ትእዛዝ ከአሠርቱ ትእዛዛት ነጥለው የሚመለከቱ ቢኖሩም አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ በላቲን ትእዛዛት በተና ገረበት አንቀጽ ሕግ ሁሉ እግዚአብሔርን በፍጹም ልብ፣ በፍጹም ሃሳብ፣ በፍጹም ነፍስም በመውደድ በፍትረ እግዚአብሔር እና ባልንጀራን እንደራሰ አድርጎ በመውደድ /በፍትረ ቢጽ/ የሚጠቃለል መሆኑን በሚገባ አስተምሯል።

ይህንን የጌታችንን ትምህርት መሠረት በማድረግም ሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያን አሠርቱን ትእዛዛት በሁለት ዋና ዋና ክፍሎች በመፈረጅ የመጀመሪያውን በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለውን ግንኙነት /ፍትረ እግዚአብሔርን/ የሚመለከት፣ ሁለተኛውን ደግሞ በሰዎች መካከል ያለውን የእርስ በርስ ግንኙነት /ፍትረ ቢጽን/ የሚመለከት ነው ብለውታል። ይህም የሆነበት ምክንያት የትእዛዛት አሥረኛው «ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ» የሚለው በመሆኑ ነው። ስለሆነም ከዚህ በመቀጠል የዚህን ትእዛዝ አተረጎምና ተግባራዊ አፈጻጸም እንመለከታለን።

ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ

በብሉይ ኪዳን «ባልንጀራ» የሚለው ቃል በጉር ብትና የሚኖር አሥራሌላዊን የሚመለከት ፍቺ የተሰጠው ነበር። «ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ» በማለት የተሰጠው ትእዛዝም በመልካም ግንኙነት ላይ የተመሠረተ ጉርብትናን ብቻ የሚመለከትና በጎረቤታዎች መካከል ንጹሕ ፍቅር እንዲኖር የሚያስችል ዓላማ ያለው ነበር። በዚህ መሠረትም እያንዳንዱ ሰው ባለበት ደረጃና የኑሮ ሁኔታ ባልንጀራውን መውደድ እንደሚገባው ቅዱሳት መጻሕፍት ያስተምራሉ። ለምሳሌ ጠቢቡ ሰሎሞን «ባልንጀራውን የሚንቅ ይበድላል» በማለት የተናገረው ሰውን መናቅ ኃጢአት ከመሆኑም በላይ በእግዚአብሔር ፊት የሚያስጠይቅ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ምሳ 14÷21።

በቅዱስ ወንጌልም እንደተጻፈው የዘለዓለምን ሕይወት ለመውረስ ምን ማድረግ እንደሚገባ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ለጠየቀው ኅልማሳ የተሰጠው መልስ ትእዛዛትን እንዲፈጽም ነበር። ትእዛዛቱ እንዲዘረዘሩለት በመጠየቅ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «አትግደል፤ አታመንዝር፤ አትሰረቅ፤ በሐሰት አትመበክር፤ እናትህንና አባትህን አክብር» በማለት ከዘረዘረለት በኋላ «ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ» በማለቱ ባልንጀራን መውደድ እምላካዊ ሕግና በተለይም ደግሞ የዘለዓለምን ሕይወት ለመውረስ መሠረታዊ መሰፈርት መሆኑን የሚያመለክት ነው። ማቴ.19÷19።

በብሉይ ኪዳን ከነበረው አንፃር ባልንጀራ የሚለው ቃል በሐዲስ ኪዳን ሰፋ ያለ ሆኖ እናገኘዋለን። በዕለተ ዓርብ በመስቀል የፈሰሰው የክርስቶስ ደም ለዓለም ሁሉ ማለትም ለደቂቀ አዳም ድንነት በመሆኑና ይህ ቤዛትም ሕዝብንና አሕዛብን አንድ ያደረገ ስለሆነ ባልንጀራ የሚለው ቃል ፍቺ በክርስቶስ አንድ አካል የሆኑትን ሁሉ የሚያጠቃልል ወደመሆን ሰፍቷል። በዚህ ትርጉም መሠረትም ባልንጀራን መውደድ ማለት ሰውን ሁሉ መውደድ ሆኖ እናገኘዋለን።

በቅዱስ ወንጌል ታሪኩ የተጻፈለት ደጉ ሣምራዊ በመንገድ ላይ ወድቆ ያገኘውን ቁስለኛ አንሥቶ መልካም ነገር ስለአደረገለት፤ ከወንበዴዎችም እጅ ስለአዳነው፤ ምሕረትም ቸርነትም ስለአደረገለት ባልንጀራው እንደተባለ ተገልጧል። ሉቃ.10÷25-37። በደዌ ሥጋ ብቻ ሳይሆን በደዌ ነፍሱም ተይዘው ለሚቃትቱና ዕርዳታን ለሚሹ ሁሉ ደርሶ ከቃለ እግዚአብሔር ተመግበው፤ በንስሐ ታክመው፤ ጸጋና ረድኤትን ተጎናጽፈው በመንፈሳዊ ሕይወት እንዲኖሩ ማድረግ ባልንጀራን መውደድ ነው። ወንበዴ ዲያብሎስ በተለያዩ ሁኔታዎች የሚያንገላታቸውን ደቂቀ አዳም ለመንፈሳዊ የሕይወት ትንሣኤ ማብቃትና ነፍሳቸውን በኃጢአት ከመሞት መታደግም ባልንጀራን መውደድ ነው።

በጥቅሉ ስንመለከተው በአርአያ ሥላሴ የተፈጠረ የሰውን ዘር ሁሉ ማንንም ከማን ሳያበላልጡ እኩል በሆነ ፍቅር መመልከትና ማክበር ባልንጀራን መውደድ መሆኑን ግጤን ያስፈልጋል። ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብም «ነገር ግን መጽሐፍ፡- ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ እንደሚል የንጉሥን የእግዚአብሔርን ሕግ ብትፈጽሙ መልካም ታደርጋላችሁ፤ ለሰው ፊት ግን ብታደሉ ኃጢአትን ትወራላችሁ፤ ሕግም እንደተላላፊዎች ይወቅላችኋል።» በማለት የተናገረው ባልንጀራን መውደድ ማለት ሁሉን እኩል አድርጎ በአንድ የፍቅር ዓይን መመልከት እንደሆነ ለግሰረዳት ነው። ያዕ.2÷8-9።

ከዚህ በላይ የተመለከትናቸው የመጽሐፍ ክፍሉት ባልንጀራን መውደድ ማለት ሰውን ሁሉ መውደድ እንደሆነ አረጋግጠውልናል። አሥረኛው ትእዛዝ ደግሞ ባልንጀራን እንደራሰ በመውደድ መፈጸም የሚገባው ትእዛዝ ነው። «እንደራሰ መውደድ» ሲባል ምን ማለት መሆኑን መመልከት አስፈላጊ ነው። እንደራሰ መውደድ ሰፊ ትርጉም ያለው ነዉ። እንደሚከተለው እንመለከተዋለን።

እንደሚታወቀው ሁሉ ግንም ቢሆን በራሱ ላይ ከፋን የሚመኝ፤ የሚያደርግም የለም፤ ሞትን የሚወድ የሚሻውም የለም፤ ግንም መኖሪያና ርክብትን፤ ውድቀትንም የሚፈልግ የለም። ደግሞ ግንም ድኅነትን፤ ጸጋና በረከትን የሚይዝ የለም። ግንኛውም ሰው ዓይነቱ የተለያየ ይሁን እንጂ ለራሱ መልካም የሆነውን ሁሉ ይሻል። መልካሙን ለማግኘት የተቻለውን ያህል የግድግዳ የለም። እንዲህ ከሆነ ባልንጀራን እንደራሰ መውደድ ለራሰ የሚሹትን መልካም ነገር ሁሉ ለባልንጀራ ግድገግ ግለት ነው። በወንጌል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «እንግዲህ ለዎች ሊያደርጉላችሁ የምትወዱትን ሁሉ እናንተ ደግሞ እንዲሁ አድርጉላቸው፤ ሕግም ነቢያትም ይህ ነውና።» በግለት ያስተግረው ይህንኑ የሚያመለክት ነው። ማቴ.7+12። በዚህ ትምህርት መሠረትም ሕግ በተባለች አራት የታዘዘና በነቢያት ትንቢት የተሰበከው ፍቅር ይህ ነውና ባልንጀራን እንደራሰ መውደድ ግለት ለራስ ይያገኙት የሚወዱትን ለባልንጀራ ፈረግ ነው።

በሐዲስ ኪዳን ባልንጀራን እንደራሰ መውደድ ግለት ከዚህም የበለጠ ትርጉም ተሰጥቶት እናገኛለን። የዚህ ማረጋገጫ የሚሆነውም ሐዋርያው ቅዱስ ዳውሎስ «እያንዳንዱ የባልንጀራውን ጥቅም እንጂ አንረ ሰንኳ የራሱን ጥቅም አይፈልግም። ሲል» የተናገረው ነው። 1ቆሮ.10+24። በዚህ ትምህርትም የባልንጀራን ጥቅም ከራስ አስበልጦ መመልከት የሚገባ መሆኑን ገልጿል። ይህንንም ለፈልጉበት ሰዎች በላከው መልእክት «በአንድ ሃሳብ ተሰማሙ፤ አንድ ፍቅር፤ አንድም ልብ፤ አንድም ሃሳብ ይሁንላችሁ፤ ነገር ግን እያንዳንዱ ባልንጀራው ከራሱ ይልቅ እንዲሻል በትግትና ይቀጠር፤ እያንዳንዱ ለራሱ የሚጠቅመውን አይመልከት፤ ለባልንጀራው ደግሞ እንጂ።» በግለት አጠናክሮታል። ፊልጵ.2+2-4። በዚህም ባልንጀራን እንደራሰ መውደድ ግለት ፍቅርን በትሕትና መግለጥ መሆኑን እናስተውላለን።

በላሆነም ሰው ባልንጀራውን እንደራሰ፤ ከራሱም አብልጦ የሚወደው ከሆነ የተቀደሰ የባልንጀራውን ሰውነትና መንፈሳዊ ሕይወቱን ያጠፋ ዘንድ አይገድለውም፤ አካሉን በዝሙት አያረክስውም፤ ሀብቱንም ሆነ ንብረቱን አይ

በርቅበትም፤ በሐሰት አይመሰክርበትም፤ ንብረቱንና ቤቱን በመመኘትና በመቅናት አይመቀኘውም። ከአሥርቱ ትእዛዛት መካከል የሰዎችን የእርስ በርስ ግንኙነት የሚመለከቱትን ሁሉ የሚተላለፍ የፍቅርን ሕግ ይጥሳል። ባልንጀራውንም የማይወድ ሰው ትእዛዛትን እንዳይጥስ ሕግም እንዳያፈርስ የሚከለክለው ገደብ የለም።

በሰዚህ ለሰው ፍቅር የሌለው ግንም ቢሆን ንቢዮውን የሚከብደውና በወንድሙ ላይም ከፋን እንዳያደርግ የሚቃወመው ውስጣዊ ሃሳብና ስሜት ስለሌለ የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በመተላለፍ ኃጢአትን እየፈጸመ የዲያብሎስ ባሪያ ሆኖ ይኖራል። ይህ እንዳይሆን ነው አምላካችን እግዚአብሔር «ባልንጀራህን እንደራሰህ ውደድ» በግለት ያዘዘው ነው። ነቢያት እግዚአብሔር ሳሙኤል «በውኑ የእግዚአብሔርን ቃል በመስማት ደስ እንደሚለው እግዚአብሔር በሚቃጠልና በሚታረድ መሥዋዕት ደስ ይለዋል? እነሆ መታዘዝ ከመሥዋዕት ማዳመጥም የአውራ በግ ስብ ከማቅረብ ይበልጣል።» ያለው የእግዚአብሔርን ሕግ መፈጸም የጠበቀ መንፈሳዊ ዋጋ ያለውና እግዚአብሔርንም የሚያበደስት መሆኑን ለማስረዳት ነው። 1ሳሙ.15+22።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በመዋዕል ትምህርቱ ባልንጀራን እንደመውደድ እግዚአብሔርን የሚያስደስተው ነገር የሌለ መሆኑን ሲገልጥ «በፍጹም ልብ በፍጹም አእምሮም በፍጹም ነፍስም በፍጹም ኃይልም እርሱን መውደድ እግዚአብሔርን-ባልንጀራንም እንደራሰ መውደድ በሙሉ ከሚቃጠል መሥዋዕትና ከሌላው መሥዋዕት ሁሉ የሚበልጥ ነው» በግለት አስተምሯል። ማር.12+33።

እግዚአብሔርን መውደድና ባልንጀራንም እንደራሰ መውደድ የሕግጋት ማሠሪያ ነው፤ ሕግጋትና ትእዛዛት ሁሉ በእነዚህ በሁለቱ ይጠቃለላሉ። ቅዱሳን መጻሕፍትም ይህንኑ ያረጋግጡልናል። ከነዚህም ማረጋገጫዎች መካከል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ትእዛዛት ሁሉ እግዚአብሔርን በማፍቀርና ባልንጀራን እንደራሰ በመውደድ የሚጠቃለሉ

መሆኑን ከገለጸ በኋላ «አራትና ነቢያት በእነዚህ በሁለቱ ትእዛዛት ጸኑ» በግለት የተናገረው አንዱ ነው። ግሪ.22+37-40።

ትዳብ ልውሎብም በዚህ ቃለ ወንጌል መሠረት ለርሜ ክርስቲያኖች በዳፈው መልእክት ሕርስ በርባችሁ ከመጥድ በተር ለግንዎ ዕዳ አይኑርባችሁ፤ ሌላውን የሚወድ ሕገን ፈጽታልና። አታመንዝር+ አትገደል+ አትበረት+ በውዝት አትመሰክር+ አትመነጽ የሚለው ከሌላ ይቀ ትእዛዝ ሁሉ ጾር በዚህ ባልገጂራህን እንደነፍሱ ወደድ በሚለው ቃል ተጠቅልሉ። ፍትር ልገልገጂራው ከሉ ለያደርግም፤ በግዴት ተናገሯል። ሮሜ.13+8-10። ይህም ፍትር የእግዚአብሔርን ሕግ በመፈለግ አጥፍሮ ወን የክርስትና ሕይወት በተገዳ የመገለጥ የመጨረሻ የዕድነት ደረጃ መሆኑን የሚያሳይ ትቃረኑት ነው። በእነዚህ በዚህ ፍትር ትእዛዛትን በመፈለግ የሚገኘውን መንፈሳዊ ክብርና ለግያዊ እዛሌ ገንዘብ ለግድረግ መዘጋጀት ያስፈልጋልና።

ፈጣሪዎችን ወደ እግዚአብሔር ለያዘሰ ክርስቶስ በወንጌል ሲያስተምር ሕትእዛዛቱ ይቀ ፈተኛይቱ። እሥራኤል ሆይ፤ በግነ ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው፤ አንተም በፍጹም ልዑ በፍጹም ነፍህ፤ በፍጹም ሃሳብህ፤ በፍጹም ኃይህ ጌታ አምላክህን ወደድ የምትል ናት። ፈተኛይቱ ትእዛዝ ይህች ናት። ሁለተኛይቱም ባልገጂራህን እንደራሴ ወደድ የምትል እርሷን የምትመስል ይህች ናት። ብሏል። ግር.12+29-31።

ይህ ምንባብ ቀደም ብለን እንደተመለከተናቸው ትእዛዛት በፍትረ እግዚአብሔርና በፍትረ ቢጽ መጠቃለላቸውን ከግ ሳየቀም በላይ «ባልገጂራህን እንደራሴ መውደድ» የሚለውም ከእግዚአብሔር የተሰጠ ትእዛዝ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። እያንዳንዳችንም በዕድሜ፤ በዕውቀት፤ በሥራ በታ፤ በግንባራዊ ኑር ይህን በመሳሰለው ሁሉ ባልገጂራ የሆነውን የሰው ዘር በመውደድ ትእዛዛትን መፈጸምና ለማያወጥን መንፈሳዊ በረከት ለማግኘት እንድንዘጋጅ የሚመክር አምላካዊ ቃል ነው።

በዚህ በእሥረኛው ትእዛዝ መሠረት ወንድምን መውደድ ወይም ባልገጂራን እንደራሴ የመውደድ ፍትር የእግዚአብሔር ስጦታ መሆኑን በሚገባ ወውቀናል። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም «የእግዚአብሔር ልጆችና የዲያብሎስ ልጆች በዚህ የተገለጡ ናቸው፤ ጽድቅን የማያደርግና ወንድሙን የማይወድ ሁሉ ከእግዚአብሔር አይደለም።» ሲል የተናገረው ወንድምን መውደድ የእግዚአብሔር ልጅነት ማረጋገጫም ጭምር መሆኑን ሲገልጥ ነው። የእግዚአብሔር ልጆች መንፈሳዊያን ናቸውና በመንፈሳዊ ምግባራቸው፤ በውንም በመውደዳቸው ይታወቃሉ። 1ዮሐ.3+10። በመቀጠልም «እኛ ወንድሞችን የምንወድ ስለሆንን ከሞት ወደ ሕይወት እንደተሻገርን እና ውቃለን፤ ወንድሙን የማይወድ በሞት ይኖራል። ወንድሙን የሚጠፋ ሁሉ ነፍሱ ገዳይ ነው፤ ነፍሱ ገዳይም የሆነ ሁሉ የዘላለም ሕይወት በእርሱ እንዳይኖር ታውቃላችሁ። ...ወንድሙም የሚያስፈልገውን ሲያጣ አይቶ ያልራራለት ግንም ቢሆን +የእግዚአብሔር ፍትር በእርሱ እንዴት ይኖራል? ልጆቼ ሆይ፤ በእሥራና በእውነት እንጂ በቃልና በአንደበት አንዋደድ።» በግለት ፍትር በተግባር መገለጥ የሚገባው መሆኑን አበክር እስከንዝባል። 1ዮሐ.3+14-18።

በሌላ ምንባብም ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ «በብርሃን አለሁ የሚል ወንድሙን የሚጠፋ እስከአሁን በጨለማ አለ። ወንድሙን የሚወድ በብርሃን ይኖራል ማሰናከያም የለበትም፤ ወንድሙን የሚጠፋ ግን በጨለማ አለ። በጨለማም ይመላለሳል። የሚሄድበትንም አያውቅም። ጨለማው ዓይኖቼን አሳውሮ ታልና።» በግለት ያስተማረው ባልገጂራን መውደድ ብሩህ የሆነ አምላካዊ ስጦታ መሆኑን የሚገልጥ ነው። 1ዮሐ.2+9-11።

ባልገጂራን መውደድና እግዚአብሔርን መውደድ የማይነጣጠሉ ናቸው። የአንዱ መኖር የሌላቸውን ሕልውና እየገለጠ የሰውን ልጅ ከውድቀትና በኃጢአት የተነሣ ከሚመጣው ሞት ነፍስ የሚታደን ለማያውያን ስጦታዎች ናቸው። በእነዚህም ነው ቅዱስ ዮሐንስ «እግዚአብሔርን ለንወድ ትእዛዛትም ለናደርግ የእግዚአብሔርን ልጆች እንድንወድ በዚህ እናውቃለን።» ያለው። 1ዮሐ.5+2-3። በመሆኑም የእግዚአብሔር ልጆች የተባለን ሁሉ ባልገጂሮቻችንን በመውደድና ትእዛዛቱንም በመፈጸም የፍትር ልጆች እውነተኛም አፍቃሪዎች ለመሆን እንችላለን። አንበርታ። በዚህ ለግያዊ ሕግ በፍትረ ቢጽ አገሪቱ ሆነን የእግዚአብሔርን በረከት ለማግኘት ልንችል ዘንድ እርሱ ልዑል አምላካችን ቅዱስ ፈቃዱ ይሁን፤ አሚን።

ክፍል አሥራ ሁለት

ሕግጋተ ወንጌል

በመግቢያችን ለመገለጥ እንደሞከርነው ሁሉ ስለሕግጋተ ወንጌል በሰፊው የመተንተን ዓላማ የለንም። የዚህ መጽሐፍ ርእሰ «ሕግጋተ እግዚአብሔር» የሚል በመሆኑና ከሕግጋተ እግዚአብሔርም ለስተኛው ክፍል ሕገ ወንጌል ስለሆነ የመጽሐፉን ይዘት የተሟላ ለማድረግና ለአንባብ ያንም የሕግጋተ እግዚአብሔርን ምንነት ለማስተዋወቅ እንዲቻል ሕገ ወንጌልን ማትረቡ አስፈላጊ ሆኗል። ስለዚህም በዚህ ክፍል የሕግጋተ ወንጌልን ዝርዝርና ስለእያንዳንዳቸውም በአጭር ለማብራራት እንሞክራለን።

ለሕግጋተ ወንጌል ዝርዝር በቤተክርስቲያን መምህራን ዘንድ የተለያዩ አመለካከቶች አሉ። እንደኛው ወገን በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አምስት ከቁጥር 22-45 የተዘረዘሩትን በመውሰድ እነዚህ ስድስቱ ሕግጋተ ወንጌል ናቸው በማለት የሚያስተምሩ ሲሆኑ፤ በሁለተኛው ወገን ያሉት ደግሞ በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሃያ አምስት ከቁጥር 35-36 የተዘረዘሩትን ስድስት ጥያቄዎች በመውሰድ ሕግጋተ ወንጌል እነዚህ ናቸው በማለት ያስተምራሉ። በሶስተኛው ወገን ያሉት ደግሞ ሕግጋተ ወንጌልና ቃላተ ወንጌል የተለያዩ መሆናቸውን በመተቀሰ በማቴዎስ አምስት ያሉት ሕግጋተ ወንጌል ሲሆኑ በማቴዎስ ሃያ አምስት ያሉት ደግሞ ቃላተ ወንጌል ናቸው የሚል አመለካከት ያላቸው ናቸው።

የዚህ መጽሐፍ ተርጓሚ ያለው አመለካከት ከሶስተኛው ወገን የሚሰማው ነው። ሕገ ሲባል ለማድረግ የማዘዝና ከማድረግ የመከላከል ባሕርይ ያለው ከመሆኑ የተነሣና በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አምስት የተዘረዘሩት ሁሉ

የሕገ ባሕርይ ያላቸው በመሆኑ ሕግጋተ ወንጌል ሊባሉ ይችላሉ። በማቴዎስ ሃያ አምስት የተዘረዘሩትን ለማመልከት ደግሞ ከላይ የተጠቀሰውን የሕገ ባሕርይ አያንዳንዳቸው። ከዚህም ሊላ በዕለተ ምጽዓት ክርስቶስ በግርማ መለኮት በክበብ ትስብእት በይባቢ መላእክት በተገለጠና በፍርድ ዙፋን በተቀመጠ ጊዜ ኃጥአንና ጻድቃን ርግራና በቀኙ ቆመው እንዲመልሱ የሚያቀርብላቸው ጥያቄዎች ናቸው እንጂ በማዘዝ ወይም በመከላከል የተሰጡ ሕግጋት አይደሉም። ስለሆነም ሕግጋት ከግለት ይልቅ ቃላተ ወንጌል ቢባሉ የበለጠ ተስማሚነው በሌላም በኩል እነዚህን በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አምስት የተዘረዘሩትን በተናገረ ጊዜ ሁሉ መድኃኒታችንን ሊያሰብ ክርስቶስ ሕግጋተ አራትን ሊያስታወስ ሊያጠቀስ መሆኑ ከሕገ ወገን ሕግጋት ለመሆናቸው በቂ ግረጋገጫ ነው። ስለሆነም ሕግጋተ ወንጌል የሚከተሉት ናቸው፡-

1. «በወንድምህ ላይ በከንቱ አትቆጣ»

ማቴ.5+22-26:- ይህ ሕገ ወንድም የሆኑ የሰው ልጆችን ሁሉ የሚመለከት መሆኑን ልብ ግለት ያስጠራል። በዕለተ ዓርብ በቀራገዩ በመስቀል ላይ የተቆረጠ ሰውና የፈለሰው የመድኃኒባለም ሥጋና ደም ሕዝብንና ሌላ ዛብን አንድ ያደረገ የክርስትና መሠረት በመሆኑና በዚህ ቢዛነትም ለሰው ሁሉ ድንኳን በመሰጠቱ ሁሉም ወንድማማቾች ሆነዋል። በመሆኑም ክርስቲያኖች አንዳቸው የሌላ ኛው ለካላት ናቸውና አንዱ በሌላው ወንድሙ ላይ እንዲቆጣ ታዘዟል። ከፍትርና ከመተላለብ በቀር ቁጣ የእግዚአብሔርን ጽድቅ አይሠራምና።

መቆጣት የሌላውን ሰው ስሜት የሚጎዳና ከቆጣው ድንገተኛነት የተነሣም ወደሌላ ከፍተኛ የስሜት ልዩ ለቀ ሮ ስለሚችል ከመቆጣት መቆጠብ ተገቢ ነው። ያልታሰበና ያልተጠበቀ ቁጣ የደረሰበት ሰው በድንጋጤ ሊሞት ይችላል። ከዚህም ሊላ በድንጋጤ ራሱን ለመከላከል በሚያደርገው ድርጊት የተነሣ ነፍስ እስከ መገደል ሊደ

ርስም ይችላል። እንግዲህ ቀጣ በአንደበት የሚነገርና ቀላል ይምሰል እንጂ ውጤቱ አደገኛና አባዛኛም ሊሆን እንደሚችል በግጥሚያው መቆጣት መቆጠብና ቀጣንም ከራስ ግራት ይበጃል።

መቆጣት በሰው ላይ ከሚያደርሰው ጉዳት በተጨማሪ በእግዚአብሔር ዘንድ የተጠላና ኃጢአትም በመሆኑ ከተፈጸመ በኋላ የሚከተለው ትግት አለ። መድኃኒታችን እያሉ በሰብ ክርስቶስ «ለቀደሙት፡- አትግደል እንደተባለ ሰምታችኋል፡- የገደለም ሁሉ ፍርድ ይገባዋል። እኔ ግን እላችኋለሁ፡- በወንድሙ ላይ የሚቆጣ ሁሉ ፍርድ ይገባዋል፤ ወንድሙንም ጨርቃም የሚለው ሁሉ የሽግግ ፍርድ ይገባዋል፤ ደንቆር የሚለውም ሁሉ የገሃነመ እላት ፍርድ ይገባዋል።» በማለት ቁጣንና መሳደብን ከመግደል ጋር አስተካክሎ መግለጡ መቆጣት ከፍተኛ ኃጢአትና ትግቱም ታላት መሆኑን የሚያስገነዝብ ነው። ግቴ.5+21-33። ስለዚህ ቁጣን ከራስ አርቆ በትዕግሥትና በመተላለብ መኖር ለክርስቲያኖች ሁሉ የሚገባ ነውና ሁላችን ገንዘብ እናድርገው።

2. «ወደ ሴት አትመልከት በልብህም አታመንዝር»

ግቴ.5+27። ይህ ወደ ሴት በመመልከት በልቡና የሚያድረው ፍትወተ ሥጋ ኃጢአት መሆኑን የሚያመለክት ነው። ሴትን ግጥ ላይሆን ባዩአት ጊዜ ለፈቃደ ሥጋ መመኘትን ነው እግዚአብሔር የማይፈቅደው። ለዚህም ነው በወንጌል «ወደ ሴት ያየ ሁሉ የተመኛ ትም ያን ጊዜ በልቡ ከእርሷ ጋር አመንዝርኋል» በማለት የተነገረው። «ዓይነት የሚያስናክል ዓይን» የተባለውን ፍትወተ ተራ ክቦን አውጥቶ መጣልና መገገሥተ ሰማይን ገንዘብ ግድረግ በማየት የሚመጣ ምኞትን በመፈጸም በገሃኑም ከመጣል ይሻላል፤ ይበልጣልም። ግቴ.5+28።

ዓይን ሁሉን ይመለከታል፤ ወደልቡና መዝገብ የሚልከው ግን ቀለቡ ያረፈበትን ነው። በዚህ አንፃር ሴትን በከተ የኃጢአት ምኞት መመልከት አይገባም፤ በልቡናም

ለዝሙትና ለተራክቦ ግሰብ ታላት በደል ነው፤ የሃሳብ መድረሻ ተግባር ነውና እርሱም ዝሙት። ስለዚህ በማየት መዘዝ ከሚመጣ ውድቀት ለመዳን ይህን ሕግ ወንጌል በሚገባ መረዳትና ዓይነ ሥጋ ብቻ ሳይሆን ዓይነ ልቡናንም መቆጣጠር ያስፈልጋል።

3. «ሚስትህን ያለዝሙት ምክንያት በሌላ

ነውር አትፍታት» ግቴ.5+32

ይህ ሕግ ጋብቻ የከበረና መንፈሳዊ አንድነት ፍጹም ተዋሕዶ ስለሆነ በተገኘው አጋጣሚና በተፈጠረ ችግር ሁሉ በበብ ሊናጋ የማይገባው መሆኑን የሚያመለክት ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል፡- ከሚሰቱም ጋር ይተባበራል፡- ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ... ስለዚህ አንድ ሥጋ ናቸው እንጂ ወደፊት ሁለት አይደሉም። እግዚአብሔር ያጣመረውን እንግዲህ ሰው አይለየው።» በማለት ያስተማረው ትምህርት የጋብቻን ታላትነትና ምሥጢራዊ ትርጉም የሚያስረዳ ነው። ግቴ.19+5-7። በዚህ ትምህርት መሠረት ግንም ሰው ሚስቱን ለመፍታት አንዳች ምክንያት የለውም። በሥነ ፍጥረትም ቢሆን ለአንድ አዳም አንዲት ሔዋን፤ ለአንዲት ሔዋን አንድ አዳም ብቻ የተፈቀደ መሆኑን ለማመልከት የምናስተውለው ጋብቻ በአንድ ወንድና በአንዲት ሴት መካከል ብቻ የሚደረግ አንድነት መሆኑንና በቀላሉና በሰው ፍላጎት እንዳይፈርስ ሰማያዊና አምላካዊ ጥበቃ የሚደረግለት መሆኑን ነው።

ይህን የከበረ አንድነት ግፍረስ በእግዚአብሔር ዘንድ ታላት በደልና ኃጢአት ነው። ስለዚህ በፈቃደ እግዚአብሔር አንድ የሆኑ ባልና ሚስት አንድነታቸውን ለክብረው ሊጠብቁትና ከተቀደሰ ጋብቻ የሚለቀመውን መልካም ፍሬ በረከት ገንዘብ ለማድረግ መትጋት ይኖርባቸዋል።

ፈጣሪዎችን እግዚአብሔር ኃጢአት በሆነ በዘመኑት ምክንያት ካልሆነ በቀር ኃብቻ እንዳይፈርስ አዝዟል። መፋታት በተረጋገጠ የዘመኑት ኃጢአት ምክንያት ካልሆነ በቀር የተወገዘ ነው። ምክንያቱም ፍቺ ቤተሰብን ከመበተን አልፎ ከዚያ ኃብቻ የተገኙትን ሕፃናት የሚያጎባቁል፣ ተስፋ ቢሰጥ ሰላምና ማገበራዊ ፍትርም የሌላቸው፣ በመጨረሻም ወደ

ኃጢአት ሥራ እንዲያዘነብሉና በነፍሳቸውም እንዲጎዱ ሊያደርጋቸው ስለሚችል ነው። በዚህም የተነሣ ተስ ግምተው የተጋቡ ባልና ሚስት መፋታትም ሆነ መለያየት እንደማይገባቸው ዐውቀው በኃብታቸው መጽናት አለባቸው።

4. «ፈጽመህ አትማል» ማቴ.5+34:-

መሐላን በተመለከተ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ ስለመጥራት በተዘረዘረበት ክፍል ቢፈው የተመለከትነው ስለሆነ ዳግመኛ ወደዚያ መመለስ አያስፈልገንም አልታመነበትም። በአጭሩ ግንም ሰው በማንኛውም ጉዳይ ግረጋገጫ ለመስጠትና ባላንጣውን ለመርታት ወይም ተጋጋሾችን ለማሳመን በግሰብ ቢኖል ሕገ እግዚአብሔርን ያፈርሳል። በማንኛውም ምክንያት ቢሆን መማል ኃጢአት ነው። እንኳን ቤሐስት በእውነት ነገርም ቢሆን መሐላ ፈጽሞ የተከለከለ ነው። የሚኖል ሰው የእግዚአብሔርን ስም ከንቱ ያደርጋል። ዘሌ.19+12።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «ከቶ አትማሉ፤ በሰማይ አይሆንም የእግዚአብሔር ዙፋን ነውና፤ በምድርም አይሆንም የእግሩ መረገጫ ናትና፤ በኢየሩሳሌምም አይሆንም የታላቁ ገንጦ ከተማ ናትና፤ በራስህም አትማል እንዲሁን ጠጉር ነጭ ወይም ጥቁር ልታደርግ አትችልምና። ነገር ግን ቃላቶህ እያን እያን ወይም አይደለም አይደለም ይሁን፤ ከእነዚህም የወጣ ከከተው ነው።» በማለት ያስተግረው ትምህርት መሐላን በተብት ከልክሏል። ማቴ. 5+33-37። የሚኖል ሰው ከቶ የተባለ የጠላት ሊያብሉስ ወገን መሆኑን በማለት ከመማል እንድንቆጠብና ነገራችንን ሁሉ እያን ወይም አይደለም በማለት እንድናጸና አስገንዝቦናል።

5. «ከቶን በከቶ አትመልስ» ማቴ.5+39።

የዚህ ሕግ ዋና መልእክት ትዕግሥት ነው። በመታገሥ ወደኃጢአት ተግባር ሊያመራ የሚችለውን ሁኔታና ወደ ውድቀት የሚያደርሰውን የሥጋ ግፊት መቆጣጠር ይቻላል። ለሚያጋጥም ከቶ ፈተና በችኩልነት በግልፍተኝነት የሚደረግ አፅፋ ወይም ከቶን በከቶ መቃወም በዚህ ሕግ መሠረት የተከለከለ ነው።

በሌላ በኩል ይህ ሕግ በቀልን የሚቃወም ነው። «አትበቀሉ+... በቀል የእኔ ነው+ እኔ ብድራቱን እመልሳለሁ ይላል ጌታ» በማለት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለሮሜ ክርስቲያኖች የጻፈው በወንጌል መድኃኒታችን «ከቶውን በከቶ አትቃወም» በማለት ካስተግረው በመነጋገር ነው። ከፋውን በከቶ አለመቃወም ማለትም ከቶውን ነገር በከቶ ድል ለመንሣት አለመዘጋጀት፤ ከቶውን ግብር በከቶ ግብር አለመቃወም በጠቅላላው አለመበቀል ማለት ነው። ለዚህ ነው ቅዱስ ጳውሎስ «ለግንም ስለ ከቶ ፈንታ ከቶን አትመልሱ፤ በሰው ሁሉ ፊት መልካም የሆነውን አስቡ። ቢቻላችሁ በእናንተ በኩል ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ። ተወዳጆች ሆይ+ራሳችሁ አትበቀሉ+ ለቁጣው ፈንታ በጡ እንጂ» በማለት የተናገረው። ማቴ.5+39። ሮሜ. 12+17-19። ስለዚህ ከቶን በመልካም ግሽነፍ እንጂ በከቶ እንዳንሸነፍ ከቶውን ሃሳብ ከእኛ ግራት ይገባናል።

6. «ጠላትህን ውደድ»

ማቴ.5+45:- የዚህኛው ሕግ ዋና መልእክት ደግሞ ፍትር ነው። ይህን ሕግ የሰጠን ክርስቶስ ጠላቶቻችንን በመውደድ እኛም እንዲሁ እንድናደርግ አስተምርናል። ሰውን ሁሉ መውደድ የክርስትና ሕግ ነው። ይህ ሕግ ፍጹም የሚሆነው ደግሞ የሚያውቁትን ወዳጅን በግፍቀር ባቻ ሳይሆን ጠላትን በመውደድ በተግባር የተገለጠ

እንደሆነ ነው። ክርስቶስ ሁሉንም በመውደድ በፍጹም ፍቅር እንደተገለጠ ክርስቲያኖች ሁሉ ደግሞ ሁሉን በመውደድ ፍጹማን እንድንሆን ይህ ሕግ ገድ ይለናል። ግቴ.5+44-46።

ከዚህም በላይ በአጭሩ የቀረቡት ስድስቱ ሕግጋተ ወንጌል ሲሆኑ በዕለተ ምጽዓት ክርስቶስ ለዎችን ሁሉ የሚመዝገባቸው ስድስቱ ቃላት ወንጌል ደግሞ የሚከተሉት ናቸው።

ሀ/ የተራበን ግብላት ፡- ግቴ.25+35።

ለ/ የተጠማን ግጠጣት፡- ግቴ.25+35።

ሐ/ እንግዳን መቀበል ፡- ግቴ. 25+35።

መ/ የታረዘን ግልበስ ፡- ግቴ. 25+36።

ሠ/ የታመመን መታጠጥት ፡- ግቴ.25+36።

ረ/ የታሠረን መጠየቅ፡- ግቴ.25+36።

በእነዚህ ስድስቱ ቃላት አንፃር ክርስቶስ ለሌሎች የተደረገውን ሁሉ ለእርሱ እንደተደረገ፤ ለሌሎች ያልተደረገውን ለእርሱ እንዳልተደረገ በመቁጠር የምእጠ መናንን ምግባር የሚመዝን መሆኑን እንገነዘባለን። በክርስቶስ ክርስቲያኖች የተባሉ የሰው ልጆች ሁሉ ማንንም ከማን ሳይለዩና ሳያስበልጡ፤ ሳይንቁም እነዚህን ስድስቱን ምግባራት ለሁሉም በእኩል ሚዛን መፈጸም ይኖርባቸዋል። እነዚህን የፈጸሙትን መድኃኔዓለም ክርስቶስ «እናንተ የእባቴ ቡሩካን፡፤ ፃለም ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ የተዘጋጀላችሁን መንግሥት ውረሱ።» በማለት ዘለዓለግዊ የሆነውን የጽድቅ ዋጋ ይሰጣቸዋል። ግቴ.25+34።

በሰዚህ እኛም ሕግጋተ ወንጌልን በመጠበቅና ቃላት ወንጌልን በመፈጸም የመንግሥተ ሰግይ ዜጎች ለመሆን እንድንበቃ በቸርነቱ ይርዳን። አሜን።

ክፍል አሥራ ሦስት

ማጠቃለያ

እንግዲህ በዚህ መጽሐፍ ሕግጋተ እግዚአብሔርን ለመመርመር በንነሣ የዚህን ያህል ጥልቅ ትርጉም ያላቸውና ሁለንተናዊ የክርስትና ሕይወታችንን የሚመለከቱ አልመሰለን ይሆናል። ቀስ በቀስ ወደእያንዳንዱ ሕግ ይዘት ስንገባ ግን የሕግጋቱን ጥልቀት፤ ስፋትና ከብደት በሚሻገር ተመልክተናል። በእነዚህ ሕግጋት ትንተና ፍጻሜ ደግሞ ያበለጠ ያስተዋልነው በእንድ ሳይ ተደምረው ሕግጋቱ ሁሉ ቢጨመቁ የሚወጣቸው ፍቅር ሆኖ ነው የተገኘው። የሁሉም ሕግጋት የመጨረሻ ግባቸው ፍቅር ነው። ለዚህም ነው ቅዱስ ጳውሎስ ለደቀ መዝሙሩ ለጢሞቴዎስ በላከው መልእክቱ «የትእዛዛት ፍጻሜ ግን ከንጹሕ ልብና ከበን ሕሊና ግብዝነትም ከሌለበት እምነት የሚወጣ ፍቅር ነው» ያለው። 1ጢሞ.1+5 ለሮሜ ሰዎች።በጻፈው መልእክቱ «ፍቅር የሕግ ፍጻሜ ነው» ብሏል። ሮሜ 13+8-10።

ሕግጋት ሁሉ በፍቅር የሚፈጸሙ ከሆነ ስለፍቅር ጥቂት በመጻፍ ማጠቃለሉ የሚመረጥ ሆኖ ተገኝቷል።

ፍቅር ምንድን ነው?

ፍቅር እንድ ሰው ከሌላው ጋር በየዕለቱ የሚያደርገው ግንኙነት የሚመራበት በመተሳሰብ ሳይ የተመሠረተ ልባዊ መዋደድና ጥልቅ መንፈሳዊ ጸጋ ነው። በስዎች መካከል በሚኖረው መልካም ግንኙነት የተነሣ አንዱ ለሌላው የሚያደርገው መልካም ነገር ሁሉ ፍቅር ነው።

አንዱም ለሌላው የሚያደርገው ይህ መልካም ነገር /ፍቅር/ በልዑል እግዚአብሔር ዘንድ ትልቅ ዋጋ አለው። በዚህ የዕለት ተዕለት ግንኙነት ለተራሽ ማብላት፣ ለተጠማ ማጠጣት፣ የተቸገረን መርዳት፣ ያዘነን ማጽናናት ይህን የመሰለው መልካም ምግባር ሁሉ ሰው ለሰው ካለው ፍቅር የሚመነጭ ነው። በዚህ መሰል ተግባር ለሌሎች መልካም ያደረጉትን ሁሉ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለፍርድ በሚመጣ ጊዜ «የአባቴ ቡሩካን» ነፃ ምላሽ ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ የተዘጋጀላችሁን መንግሥት ውረሱ። ...ከሁሉ የሚያንሱ ከእነዚህ ወንድሞቼ ለአንዱ እንኳ ስለአደረጋችሁት ለእኔ አደረጋችሁት» በማለት የከበረ ዋጋ እንደሚሰጣቸው በወንጌል ተናግሯል። ማቴ.25+34-40። ሰዎች መውደድና ሰውን መርዳት ፍቅር ነውና ከፍቅር አምላክ ከእግዚአብሔር ዘንድ ሰማያዊ ዋጋን ያሰገኛል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም «እንግዲያስ ጊዜ ካገኘን ዘንድ ለሰው ሁሉ... መልካም እናድርግ» ያለው በፍቅር የሚደረግ መልካም ነገር የሚያስገኘውን መንፈሳዊ ዋጋ በሚገባ ስለተረዳ ነው። ገላ.6+10።

ይህ ፍቅር የተባለው ለሰው መልካም መሥራት የሰውን ድካሙን ሳይቀር በመሸፈን መገለጥ የሚገባው ተግባር ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ይህን በተመለከተም «ከእናንተ እያንዳንዱ የአንዱን ሽክም ይሸክም እንዲህም የክርስቶስን ሕግ ፈጽሙ።» በማለት የክርስቶስ ሕግ የሆነው ፍቅር በተግባር እንዲገለጥ አስተምሯል። ገላ.6+2። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከጽኑ ፍቅሩ የተነሣ የሰው ልጆችን ሽክም ተሸክሞ ሞት የማይሰማው ሲሆን መዋቲ ሥጋን ተዋሕዶ ሞትን ድል እንደአደረገልን ሁሉ፣ የወገኑን ጉድለት ሁሉ በመታገሥ ወደ ድኅነት እንዲደርስ ማድረግም ፍቅርን በተግባር መገለጥ ነው።

ፍቅር በመላእክት ልሳን ከመናገር በላይ የከበረ ነው። እውነተኛ ፍቅር ከዕውቀትና ከልግሥና ሁሉ ይበልጣል። ፍቅር የተባለው ሰውን መውደድ የክርስትና ሕይወት መሠረት ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በፍቅር ያልተቀመመና ያልጣፈጠ ገድልና ትሩፋት ሁሉ የማይጠ

ቅም መሆኑን ከገለጠ በኋላ «ፍቅር ያስታግሃል፤ ፍቅር ያስተዛዝናል፤ ፍቅር አያቀናናም፤ ፍቅር አያሰመክም፤ ፍቅር አያስታብይም፤ ብቻዬን ይድላኝ አያሰኝም፤ አያበላጭም፤ ክፉ ነገርን አያሳስብም፤ ስእውነት ጋር ደስ ይለዋል፤ እንጂ ስለ ዓመፅ ደስ አይለውም፤ ሁሉን ይታግሃል፤ ሁሉን ያምናል፤ ሁሉን ተስፋ ያደርጋል፤ በሁሉ ይጸናል። ፍቅር ለዘወትር አይወድቅም።» በማለት ስለፍቅር ጠባይዓት ዘርዝሯል። 1ቆሮ.13÷1-10።

በዚህ መሠረት ሰው ለሚያፈቅረው ችርነትን ያደርግ ለታል፣ የሚወደውን ይታገሠዋል፣ አይንቀውም፣ አይቀናበትም፣ አይመቀኘውም፣ ያምነዋል፤ ስለዚህ የራሱን ሳይቀር ይተውለታል /ይሰጠዋል/። የሚወደውን ሰው እንዳያጣው በትሕትና፣ በየዋህነትና በትዕግሥት በጥንቃቄ ያፈቅረዋል። ኢፌ.4+2። ሰው ሁሉ ለሚወደው ችርና ርገሩን ነው፤ ካለው ሁሉ በልግሥና ያካፍለዋል፤ በግንኙነት ነገር ቢሆን አይጨክንበትም። ኢፌ.4+32።

በእግዚአብሔር የሚታመን ክርስቲያን ሁሉ የፍቅር ሰው መሆን ይጠበቅበታል። በመስቀል ላይ ለቤዛ ዓለም የተሰቀለው መድኃኒዓለም ኢየሱስ ክርስቶስ ያስተግረው ሰውን ሁሉ መውደድ እንደሚገባ ነው። አግናኖው የክርስትና መሠረት እምነትና ትምህርትም በዚህ ፍቅር መገለጥ ይኖርበታል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለገላትያ ምእመናን በጻፈው መልእክቱ «በክርስቶስ ኢየሱስ ሆኖ፣ በፍቅር የሚሠራ እምነት እንጂ መገረዝ ወይም አሳገረዝ አይጠቅምምና።» ቢል ያስተማረው ለዚህ ነው። ነፃ.5+6። ይህም እምነትን የሚያንቀሳቅሰውና በምግባር እንዲገለጥ ሥራም እንዲሠራ የሚያደርገው ሞተር ፍቅር መሆኑን ያስረዳል።

ከዚህም ሌላ ለመንፈሳዊ ነፃነት የተጠሩበት የክርስትና እምነታቸው በተለያዩ የሥጋ ፈቃዳትና ፈተናዎች እንዳይሰክሉና ፍሬ አልባ እንዳይሆን ሲያስጠነቅቅ «ወንድሞች ሆይ፣ እናንተ ለአርነት ተጠርታችኋልና፤ ብቻ አርነታችሁ ሥጋ ምክንያት አይስጥ፣ ነገር ግን በፍቅር እርስ በርሳችሁ እንደ ባሪያዎች ሁኑ።» በማለት እምነታቸውን በመዋደድ

እንዲገልጹት መከራቸዋል። ገላ.5+13። ሃይማኖትን በም ሞገር ለመግለጥ ፍቅር እጅግ አበፈላጊ መሣሪያ መሆኑን ሲያስገኝ ነገሩን «ነገር ግን እርሷ በርሳችሁ ብትነካከሉና ብት ሰላሉ እርሷ በርሳችሁ እንዳትጠፋቱ ተጠንቀቁ።» ብሏል። ገላ.5+14። ከዚህ ሁሉ በመነሣት ፍቅር የእምነት ተግባራዊ መግለጫ ነው ለማለት ይቻላል።

በሰዎች መካከል ፍቅር አለ ማለት በመካከላቸው ፍጹም የሆነ አንድነትና መናበብ አለ ማለት ነው። ይህ ከሆነ ደግሞ ሰዎች በአንድ ፍቅር ይኖራሉ፤ አንድ ነገር ያስባሉ፤ በአንድ ዓላማ ይሠራሉ፤ በአንድ መንገድ ይጓዛሉ፤ በጠቅላላው አንድ ልብ ይሆናሉ። በአንድ ወንጌል ለአንድ ሰማያዊ አገልግሎት የተጠሩት ሐዋርያት ሃላባቸው፤ ዓላማቸውና ግባቸው አንድ ነበርና ተስፋቸውን ሲጠባበቁ «በአንድ ልብ ሆነው ይተጉ ነበር»። የሐዋ.1+14፤ 2+42፤ 14+32።

ሐዋርያው ቅዱስ ዴፕሮስም «በመጨረሻው ሁላችሁ በአንድ ልብ ሁኑ፤ የሌላው መከራ ለእናንተ እንደሚሆን አድርጉ፤ እንደ ወንድሞች ተዋደዱ» በማለት ማስተማሩ በፍቅር መካከል መለያየትን የሚያመጣ አንዳች ነገር እንዳይኖር ጥንቃቄ ማድረግ አበፈላጊ መሆኑን የሚያመለክት ነው። 1ዴፕ.3+8። ስለዚህ ፍቅር ስንል የሚዋደዱትን ሰዎች ለባዊ አንድነት የሚያመለክት መሆኑን እናስተጠውል። የዚህ ዓይነቱ ፍጹም የልብና አንድነት ወይም ከልብ መዋደድ በጽኑ እምነት ላይ ከተመሠረተ ፍቅር የሚገኝ መንፈሳዊ ፍሬ ነው። የእግዚአብሔር ማደሪያ ካልሆነው ልብ ይህንን እውነተኛ ፍቅር ማግኘት አይቻልም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም ፍቅርን ከመንፈስ ፍሬዎች መካከል የፈረጀው በዚህ ምክንያት ነው። ገላ.5+22።

ፍቅር ከፍ ብሎ የተመለከትነውን ትርጉም ያዘለ ከሆነ የእግዚአብሔር ሰዎች በእምነት የሚኖሩትን ኑር በፍቅር መሠረትነት ላይ የተገነባ ሊያደርጉት ያስፈልጋል። መዋህረ ለሕዛብ የተባለው ቅዱስ ጳውሎስ «በፍቅር ተመላለሱ ካለ በኋላ «ፍቅርን ተከታተሉ» ማለቱ ይህንኑ የሚያጠናክሩ

ነው። ሊፈ.5+2። 1ቆሮ.14+1። ሽንገላ የሌለበት ፍጹም ፍቅር የኃጢአት ጠላትና እንቅፋት ነው። በሰዎች መካከል ፍቅር ካለ አንዱ በሌላው ኃጢአትን እንዳይሠራ የፍቅር ሕግ ያግደዋል። ፍቅር በሰዎች መካከል ያለውን ክፋት የሚያስወግድ መንፈሳዊ መሣሪያ ነው። ጠቢቡ ሰሎሞን «ጥል ክርክርን ታስነሣለች፤ ፍቅር ግን ኃጢአትን ሁሉ ትከድናለች።» በማለት የተናገረው ይህን የሚደግፍ ነው። ምሳ. 10+12። ቅዱስ ዴፕሮስም «ፍቅር የኃጢአትን ብዛት ይሸፍናልና ከሁሉ በፊት እርሷ በርሳችሁ አጥብቃችሁ ተዋደዱ።» ማለቱ ፍቅር በኃጢአት ላይ ያለውን የበላይነት የሚያሳይ ነው። 1ዴፕ.4+8።

እንግዲህ የፍቅር መንፈሳዊ ጠቀሜታ ወሳኝ ከሆነ ሰሎሞን እንዳለው «የኅመን ወጥ በፍቅር መብላት የሰባ ፍሪዳን ጥል ባለበት ዘንድ ከመብላት ይሻላል።» ምሳ. 15+17። በፍቅር ካልጣፈጠ ኑርም ትርጉም አይኖረውም። ተደላንም፤ ደስታንም የሚያጣፍጣቸው፤ ችግርንም መከራንም የሚያቀልላቸው፤ ኑርን ሁሉ ትርጉም የሚሰጠውና የሚያጣፍጠው የፍቅር ቅመምነት ነው። ስለሆነም የፍቅር ሰው መሆን በፍቅርም መኖር ተገቢ ነው። ሰው ሁሉ በፍቅር በመኖር የጠላት ዲያብሎስን ምሽግ ማፍረስና መሣሪያው ኃጢአትንም ኃይል አልባ ማድረግ ይችላል።

ፍቅር በተግባር መተርጎም አለበት

ከዚህ በላይ ባሉት ክፍሎች የፍቅርን ጠቅላላ ፍችና ምንነት በዝርዝር ለማስረዳት ተሞክሯል። ከዚህ በኋላ በማንም አእምሮ ውስጥ ፍቅር ረቂቅ ከመሆኑ የተነሣ እንዴት በተግባር ይተረጉማል? የሚል ጥያቄ መነሣቱ አይቀርም። ስለሆነም በዚህ ክፍል ቅዱሳት መጻሕፍት ፍቅርን በሥራ ላይ ስለማዋል የሚያስተምሩትን በመመርመር ለዚህ ጥያቄ መልስ ለመስጠት ይሞከራል።

ነቢዩ እግዚአብሔር ቅዱስ ዳዊት «ወንድሞች በጎብረት ቢቀመጡ፤ እነሆተመልካም ነው። እነሆም ያማረ ነው።» በማለት ከተናገረው ቃል እንነሣለን። መዝ.132+2። ነቢዩ በዚህ

ቃል ከፍትር የሚመነጭ መተሳሰብ መረዳት መተዛዘን በጠቅላላው የልብ አንድነት ሊኖር እንደሚገባ አመልክቷል፤ የወንድሞች ጎብረትና አንድነት መልካም ያሚረምነውና። ይህ የሚገኘው ታዲያ ቀድሞ መዋደድ ያለ እንደሆነ ነው። ፍትርም ከእግዚአብሔር የሚገኝ ጸጋ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስም «ወዳጆች ሆይ ፍትር፡ ከእግዚአብሔር ስለሆነ፡ የሚወደውም ሁሉ ከእግዚአብሔር ስለተወለደ እግዚአብሔርንም ስለሚያውቅ፡ እርሱ በርሳችን እነዋደድ።» በማለት በመካከላችን ሊኖር የሚገባው ምድራዊውና ኃላፊውን ጊዜያዊ ፍትር ሳይሆን የማይጠፋ ዋጋ የሚገኝበት ሰማያዊው መንፈሳዊ ፍትር መሆኑን አመልክቷል። 1ዮሐ.4+7። በመቀጠልም ይህን ከእግዚአብሔር የሚገኝ /የሚሰጥ/ መንፈሳዊ «ፍትር ይለው እግዚአብሔርን አያውቅም እግዚአብሔር ፍትር ነውና።» ቢል መንፈሳዊው ፍትር ፍጹም የሆነ የጎብረት የአንድነት መሣሪያ መሆኑን አስረድቷል። 1ዮሐ.4+8። ይኸው ሐዋርያ በሌላ ምንባብ ደግሞ እግዚአብሔርም በዚሁ ፍትር እንደወደደንና አንድ ልጁን ለቤዛ ዓለም በመስቀል ተሰቅሎ ሕይወት ይሆንን ዘንድ እንደሰጠን ከ፤ጸጠ በኋላ «ወዳጆች ሆይ፡ እግዚአብሔር እንዲህ አድርጎ ከወደደን እኛ ደግሞ እርሱ በርሳችን ልንዋደድ ይገባናል።» በማለት በመፋቀር መኖር የክርስቲያኖች መንፈሳዊ ግዴታቸው መሆኑን ገልጧል። 1ዮሐ.4+11። ይህን ሃሳቡን የበለጠ ሊያጠናክረውና ስለፍትር የሰዎችን ግዴታ አከብዶ ቢገልጽ «ማንም፡- እግዚአብሔርን እወዳለሁ እያለ ወንድሙን ቢጠላ ሐሰተኛ ነው፤ ያየውን ወንድሙን የማይወድ ያሳየውን እግዚአብሔርን ሊወደው እንዴት ይችላል? እግዚአብሔርንም የሚወድ ወንድሙን ደግሞ እንዲወድ ይህች ትእዛዝ ከእርሱ አለችን።» ብሏል። 1ዮሐ.4+20-21። በዚህ ትምህርቱም እርሱ በርሱ መዋደድ እግዚአብሔርን ከመውደድ የሚገኝና ይህም ከእግዚአብሔር የተሰጠ ትእዛዝ መሆኑን አስረድቷል።

በቅዱስ ወንጌልም «እኔ እንደወደድኋችሁ እርሱ በርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ ትእዛዜ ይህች ናት። ...እኔ ያዘዝኋችሁን ሁሉ ብታደርጉ እናንተ ወዳጆቼ ናችሁ።» በ

ማለት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ያስተማረው በሰዎች መካከል ያለው ፍትር እርሱ በርሱ በመዋደዳቸው መገለጥ እንደሚኖርበት ለማስገንዘብ ነው። ዮሐ.15÷12-14። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በዕብራውያን መልእክቱ «የወንድማማች መዋደድ ይኑር።» ማለቱ የጌታችንን ትምህርት ተመርኩዞ ነው። ዕብ.13÷1። ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስም «ከልባችሁ አጥብቃችሁ ተዋደዱ» በማለት በሰዎች ሁሉ መካከል ያሉ የወንድማማች መዋደድ በተግባር በሚታይ መንፈሳዊ ፍትር መገለጥ የሚገባው መሆኑን አስተምሯል። 1ኢጥ.1÷22።

ከዚህ በላይ እንደተገለጠው ሁሉ ሰማያዊ በሆነው መንፈሳዊ ፍትር እርሱ በርሱ መዋደድ ከእግዚአብሔር የሚገኝ የተቀደሰ ስጦታ ነው። በጽኑ የክርስትና መሠረተ እምነት ላይ የታነፁ ሁሉ በዚህ ፍጹም ፍትር ሊዋደዱ እንደሚገባቸው ያውቃሉ። መሠረታዊ የሆነ የክርስትና ትምህርትና ጥልቅ የሆነ መንፈሳዊ ብስለት ከሌለ ስለዚህ ሰማያዊ ፍትር ማወቅና መናገር አይቻልም፤ በዚህ ፍትር መኖርም ከባድ ነው፤ የማያውቁትን በምግባር መግለጥ አይቻልምና።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በጽኑ ትምህርተ ሃይማኖት ላይ መመሥረታቸውን ለተሰሉንቴ ምእመናን ቢገልጽ «እናንተ ራሳችሁ እርሱ በርሳችሁ ልትዋደዱ በእግዚአብሔር ተምራችኋልና ስለወንድማማች መዋደድ ማንም ይጽፍላችሁ ዘንድ አያስፈልጋችሁም» ብሏቸዋል። 1ተሰ.4+9። ይህ የሚያመለክተውም ፍጹም መንፈሳዊ ፍትር ከጽኑ የመንፈሳዊ ሕይወት አዝመራ የሚለቀም ጣፋጭ ፍሬ መሆኑን ነው።

ይኸው ሰማያዊ መንፈሳዊ ፍትር የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በመፈጸም የፈጣሪ ታማኝ አገልጋይና ወዳጅ የመሆን ማረጋገጫም ነው። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «እርሱ በርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ፡ እንደወደድኋችሁ እናንተ ደግሞ ...እርሱ በርሳችሁ ፍትር ቢኖራችሁ፡ ደቀመዛሙርቴ እንደሆናችሁ ሽዎች ሁሉ በዚህ ያውቃሉ።» በ

ግለት በወንጌል ያስተግረው ለዚህ ምስክር ነው።
 ዮሐ.13+34-35። በዚህ ትምህርት መሠረት የእግዚአብሔር
 ወዳጅ ፍቅርና እርስ በርስ መዋደድ በተግባር መገለጥ
 አለበት። የእግዚአብሔር ወገን ነኝ ግለት በአንደበት ብቻ
 ሳይሆን በሚታይ ፍቅር እርስ በርስ በመዋደድ በሥራ
 መተርጎም ይኖርበታል።

ሐዋርያው ቅዱስ ጲጥሮስ «ለእውነት እየታዘዛችሁ
 ገብዝነት ለሌለበት ለወንድማች መዋደድ ነፍሳችሁን
 አንጽታችሁ እርስ በርሳችሁ ከልባችሁ ተዋደዱ።» በግለት
 ይህ ሰማያዊና መንፈሳዊ ፍቅር ፍጹምና ሽንገላ የሌለበት
 ሊሆን እንደሚገባ አስተምሯል። 1ኢጥ.1+22-23። ሐዋ
 ሮያው ቅዱስ ጳውሎስም ለሮማውያን ክርስቲያኖች በጻፈው
 ጭልእክቱ «ፍቅራችሁ ያለ ገብዝነት ይሁን። ...በወንድማ
 ጎች መዋደድ እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ» በግለት ስለ
 ፍቅር ተግባራዊ አፈጻጸም አስተምሯል። ሮሜ.12+9-10።
 ለቆሮንቶስ ምእመናን ሲጽፍ ደግሞ «እገልግሎታችንም
 እንዳይነቀፍ በአንዳች ነገር ግብዓት ከቶ አንስተም። ነገር
 ግን በሁሉ እንደ እግዚአብሔር አገልጋዮች /ገብዝነት
 በሌለው ፍቅር/ ራሳችንን እናግጥናለን» በግለት እው
 ነተኛው ፍጹም ፍቅር ከገብዝነት የነጻ መሆኑን
 አስረድቷል። 2ቆሮ.3+7።

ስለዚህ በወንድሞች መካከል የሚኖረው የእርስ በርስ
 ፍቅር በተወሰነ ጊዜ ታይቶ የሚጠፋ፣ በአንድ ወትት ፈክቶ
 በሌላ ጊዜ የሚጠውልግ ወረት መሆን የለበትም። ከዚህ
 ይልቅ በጽኑ እምነት ሳይ በቅሉ በጊዜው ሁሉ እያበባ
 መንፈሳዊ በረከትንና ረድኤት እግዚአብሔርን እያፈራ የሚ
 ኖር ዘላቂ መሆን ይገባል። ለዚህ ነው ቅዱስ ጳውሎስ
 በተሰሉንቄ ሳሉ ክርስቲያኖች «እኛ ደግሞ ለእናንተ እን
 ደምንሆን ጌታ እርስ በርሳችሁ ያላችሁን ለሁሉም የሚሆን
 ፍቅራችሁን ያብዛ ይጨምርም።» በግለት የጸለየላቸው።
 1ተሰ.3+13።

ሐዋርያው እንዳደረገው ሁሉ ፍቅር እንዲጸና፣ እንዲ
 ያድግና ፍሬም እንዲያፈራ በጸሎት የታጠረና በጥንቃቄ
 የሚጠበቅ መሆን አለበት። ከዚህ በመነሣት ነው ቅዱስ
 ጲጥሮስም በመልእክቱ «ስለዚህም ምክንያት ትጋትን ሁሉ
 እያሳያችሁ ...እግዚአብሔርንም በመምሰል የወንድማማችን
 መዋደድ፣ በወንድማማችም መዋደድ ፍቅርን ጨምሩ።» በ
 ግለት ፍጹም ሰማያዊ ፍቅር ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገ ሊጓዝ
 የሚገባው የክርስትና ሕይወት ግጣሬ እንጂ እንደገለባ
 እሳት ብልጭ ድርጉም የሚል መሆን እንደሌለበት
 የሚመክረው። 2ኢጥ.1+7። ስለሆነም ፍቅራችን
 ከገብዝነትና ከወረት ነፃ ሆኖ ሕግጋትን በመፈጸም በ
 ግክበር በተግባር የሚገለጥ እንዲሆን መጸለይ ይገባል።
 የለመኑትን የማይነሣ የነገሩትንም የማይረሳ ልዑል እግዚ
 አብሔር ለቀደሙት አበው እንደተለመነ እንዲለመነን
 የፍቅር ሰዎችም እንዲያደርገን በፍቅሩ በመጽናትም
 መንግሥቱን ለመውረስ እንዲያበቃን ቅዱስ ፈቃዱ
 ይሁንልን።

እነዚህም ያስጀመረኝ፣ አስጀምርኝ ያስፈጸመኝ ልዑል
 አምላካችን እግዚአብሔር ከብር ምስጋና ይገባው አሜን።

ወይትባረክ እግዚአብሔር

ተፈጸመ

«እግዚአብሔር ፍጥረታትን የሚመራው የሚመግበውና በፍቅርም የሚገዛው በሕግና በሥርዓት ነው። በመሆኑም ሕጉንና ሥርዓቱን መጠበቅ ይገባል። ይህም እግዚአብሔርን የመውደዳችን ለእግዚአብሔርም የመገዛታችን ማረጋገጫ ነው። ይኸንንም የነገረን ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ዮሐ.14፥15። ከዚህ አንጻር ይህ በቀሲስ እሸቱ ታደሰ ተተርጉሞ የቀረበልን ሕግጋተ እግዚአብሔር እንዴት በፍቅር መኖር እንዳለብን በሰፊው ያስተምረናል። በሐዋርያው በቅዱስ ጳውሎስ ትምህርትም፡- ሕጉ ቅዱስ ነው ትእዛዚቱም ቅድስትና ጻድቅት በጎም ናት ይለናል። ሮሜ.7፥12 ፈቃደ ሥጋችንን ለፈቃደ ነፍሳችን እንድናስገዛ መንገድ ይመራናል። መንገድነቱም የብርሃን መንገድ ነው። ምክንያቱም ሕጉ በመንፈሳዊ ሕይወት ለምንራመደው ጎዳና መብራት ነውና። መዝ.108.105። ስለዚህ እያንዳንዱ ምእመን ይኸንን መጽሐፍ የግል ገንዘቡ አድርጎ ቢጠቀምበት ዕውቀት ያነሰው ተምሮ፤ የተሰነካከለ ተመክሮ በድፍረት ኃጢአት የወደቀም ተገሥጾ የተስተካከለ ሕይወት ይኖረዋል ብዬ አምናለሁ።»

መምህር ደጀኔ ሺፈራው።